

HAY MAHAMPAT YA BALITÀ YA HINOLAT NI LOKAS YA TONGKOL KONI APO HISOS

¹ Anggalangen kon Tiyopilo,

Malakè ana ya tawoy nangiholat nin bawbagay ya tongkol koni Apo Hisos ya ahè et naboyot nangyari bayri kontamon ampipantompel ha Pangino-on. ² Inholat la bayto ya nalengè nawen do ha primiron nipampakakit koni Apo Hisos boy do ha nangi-aral Halità nin Diyos. ³ Banà bayri, anggalangen kon Tiyopilo, pinag-aralan kon mahampat bayti ya kaganawan pangyayari ya tongkol koni Apo Hisos pa-ibat hin ompisa angga hapa-eg emen ko itaman ma-iholat bayti komo nin ma-ayos. ⁴ Anggaw-en ko bayti emen lalò mon matanda-an ya kaptegan ya tongkol ha bawbagay ya intorò komo.

Imbalità nin anghil ya i-anak hi Howan Mamiminyag

⁵ Hin ampag-arì hi Hirodis ha probinsyan Hodiya ay ma-in mihay parì ya nagngalan Sakariyas. Hiya ay miha ha gropon pawparì ya an-ingaten gropo ni Abiya. Hay ngalan nin ahawa ni Sakariyas ay Ilisabit ya alalak ni Aron ya ka-ona-onawan parì hin hatò. ⁶ Hi Sakariyas boy hi Ilisabit ay parihon mahampat ha tegteg nin Diyos, boy pariho hilan anhomonol ha kaganawan an-ipanogò nin Pangino-on boy

ha rawriglaminto na. ⁷ Mato-a hilayna piro ayin hilan anak ta ba-og hi Ilisabit.

⁸ Mihay allo, hay oras nin pagsisirbi ha bali nin Diyos nin pawpari ya gropo ni Sakariyas ay nakalateng ana. Kayà anggaw-en ni Sakariyas ya katongkolan na nin para ha Diyos. ⁹ Hay ka-ogali-an nin pawpari ay ampibabaweh nin mamolol kamanyang ya mabangoh. Habayton allo ay hi Sakariyas ya nabonot lan mamolol nin kamanyang. Kayà nako ya ha lo-ob bali nin Pangino-on. ¹⁰ Mintras ampo-olan na baytoy kamanyang ya mabangoh, hay tawtawoy anti ha likol bali nin Diyos ay ampipanalangin, ta ombayroy ka-ogali-an la no ampamo-ol nin kamanyang.

¹¹ Hapa-eg, ma-in mihay anghil nin Pangino-on ya biglâ nilomwah ya naka-ireng ha bandan wanan nin altar ya ampamo-olan nin kamanyang ta napakit koni Sakariyas. ¹² Nabiglâ boy nalimowan hi Sakariyas hin nakit na baytoy anghil nin Pangino-on. ¹³ Piro hinalità kona nin hatoy anghil, “Agka,” wana, “malimo, Sakariyas! Nilengè nin Diyos ya panalangin mo. Hi Ilisabit ya ahawa mo ay magka-anak komo nin mihay lalaki ya pangalanan mo nin Howan. ¹⁴ Ha pangi-anak kona ay lomiga kan masyado, boy malakè et ya kanayon ya tawo ya lomiga. ¹⁵ Hiya ay magkama-in karangalan ha tegteg nin Pangino-on. Agya minom nin alak o maski anyay i-inomen ya makalahing. Pa-ibat ha i-anak ya, hiya ay mapnò nin Ispirito nin Diyos. ¹⁶ Hiya et bayti ya anak mo ya mangoman nakem nin

malakè ya inalalak ni Israyil emen hila magbiran homamba ha Pangino-on lay Diyos. ¹⁷ Hiya ya ma-ona ha Pangino-on. Mag-in yan bilang koni Ilyas ya propita hin hato ya ma-in kakhawan boy kapangyariyan. Ipakisondò nay tawtatay ha awanak la; boy omanen nay nakem nin tawtawoy ahè anhomonol emen hila magbiran homonol ha karonongan nin tawtawoy mangahampat; boy ma-ihandà nay tawtawo ha panlomateng nin Pangino-on.”

¹⁸ Hapa-eg, hinalità ni Sakariyas do ha anghil, “Pangno ko,” wana, “masigoro ba-in ya anhalita-en mo? Hiko boy ahawa ko ay parihoynan mato-a.”

¹⁹ Tinombay baytoy anghil koni Sakariyas, “Hiko,” wana, “hi Gabril ya pirmin ampagsirbi ha Diyos. Hiya ya nangihogò kongkon mangibalità komo nin habayti ya mahampat ya balità. ²⁰ Habayti ya imbalità ko komo ay magkapeteg ha tamà ya pana-on, piro banà ta agka ninto-o ha hawhalità ko ay mapipi ka. Agka makapaghalità angga ha lomateng ya allon mangyari bayti ya imbalità ko komo.”

²¹ Hapa-eg, hatoy tawtawo ay ampipanganti nin lomikol hi Sakariyas. Ampag-ispanta hila no antà hay boyot na do ha lo-ob bali nin Diyos. ²² Hin nilomikol hi Sakariyas ay agyayna makapaghalità konla. Kayà natanda-an la ya ma-in yan nakit ya kapapa-ispanta do ha lo-ob bali nin Diyos. Banà ta agana makapaghalità hi Sakariyas ay ampagmostra ya tana do ha tawtawo.

²³ Hin nayarì naynay pagsisirbi na do ha lo-ob bali nin Diyos ay norong yayna ha bali la. ²⁴ Ahè naboyot, hi Ilisabit ya ahawa na ay binomoktot. Ha lo-ob nin limay bowan, hi Ilisabit ay nagpirmi ha bali la. ²⁵ Hapa-eg, hinalità na, “Iningalowan ako,” wana, “nin Pangino-on ta inalih nay kareng-eyan ko ha tawtawo banà ta hiko ay ahè nagka-anak.”

*Imbalità nin anghil ya i-anak hi Apo Hisos
(Matiyo 1:18-21)*

²⁶ Hin ika-anem anan bowan nin boktot ni Ilisabit ay inhogò nin Diyos hi Gabril ya anghil nin mako ha banowan Nasarit ha probinsyan Galiliya. ²⁷ Inhogò na yan magbalità koni Mariya ya dalagay malinis ta ahè et nagalaw nin hinoman ya lalaki. Hiya ay kaba-an ni Hosi ya miha ha aw-inalalak ni Dabid ya arì hin hato. ²⁸ Hapa-eg hi Gabril ay nako koni Mariya ta hinalità na kona, “Magtowà ka,” wana, “ta hika ya pinolalagan nin Diyos. Hay Pangino-on ay anti komo.”

²⁹ Banà bayro ha hinalità nin hatoy anghil ay nagoloy nakem ni Mariya. An-ihipen na no anyay labay totole nin hatoy imbalità kona nin hatoy anghil. ³⁰ Piro naghaltà ana et kona baytoy anghil, “Agka,” wana, “malimo, Mariya, ta hay Diyos ya namolalag komo. ³¹ Hika ay mamoktot ya hay i-anak mo ay lalaki ya pangalanan mon Hisos. ³² Hiya ay ma-in karangalan boy hay i-ingat kona ay Anak nin Pinakamakapangyariyan ya Diyos. Igwà kona nin Pangino-on Diyos ya pamomo-on nin bilang ha pamomo-

on hin hato ni Arì Dabid ya ka-apo-apowan na.
³³ Hay pamomo-on na ha aw-inalalak ni Hakob ay anggan makakanoman, boy hay pamomo-on na ay ayin anggawan.”

³⁴ Hapa-eg, hi Mariya ay nagpastang do ha anghil, “Pangno ko,” wana, “magka-anak ya agko et nag-ahawa?”

³⁵ Tinombay baytoy anghil, ya wana, “Hay Ispirito nin Diyos ay mako komo, boy hay kapangyariyan nin Pinakamakapangyariyan ya Diyos ay gomawà komo. Banà bayri, hay i-anak mo ay ayin kapintasan; kayà hay i-ingat kona ay Anak nin Diyos. ³⁶ Hi Ilisabit ya partidos mo ya an-ingaten ba-og ay anem ya bowan anan maboktot maski mato-a yayna, ³⁷ ta ayin bagay ya ahè mapangyari nin Diyos.”

³⁸ Tinombay hi Mariya, “Hiko,” wana, “ay magsisirbi nin Diyos; kayà mangyari dayi ba-in ya hinalità mo kongko.” Hapa-eg, nog-alih baytoy anghil.

Hi Ilisabit ay tinibaw ni Mariya

³⁹⁻⁴⁰ Ahè naboyot, hi Mariya ay nanigè ana. Nanandalì yan nako ha bali nili Sakariyas ya anti ha matag-ay ya dogal ha mihay banowa nin probinsyan Hodiya. Hin nakalo-ob yayna ha bali nili Sakariyas ay nambi yan galang koni Ilisabit. ⁴¹ Hin nalengè ni Ilisabit ya bosis ni Mariya ay naggalaw baytoy kolaw ya anti ha lalè tiyan na. Hi Ilisabit ay napnò nin Ispirito nin Diyos, ⁴² biha na impakakhaw ya bosis nan naghaltà koni Mariya, ya wana, “Pinakamakalmà ka ha

kaganawan babayi, boy pinakamakalmà et ba-in ya i-anak mo. ⁴³ Anyaynan kakalma-an ko ha bindisyon nin Diyos ta hay nanay nin Pangino-on ko ay nako bayrin manibaw kongko! ⁴⁴ Hin nalengè koy basis mo ya ampangomostan kapapa-hal ko, hay kolaw ya anti ha lalè tiyan ko ay naggalaw banà ha kaligawan na. ⁴⁵ Makalmà ka nin banà ha pamiminto-o mo ya mangyari komo baytoy imbalità nin Diyos.”

Pamomori ni Mariya

- ⁴⁶ “Amporiyen ko ya Pangino-on,” wani Mariya.
- ⁴⁷ “Angkatowà ako ha Diyos ya Mapangilibri kongko,
- ⁴⁸ ta hiko ya magsisirbi na ya ma-aypà ya kapapa-hal ay inasikaso na. Kayà pa-ibat hapa-eg, kaganawan tawo ay mangingat kongko nin pinakamakalmà.
- ⁴⁹ Banà bayri ha kapapa-ispantay bawbagay ya ginawà kongko nin Makapangyariyan ya Diyos, hay ngalan na ay igalang.
- ⁵⁰ Pirmi nan an-ingalowan ya tawtawoy anggomalang kona pa-ibat ha ka-onanawan tawo angga ha kaganawan anhomonoy lahi.
- ⁵¹ An-ipakit nay hokaw nin kapangyariyan na ta ampikakataken na ya mawmapagmalhay.
- ⁵² An-alihen nay pamomo-on nin ampipag-ari ta an-itag-ay nay manga-aypà ya pag-nanakem.
- ⁵³ Hay mabitol ay ampabhoyen na nin manga-hampat ya bawbagay. Hay mangayaman

itaman ay ampa-alihen na nin ayin ni anyaman ya bagay.

⁵⁴ Tinambayan na hi Israyil ya magsisirbi na. Agna anliwawan ya pawpangakò na ha kawka-apo-apowan tamo.

⁵⁵ Impangakò na koni Abraham boy ha aw-inalalak na ya hay pangingangalo na konla ay anggan makakanoman.”

Habayti ya hinalità ni Mariya ay pamomori na ha Diyos.

⁵⁶ Hi Mariya ay napa-iri koli Ilisabit nin mangatloy bowan biha ya norong.

In-anak hi Howan Mamiminyag

⁵⁷ Hapa-eg, na-abot anay ka-orasan nin hi Ilisabit ay manganak. Hay in-anak na ay lalaki. ⁵⁸ Nabalita-an nin kawkarani na boy pawpartidos na ya tongkol ha panganak na boy tongkol ha kahampatan nin Pangino-on kona; kayà nagtowà hila nin kalamo hi Ilisabit.

⁵⁹ Hapa-eg, hin na-abot ya ikawalon allo nin hatoy anak ha kahawangan ay nako baytoy kawkarani boy pawpartidos ni Ilisabit kona, ta oras anan toli-en baytoy anak na. Hay ipangalan la dayi do ha anak ay Sakariyas ya ngalan nin tatay na. ⁶⁰ Piro hinalità ni Ilisabit, “Ahè ma-ari,” wana. “Hay ipangalan kona ay Howan.”

⁶¹ Hinalità la koni Ilisabit, “Piro ayin,” wanla, “ha pawpartidos mo nin ombahen ya ngalan.”

⁶² Hapa-eg, nagmostra hila do ha tatay nin hatoy anak ta ampastangen la ya no anyay labay nan ipangalan do ha anak. ⁶³ Hi Sakariyas ay nagmostran namastang nin panolatan biha na

inholat ya ombayri: “Howan ya ipangalan kona.” Banà bayri, hilay kaganawan ay masyadon nag-ispanta. ⁶⁴ Hin habayto, antimano, hi Sakariyas ay nakapaghalità nin namori ha Diyos. ⁶⁵ Nipag-ispanta baytoy kawkarani la, boy habayti ya bawbagay ya nangyari ay nibahwag ha kaganawan tawoy ampa-iri bayro ha matag-ay ya dogal ya sakop nin probinsyan Hodiya. ⁶⁶ Kaganawan tawoy nakabalità nin habaytoy pangyayari ay nangihip nin tongkol bayro boy naghalità, ya wanla, “Mag-in anya kali lano bayti ya anak?” Ombayroy hinalità la ta nipatnag ya hay Pangino-on ay anti kona nin habayti ya anak.

Hay hawhalità ni Sakariyas

⁶⁷ Hapa-eg hi Sakariyas ya tatay ni Howan ay napnò nin Ispirito nin Diyos biha ya nakapaghalità nin ombayri:

⁶⁸ “Poriyen ya Pangino-on ya Diyos nin awinalalak ni Israyil, ta hiya ay nako nin nanambay kontamon tawtawo na boy timbeh na tamo.

⁶⁹ Nangihogò ya nin makapangyariyan ya Mapangilibri kontamo.

Hiya ay nangibat ha inalalak ni Arì Dabid ya magsisirbi nin Diyos.

⁷⁰ Hay impahalità na ha hawhogò nay pawpropita hin hato ay ombayri:

⁷¹ Impangakò nay ilibri na tamo ha kawkaaway tamo boy ha kaganawan ma-inakit kontamo.

72 Hinalità na ya ingalowan nay kawka-apo-apowan tamo, boy pangyariyen nay paw-pangakò na konla.

73-74 Nakipagkasondo-an ya Diyos koni Abraham ya ka-apo-apowan tamo, ta impangakò na koni Abraham ya hitamo ay ilibri na ha kawka-away tamo ta emen tamo maka-pagsirbi ha Diyos nin ayin kalimowan,

75 boy emen agtamo magkama-in nin kapintasan ha pagsisirbi tamo ha Diyos mintras angk-abiyay tamo.

76 “Hika, anak ko, hay i-ingat komo ay propita nin Diyos ya Pinakamakapangyariyan. Ma-ona ka ha Pangino-on ta hika ya mangi-handà nin para ha panlomateng na,

77 boy ibalità mo ha tawtawo nin Diyos ya hila ay malibri ta patawaren hila ha kawkasalanan la.

78 Hay Diyos tamo ay ma-ingangalowen boy malabi. Igwà na kontamo ya kalibriyan ha pambi na kontamo nin hawang ya mangibat ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos ya bilang kahawang nin anhomilà ya allo.

79 Habayti ya hawang ay ampakahawang ha tawtawoy anti ha karegleman ya angkalimo ha kamatyan, boy habayti ya mangitoto kontamo ha katinekan.”

Anggan bongat bayri ya holà ni Sakariyas.

⁸⁰ Habayti ya anak ya ayin kanayon no alwan hi Howan ay hinomlay boy nag-in manakem. Hiya ay napa-iri ha powiray dogal angga hin

napa-ipatnag yayna ha tawtawo ya aw-inalalak ni Israyil.

2

*Hay pangi-anak koni Apo Hisos
(Matiyo 1:18-25)*

¹ Hin habayton pana-on, hi Agosto Sisar ya pinakamatag-ay ya arì ay nambin kapanogo-an ya hay kaganawan angkasakopan na ay dapat parihistro. ² Habayti ya primiron pamarihistro ay ginawà hin hi Sirinyo ay gobirnadador ha probinsyan Sirya. ³ Hapa-eg kaganawan tawo ay pina-orong ha sarili lan banowa ta parihistro.

⁴ Hi Hosi ya miha ha aw-inalalak ni Arì Dabid ay ampa-iri ha banowan Nasarit ha probinsyan Galiliya. Hapa-eg, nako ya ha banowan Bitlihim ha probinsyan Hodiya ta bayro in-anak hi Arì Dabid. ⁵ Nako hi Hosi nin parihistro kalamo na hi Mariya ya pinangako-an nan pakahalan. Hin habayto, hi Mariya ay marani anan manganak. ⁶ Mintras anti hila bayro ha Bitlihim ay nakalateng anay ka-orasan nin panganganak ni Mariya. ⁷ Hay in-anak na ya ponganay ay lalaki. Hapa-eg hay anak na ay pinotot na nin lamping, biha na impa-irà ha labangan ya pamanganan nin aw-ayop. Anti hili Hosi ha bali nin aw-ayop ta ayin anan dogal ya para konla do ha bali ya nilako lan pakihanda-an.

Hay pawpastol ay nilako nin aw-anghil

⁸ Habayton yabi hin nanganak hi Mariya, ha likol nin banowan Bitlihim ay ma-in pawpastol ya ampipagbantay nin tawtopay ampastolan la

ha lawak. ⁹ Hapa-eg, hay anghil nin Pangino-on ay napakit konla, boy hay kagandawan hawang nin Pangino-on ay hinomawang ha mamalibot la. Kayà hay pawpastol ay masyadon nalimo, ¹⁰ piro naghalità konla baytoy anghil, “Agkawo,” wana, “nin malimo, ta pinantan katawo nin mahampat ya balità ya makab-in masyadoy kaligawan ha kaganawan tawo. ¹¹ Hapa-eg hay Mapangilibri ay in-anak ana ya mangilibri komoyo ya ayin kanayon no alwan hi Kristo ya Pangino-on ya impangakò nin Diyos. Hiya ay in-anak ha Bitlihim ya banoway pinangi-anakan koni Ari Dabid. ¹² Hay palatanda-an ya pamalayan moyo kona ay ombayri: makakit kawon kolaw ya pinotot nin lamping boy naka-irà ha labangan ya pamanganan nin aw-ayop.”

¹³ Hapa-eg, biglà nilomwah ha dani nin hatoy anghil ya malakè ya kapara nan anghil ya nangibat ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos. Hila ay nilalamon namori ha Diyos, ya wanla,

¹⁴ “Poriyen ya Diyos ya anti ha katatag-ayan ha kama-inan na, boy ha babon lotà ay magkama-in katinekan ya tawtawoy ampalagan nin Diyos.”

¹⁵ Hin nog-alih ana baytoy aw-anghil ta nipagbirayna ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos ay ni-i-ilgo baytoy pawpastol, “Mako tamoyna,” wanla, “ha Bitlihim ta helken tamo bayti ya bagay ya nangyari ya impabalità kontamo nin Pangino-on.”

¹⁶ Kayà nanandali hilan nanigè. Hapa-eg, nakit la hi Mariya boy hi Hosi kateng hatoy

kolaw. Hatoy kolaw ay naka-irà ha labangan ya pamanganan nin aw-ayop. ¹⁷ Hin nakit la baytoy kolaw ay imbalità la baytoy hinalità nin hatoy anghil ya tongkol bayri ha kapi-anak. ¹⁸ Kaganawan tawoy nakalengè ha hinalità nin hatoy pawpastol ay nipag-ispanta. ¹⁹ Hi Mariya balè ay inetpanan na baytoy hawalità ta ampi-awengen na. ²⁰ Hatoy pawpastol ya nipagbi-rayna do ha lawak ay ampipamori ha Diyos banà do ha pawpangyayari ya nalengè la boy nakit la, ta kaganawan hatoy pangyayari ay talagan ombayro ha hinalità konla nin hatoy anghil.

Hi Apo Hisos ay gintan ha bali nin Diyos

²¹ Hin nalabah ya waloy allo, hatoy anak ay tinoli boy pinangalanan Hisos, ta habaytoy ngalan ya inggawà nin anghil biha ya imboktot.

²² Kompormi ha kawkapanogo-an nin Diyos ya inggawà ni Moysis ay ma-in ongnoy allo nin hay babayi no kapiyari nanganak ay kowinta maremek. Hapa-eg, na-abot ana ya oras para koni Hosi boy Mariya nin gaw-en baytoy an-ipanogò ya paglilinis. Kayà nako hila ha siy-odad nin Hirosalim ta gintan lay anak la nin igwà ha Pangino-on; ²³ ta hay nakaholat ha kawkapanogo-an nin Diyos ay ombayri: “Balang primiron anak ya lalaki ay para ha Pangino-on.” ²⁴ Hin habayto, hi Mariya boy hi Hosi ay nantan et nin aw-ayop ya idolog la, ta kompormi ha kawkapanogo-an nin Diyos ay dapat hilan mangidolog nin mihay paris ya kalapati o loway poyò.

²⁵ Ha Hirosalim ay ma-in ampa-iri ya mihay lalaki ya nagngalan Simyon. Mahampat ya boy anggomalang ha Diyos, boy hay Ispirito nin Diyos ay anti kona. An-omasa ya nin hay aw-inalalak ni Israyil ay malibri ta ombayroy impangakò nin Diyos. ²⁶ Impatandà kona nin Ispirito nin Diyos ya agya mati anggan agna makit hi Kristo ya impangakò nin Diyos. ²⁷ Hapa-eg hi Simyon ay pinalako nin Ispirito nin Diyos do ha bali nin Diyos. Kayà anti ya bayro hin inlo-ob ni Mariya boy Hosi baytoy anak ya hi Apo Hisos. Habaytoy anak ay irigalo la ha Pangino-on emen la mahonol ya kawkapanogo-an. ²⁸ Hapa-eg, ginawang ni Simyon baytoy anak biha ya nagpasalamat ha Diyos nin ombayri:

²⁹ “Pangino-on,” wana, “tinopad moy pangakò mo; kayà hapa-eg, ma-arì akoynan mati nin ma-in katinekan, ³⁰ ta nakit koyna baytoy impangakò moy kalibriyan ³¹ ya inggawà mo para ha kaganawan tawo. ³² Hiya ya hawang ya mangipatnag nin kaptegan ha alwan Hawhodiyo, boy hiya ya kaporiyan nin aw-inalalak ni Israyil.”

³³ Nag-ispanta hi Mariya boy hi Hosi banà do ha bawbagay ya hinalità ni Simyon ya tongkol ha anak la. ³⁴⁻³⁵ Hapa-eg, binindisyonan hila ni Simyon biha na hinalità koni Mariya ya nanay ni Apo Hisos ya ombayri: “Hay mangyari bayri ha anak ay labis mon ikalelè, ta ha kalabayan nin Diyos, habayti ya Anak ay ahè tanggapen nin malakè ya Hodiyo; piro hiya ya mag-in kaligawan nin kanayon. Mangyari bayti emen mipatnag ya anti ha nakem nin tawtawo.”

³⁶ Habayton allo ay anti et bayro ha bali nin Diyos ya mihay propita ya mato-ay babayi ya nagngalan Ana. Hiya ay anak ni Pinowil ya lipi ni Asir. Pito y ta-on hilan nilamo nin ahawa na biha ya nabawo, ³⁷ boy walompò boy apat ya ta-on anay nalabah pa-ibat hin nati ya ahawa na. Agyayna ampog-alih bayro ha lo-ob bali nin Diyos ta allo yabi ay anhomamba ya ha Diyos; boy ha pananalangin na ay mabetbet yan magpaltan mangan. ³⁸ Hin habayto et oras, hi Ana ay napakarani koni Mariya ta nagpasalamat ya itaman ha Diyos. Hay tongkol koni Apo Hisos ay hinalità na ha kaganawan aw-inalalak ni Israyil ya anti bayro ha siyodad nin Hirosalim ya ampipanganti nin hatoy impangakò nin Diyos ya mambeh konla.

Hay pagbira ha banowan Nasarit

³⁹ Hin nayari anan ginawà ni Mariya boy Hosi baytoy dapat lan gaw-en kompormi ha kawkapanogo-an nin Diyos no kapiyari nanganak ay norong hilayna ha Nasarit ya sarili lan banowa ha probinsyan Galiliya. ⁴⁰ Hapa-eg hatoy anak ay hinomlay boy hinomkaw. Napnò yan karonongan boy anti konay kahampatan nin Diyos.

Hin anak et hi Apo Hisos ay nako ya ha bali nin Diyos

⁴¹ Ta-onta-on, no Pistan Pamamanemtem, hay mawmato-antawo ni Apo Hisos ay ampako ha siyodad nin Hirosalim nin makipista. ⁴² Hin hi Apo Hisos ay idad labinloway ta-on ay gintan ya nin mawmato-antawo na ha Pistan

Pamamanemtem bilang ombayro ha pirmi lan anggaw-en ya ka-ogali-an la. ⁴³ Hin nayarì anay pista ay nanigè hilaynan morong, piro hatoy anak ya hi Apo Hisos ay nagkabalag ha Hirosalim nin ahè tandà nin mawmato-antawo na. ⁴⁴ Ha asa la, hi Apo Hisos ay kalamo ha gropo la ha pamowako lan managa-allo. Hapa-eg, hin nasikaso la ya ayin bayro hi Apo Hisos ay nagompisa hilaynan manikap kona ha pawpartidos la boy ha aw-amigo la. ⁴⁵ Hapa-eg, hin agla ya makit ay nagbira hila ha Hirosalim ta bayro la ya tikapen.

⁴⁶ Hin ikatlon allo pa-ibat hin nayarì ya pista ay nakit la ya ha bali nin Diyos. Hiya ay ampiknò nin ampaki-arap do ha mawmangitorò nin kawkapanogo-an, ta anleng-en nay anhalita-en la boy ampagpastang ya konla. ⁴⁷ Kaganawan hatoy ampipanlengè ay ampipag-ispanta banà ha karonongan nin pangigingintindi na boy ha pantotombay na konla. ⁴⁸ Hin nakit ya nin mawmato-antawo na ay nag-ispanta hila. Kayà hinalità kona nin nanay na, “Anak ko,” wana, “antà ginawà mo bayti konnawen? Hikayi ni tatay mo ay angkahlak anay ampanikap komo.”

⁴⁹ “Antà antikapen moyo ko?” tobay ni Apo Hisos. “Warì agmoyo tandà ya hiko ay dapat anti bayri ha bali nin Tatay koy Diyos?” ⁵⁰ Piro ahè na-intindiyan nin hatoy mawmato-antawo na no anyay labay nan totolen.

⁵¹ Hapa-eg hi Apo Hisos ay nakilako konlan norong ha banowan Nasarit ta anhomonol ya konla. Kaganawan pangyayari ay intanem nin nanay na ha nakem na. ⁵² Hapa-eg, hinomlay hi

Apo Hisos boy dinomonong. Hay Diyos kateng tawtawo ay ampangonsowilo kona.

3

Nangaral hi Howan Mamiminyag

(Matiyo 3:1-12; Markos 1:1-8; Howan 1:19-28)

¹⁻² Na-abot ya ikalabinliman ta-on nin pamomo-on ni Tibiryo Sisar ya pinakamatag-ay ya ari; hi Ponsyo Pilato ay gobirnadador ha probinsyan Hodiya; hi Hirodis ay gobirnadador ha probinsyan Galiliya; boy hi Pilipi ya patel ni Hirodis ay ampamo-on ha dogal ya sakop nin Itorya boy Taroniti; hi Lisanyas ay ampamo-on ha dogal ya an-ingaten Abilinya. Hi Anas boy hi Kaypas ay parihon pinakapo-on nin pawpari nin Hawhodiyo. Hin habayton panaon, hi Howan ya anak ni Sakariyas ay anti ha powiray dogal. Bayro ay minandawan ya nin Diyos nin mangaral ha tawtawo. ³ Kayà hi Howan ay antomalà nin mangaral ha tawtawo ha dawdogal nin mitaligmang balah nin Hordan ya hay an-i-aral na ay ombayri: “Maghehe kawo ha ginawà moyoy kawkasalanan boy pabinyag kawo emen kawo patawaren nin Diyos.” ⁴ Hin hato, inholat ni propita Isayas ha libro na ya ombayri:

“Ma-in mihay tawoy ampibobolyaw ha powiray dogal nin ombayri: ‘Homandà kawo ha panlomateng nin Pangino-on nin bilang ha ampangihandà nin daan ya kowinta pagdanan na emen ayin maka-abalà kona. ⁵ Ha pangihandà moyo ay emen

kawo ha ampanaphon nin manga-aypà ya dawdogal, boy ampanobà nin bawbakil boy bawbakilbakil. Emen kawo simpri ha ampanoynong nin dawdaan ya mangatikò boy ampamantay nin dawdaan ya nikakokol-ong. ⁶ Ha ombayro, hay pangilibri nin Diyos ay makit nin kaganawan tawo.' ”

⁷ Ombayri ya anhalita-en ni Howan do ha tawtawoy ampakarani kona nin pabinyag: “Hikawo ay bilang ha aw-otan ya ampagsikap nin mog-alih ha dawdikot ya angkapo-olan. Wari makalibri kawo ha lomateng ya iparosa komoyo nin Diyos no hay paghehe moyo ay ha halità bongat? ⁸ Gaw-en moyoy bawbagay ya makapapteg nin hikawo ay nagheheyna ha kawkasalanan moyo. Agmoyo halita-en nin makalibri kawo nin banà ta hikawo ay aw-inalalak ni Abraham. Anhalita-en ko komoyo ya ha bawbatoy habayti, hay Diyos ay makagawà nin aw-inalalak ni Abraham. ⁹ Hay payakol ay naka-a-awag ana nin pamoton po-on kayo. Kaganawan po-on kayo ya ahè ampamonga nin maganda ay potohen ta itapon ha apoy. Ombayri ya panonosga komoyo nin Diyos.”

¹⁰ Hapa-eg, nagpastang baytoy tawtawo koni Howan, “Anyà, awod,” wanla, “ya dapat nawen nin gaw-en?”

¹¹ Hay intobay konla ni Howan ay ombayri: “Hinoman komoyo ya ma-in loway baro, hay miha ay igwà do ha ayin. Hinoman komoyo ya ma-in pamamangan ay mambi do ha ayin pamamangan.”

¹² Hapa-eg, ma-in nilomateng ya ongnoy tawoy manininon bo-ih ta pabinyag. Nagpastang hila koni Howan, “Apo,” wanla, “anyay dapat nawen gaw-en?”

¹³ Tinombay konla hi Howan, “Agkawo manino nin ma-igit ha an-ipahino komoyo nin gobirno.”

¹⁴ Hapa-eg, ma-in ongnoy hondalò ya nagpastang itaman koni Howan, “Hapa hikayi,” wanla, “anyay dapat nawen gaw-en?”

Hinalità konla ni Howan, “Agkawo,” wana, “mangwan sintimos ha tawtawo nin powir-sawan boy agkawo mamarà nin ayin kaptegan. Mag-in kawon kontinto ha ansowildowen moyo.”

¹⁵ Hatoy tawtawo ay an-omasa nin tampol lomateng hi Kristo ya impangakò nin Diyos. Kayà an-hipen la nin hi Howan ay maka hi Kristo ya impangakò nin Diyos. ¹⁶ Piro hinalità ni Howan bayro ha kaganawan tawo, “Hiko,” wana, “ay ampaminyag ha lanom, piro ma-in anlomateng ya mas makapangyariyan dinan hiko. Maski mangokà sintas nin sapatos na ay alwa kon karapatdapat. Hiya ya mangibinyag komoyo nin Ispirito nin Diyos boy manobok komoyo ha pangiparanas na komoyon kadya-dya-an nin bilang ha an-iparaan ha apoy. ¹⁷ Hiya ay bilang ampamalohboh ta hay pali ya malinis ana ay ikamalig, piro hay aw-apah ay ipo-ol na ha apoy ya ahè maparè.”

¹⁸ Ombayri ya pangaral ni Howan nin Mahampat ya Balità ha tawtawo, boy malakè et ya inwawali na konla. ¹⁹ Piro hi Hirodis ya gobirnadador ha probinsyan Galiliya ay pinaghalitan ni Howan nin makhit, ta pinag-ahawa na hi

Hirodiyas ya ayro na, boy malakè et ya anggaw-en nay mangala-et. ²⁰ Napahanan et ya kala-etan ni Ari Hirodis ta hi Howan ay impapiriso na.

*Hay paminyag koni Apo Hisos
(Matiyo 3:13-17; Markos 1:9-11)*

²¹ Hin ahè et napiriso hi Howan ay ampaminyag ya nin tawtawo. Hapa-eg hi Apo Hisos ay napabinyag itaman. Hin nayari na yan bininyagan, mintras ampanalangin hi Apo Hisos, hay langit ay naglo-at ²² ta hay Ispirito nin Diyos ya bilang kalapati ay nag-aypà nin nako kona, biha ma-in basis ya nangibat ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos ya naghalià nin ombayri: “Hika ya mimihay Anak koy pinakalabilabi ko ya ampakapakonsowilo kongko.”

*Hay pinanlipi-an ni Apo Hisos
(Matiyo 1:1-17)*

²³ Mangatatlompò ya ta-on ni Apo Hisos hin nagompisa yan nangaral. Hiya ay katanda-an ya anak ni Hosi.

²⁴ Hay tatay ni Hosi ay hi Ili.
Hay tatay ni Ili ay hi Matat;
hay tatay ni Matat ay hi Libi;
hay tatay ni Libi ay hi Milki;
hay tatay ni Milki ay hi Hana;
hay tatay ni Hana ay hi Hosi;

²⁵ hay tatay ni Hosi ay hi Matatiyas;
hay tatay ni Matatiyas ay hi Amos;
hay tatay ni Amos ay hi Nahom;
hay tatay ni Nahom ay hi Isli;
hay tatay ni Isli ay hi Nagi;

²⁶ hay tatay ni Nagi ay hi Mat;

hay tatay ni Mat ay hi Matatiyas;
hay tatay ni Matatiyas ay hi Simi;
hay tatay ni Simi ay hi Hosi;
hay tatay ni Hosi ay hi Hoda;
²⁷ hay tatay ni Hoda ay hi Hona;
hay tatay ni Hona ay hi Risa;
hay tatay ni Risa ay hi Sorobabil;
hay tatay ni Sorobabil ay hi Salatiyil;
hay tatay ni Salatiyil ay hi Niri;
²⁸ hay tatay ni Niri ay hi Milki;
hay tatay ni Milki ay hi Adi;
hay tatay ni Adi ay hi Kosam;
hay tatay ni Kosam ay hi Ilmodam;
hay tatay ni Ilmodam ay hi Ir;
²⁹ hay tatay ni Ir ay hi Hisos;
hay tatay ni Hisos ay hi Iliser;
hay tatay ni Iliser ay hi Horim;
hay tatay ni Horim ay hi Mata;
hay tatay ni Mata ay hi Libi;
³⁰ hay tatay ni Libi ay hi Simyon;
hay tatay ni Simyon ay hi Hoda;
hay tatay ni Hoda ay hi Hosi;
hay tatay ni Hosi ay hi Honan;
hay tatay ni Honan ay hi Ilyakim;
³¹ hay tatay ni Ilyakim ay hi Milya;
hay tatay ni Milya ay hi Ma-inan;
hay tatay ni Ma-inan ay hi Matata;
hay tatay ni Matata ay hi Natan;
hay tatay ni Natan ay hi Dabid;
³² hay tatay ni Dabid ay hi Dyisi;
hay tatay ni Dyisi ay hi Obid;
hay tatay ni Obid ay hi Bos;
hay tatay ni Bos ay hi Salmon;

hay tatay ni Salmon ay hi Nason;
³³ hay tatay ni Nason ay hi Aminadab;
hay tatay ni Aminadab ay hi Admin;
hay tatay ni Admin ay hi Arni;
hay tatay ni Arni ay hi Isrom;
hay tatay ni Isrom ay hi Paris;
hay tatay ni Paris ay hi Hoda;
³⁴ hay tatay ni Hoda ay hi Hakob;
hay tatay ni Hakob ay hi Isak;
hay tatay ni Isak ay hi Abraham;
hay tatay ni Abraham ay hi Tari;
hay tatay ni Tari ay hi Nakor;
³⁵ hay tatay ni Nakor ay hi Sirog;
hay tatay ni Sirog ay hi Rigan;
hay tatay ni Rigan ay hi Pilig;
hay tatay ni Pilig ay hi Hibir;
hay tatay ni Hibir ay hi Sala;
³⁶ hay tatay ni Sala ay hi Ka-inan;
hay tatay ni Ka-inan ay hi Arpasad;
hay tatay ni Arpasad ay hi Sim;
hay tatay ni Sim ay hi Nowi;
hay tatay ni Nowi ay hi Lamik;
³⁷ hay tatay ni Lamik ay hi Matosalim;
hay tatay ni Matosalim ay hi Inok;
hay tatay ni Inok ay hi Harid;
hay tatay ni Harid ay hi Mahalali-il;
hay tatay ni Mahalali-il ay hi Ka-inan;
³⁸ hay tatay ni Ka-inan ay hi Inos;
hay tatay ni Inos ay hi Sit;
hay tatay ni Sit ay hi Adan;
hay tatay ni Adan ay Diyos.

4

Hi Apo Hisos ay tinoksò ni Satanas piro agya natoksò

(Matiyo 4:1-11; Markos 1:12-13)

¹ Hapa-eg hi Apo Hisos ya kapiyari bininyagan ay napnò Ispirito nin Diyos. Nog-alih ya do ha balah nin Hordan ta pinangonawan ya nin Ispirito nin Diyos nin mako ha powiray dogal.

² Ha lo-ob nin apatapò ya allon antomala hi Apo Hisos do ha powiray dogal ay antokso-en ya ni Satanas. Hi Apo Hisos ay ahè ampangan peleg nin habayton apatapò ya allo. Kayà hin nalabah baytoy apatapò ya allo nin agna pamangan, hiya ay binomitol.

³ Hinalità ni Satanas koni Apo Hisos, “No hika,” wana, “ay Anak nin Diyos, habayti ya bato ay mandawan mo nin mag-in tinapay.”

⁴ Tinobay ni Apo Hisos hi Satanas, ya wana, “Ha Halità nin Diyos ay nakaholat ya ombayri: ‘Hay tawo ay ahè mabiyay ha pamamangan bongat.’ ”

⁵ Hapa-eg, gintan ni Satanas hi Apo Hisos ha matag-ay ya dogal, ta impakit na konan domali ya kaganawan ka-ari-an ha babon lotà. ⁶ Hinalità ana et kona ni Satanas, “Igwà ko komo,” wana, “ya kaganawan kapangyariyan boy kaganawan kamama-in nin habayti ya babon lotà, ta ing-gawà kongko bayti; ma-igwà ko ha hinoman ya labay kon biyan. ⁷ Kayà, no manalimokod kan homamba kongko ay igwà ko komo bayti ya kaganawan.”

⁸ Tinombay hi Apo Hisos, ya wana, “Ombayri ya nakaholat ha Halità nin Diyos:

‘Homamba ka ha Pangino-on mon Diyos, boy hiyan bongat ya pagsirbiyan mo.’ ”

⁹ Hapa-eg hi Apo Hisos ay gintan ni Satanas ha siyodad nin Hirosalim, ta in-olì na ya ha pinakamatag-ay ya bobongan bali nin Diyos. “No hika,” wani Satanas, “ay Anak nin Diyos, magtaboy kan pa-ibat bayri; ¹⁰ ta hay nakaholat ya Halità nin Diyos ay ombayri:

‘Thogò nin Diyos ya aw-anghil nan mangi-atap komo ha kawkadisgrasyawan, ¹¹ boy alalayan la ka emen hay bitih mo ay ahè makhitan nin bato.’ ”

¹² Tinombay ana et hi Apo Hisos koni Satanas, “Piro ombayri itaman,” wana, “ya nakaholat ha Halità nin Diyos:

‘Agmo hoboken ya Pangino-on mon Diyos.’ ”

¹³ Hin nayarì nin tinoksò ni Satanas hi Apo Hisos ha kaganawan klasin panonoksò ay inalihan na ya ta birawen na ya no magkama-in yan maganday oportunidad.

Ha probinsyan Galiliya nin nag-ompisan nangaralhi Apo Hisos

(Matiyo 4:12-17; Markos 1:14-15)

¹⁴ Hi Apo Hisos ya ma-in kapangyariyan nin Ispirito nin Diyos ay nagbira ha probinsyan Galiliya, boy hay balità ya tongkol kona ay nibahwag ha kaganawan tawo ha mamalibot nin habaytoy dogal. ¹⁵ Hiya ay ampako ha hawhimba-an nin Hawhodiyo ta ampanorò, boy kaganawan tawo ay ampamori kona.

Hi Apo Hisos ay ahè binalay ha Nasaritya sarili nan banowa

(Matiyo 13:53-58; Markos 6:1-6)

¹⁶ Hapa-eg hi Apo Hisos ay norong ha Nasarit ya banoway hinolayan na. Bilang ha da-an nan panggaw-en no allon pama-inawa, hiya ay nako ha himba-an nin Hawhodiyo. Hapa-eg, nireng ya bayron mamaha nin Halità nin Diyos.

¹⁷ Hay nakalolon ya papil ya hinolat ni propita Isayas ay inggawà koni Apo Hisos. Hapa-eg, inwadwad na ta biniliw nay pinangiholatan nin hatoy nakaholat ya ombayri ya pagkahalità:

¹⁸ “Hay Ispirito nin Pangino-on ay anti kongko, ta hiko ay pinilì na nin mangi-aral nin Mahampat ya Balità nin Diyos ha tawtawoy manga-irap. Inhogò na ko nin mangilibrin tawtawoy anti ha gamet nin kawka-away la, boy mamakahampat nin mata nin bawbowag emen hila makakit. Inhogò na ko et nin mambin kalibriyan ha tawtawoy an-apiyen, ¹⁹ boy mangibalità no makanoy pana-on nin ilibri nin Pangino-on ya tawtawoy pinilì na.”

²⁰ Hapa-eg, nilolon ni Apo Hisos baytoy papil ya pinangiholatan, ta in-orong na do ha mag-sisirbi biha ya niknò nin manorò. Kaganawan hatoy tawtawo bayro ha lo-ob nin himba-an ay ampamakategteg koni Apo Hisos. ²¹ Naghalità konla hi Apo Hisos, ya wana, “Hapa-eg ay nagkapeteg ana baytoy binaha ya nakaholat ha Kaholatan nin Diyos ya nalengè moyo.”

²² Kaganawan tawoy anti bayro ay ampangin-solto nin mamori koni Apo Hisos, piro ampag-ispantawan lay ka-osayan ni Apo Hisos nin

maghalità. “Warì,” wana, “nin alwan hiya ba-in ya anak ni Hosi?”

²³ Hinalità ni Apo Hisos konla, “Angkasigoro ko,” wana, “ya banggiten moyo kongko bayti ya ombayri ya kahalita-an: ‘Mananambal, pakahampaten moy sarili mo,’ boy halita-en moyo et ya dapat akon manggawà papag-ispantawan bayri ha sarili kon banowa bilang ombayro ha nabalita-an moyo ya ginawà ko do ha banowan Kapir nawom.

²⁴ “Anhalita-en ko komoyo ya kaptegan,” wana et ni Apo Hisos; “ayin propita ya antanggapen ha sarili nan dogal. ²⁵ Hin pana-on ni propita Ilyas ay talagan malakè ya bawoy babayi ha nasyon Israyil. Hin habayto ay ahè nangoran nin lo-ob tatloy ta-on boy kagitnà; kayà angkabitan ya tawtawo ha kaganawan dogal. ²⁶ Piro hi Ilyas ay ahè inhogò nin manambay ha hinoman konla bayro ha nasyon Israyil, no alwan hay tambayan nan bongat ay hatoy mihay bawoy babayi ha banowan Saripta ya angkasakopan nin Sidon. ²⁷ Hin pana-on ni propita Ilisyo ay malakè ya tawoy ma-in masakit ya liproso, piro hay pinakahampat nan bongat ay hi Na-aman ya taga nasyon Sirya.”

²⁸ Banà bayro ha hinalità ni Apo Hisos, kaganawan tawoy anti bayro ha lo-ob himba-an nin Hawhodiyo ay masyadon namahang. ²⁹ Biglà hilan nireng ta dinawohong la hi Apo Hisos nin gintan ha likol banowa ha toktok bakil ya marani ha banowa la ta bayro la ya dayi nin itata ha bongaw. ³⁰ Piro hi Apo Hisos ay nagdaan ha

pihonakan nin hatoy kalak-an tawo ta nog-alih ya.

Pina-alih ni Apo Hisos ya mala-et ya ispiritoya pinomahok ha tawo

(Markos 1:21-28)

³¹ Hapa-eg hi Apo Hisos ay nako ha banowan Kapirnowom ya angkasakopan nin probinsyan Galiliya. Bayro, no allon pama-inawa ay ampanorò ya ha himba-an nin Hawhodiyo. ³² Hay panonorò na ay ampag-ispantawan nin tawtawo, ta hay hawhalità na ay ma-in kapangyariyan.

³³ Bayro ha lo-ob nin himba-an, mintras ampanorò hi Apo Hisos ay ma-in nambo-angaw ya mihay lalaki ya napahokan nin dimonyoy mala-et ya ispirito, ya wana, ³⁴ “Ah! anyay pakimenan mo konnawen, Hisos ya taga Nasarit? Nako ka nayì bayri para hikayi ay apo-en ana? Tandà ko no hino ka; hika ay nangibat ha Diyos boy ayin kan kapintasan.”

³⁵ Hay ginawà ni Apo Hisos ay minandawan na baytoy mala-et ya ispirito, ya wana, “Tonggen kan magtelek boy mog-alih ka bahen ha tawo!” Hapa-eg, hatoy tawo ay impatomba nin hatoy dimonyo ha arapan nin kaganawan, biha nog-alih baytoy dimonyo nin ahè namakakhit do ha tawo.

³⁶ Kaganawan tawoy nakakit nin hatoy ginawà ni Apo Hisos ay nipag-ispanta; kayà nipapastang hila, “Anyaraw,” wanla, “ya kapangyariyan ya anti ha halità nin habayti ya tawo, boy anyay katongkolan na ta angkamandawan nay mangala-et ya aw-ispirito boy anhomonol hila kona?”

³⁷ Banà bayri ha pangyayari ya ginawà ni Apo

Hisos, hay balità ay nibahwag ha kaganawan parti nin habaytoy dogal.

Hi Apo Hisos ay namakahampat nin malakè ya tawo

(Matiyo 8:14-17; Markos 1:29-34)

³⁸ Hapa-eg hili Apo Hisos ay nog-alih bayro ha himba-an nin Hawhodiyo ta nako hila ha bali ni Pidro. Hay babayi ya ampò ni Pidro ay ma-in angkatanam ta masyadon matag-ay ya amot na. Kayà impaki-i-ingalo la koni Apo Hisos ya pakahampaten na ya. ³⁹ Hapa-eg hi Apo Hisos ay napakarani do ha naka-irà ya ampò ni Pidro ta hinalità nay ombayri: “Mog-alih kay masakit.” Habayto et oras ay natbahan ya. Antimano, nibangon ya ta dinolotan na hili Apo Hisos nin pamamangan.

⁴⁰ Hin anhomlep anay allo, hay tawtawoy ma-in hari-hari ya klasin masakit ay gintan la bayro koni Apo Hisos. Balang miha konla ay inaptoh ni Apo Hisos ta pinakahampat na. ⁴¹ Ma-in et tawtawo ya gintan bayro ya pinahokan nin dawdimonyo. Ampipambo-angaw baytoy dawdimonyoy ampipampog-alih do ha tawtawo, ya wanla, “Hika ay Anak nin Diyos.” Tandà nin dawdimonyo ya hi Apo Hisos ay Kristo ya impangakò nin Diyos; kayà antonggen hilan maghalità ha pana-ad konla ni Apo Hisos.

Hi Apo Hisos ay nako ha probinsyan Hodiya nangaral

(Markos 1:35-39)

⁴² Ika-ibokah, palbangon et, hi Apo Hisos ay nako ha powiray dogal. Hapa-eg, tinikap ya

nin tawtawo. Hin nakit la ya ay hinalità la kona ya agya mog-alih konla. ⁴³ Piro hinalità konla ni Apo Hisos, ya wana, “Hay Mahampat ya Balità ya tongkol ha pamomo-on nin Diyos ay dapat kon i-aral ha kanayon ya dogal, ta habayti ya bara-nan ya pinanogo-an kongko nin Diyos.” ⁴⁴ Kayà hi Apo Hisos ay ampako nin mangaral ha hawhimba-an nin Hawhodiyo ha probinsyan Hodiya.

5

Hi Apo Hisos ay nanagyat nin mawmanlalapet (Matiyo 4:18-22; Markos 1:16-20)

¹ Mihay allo, hi Apo Hisos ay ampireng ha ambay dagat nin Hinisarit ta ampanorò. Ha panonorò na ay angkadalihekhék ya nin tawtawo ya ampanlengè nin Halità nin Diyos.

² Hapa-eg do ha pingit lanom, hi Apo Hisos ay nakakit nin loway bangkà ya ayin tawo, ta hay ma-in ikon nin hatoy loway bangkà ay nog-alih ta antawahan lay aw-eket la. ³ Hi Apo Hisos ay hinomapat do ha mihay bangkà ya ikon ni Simon biha na impaki-ilgo koni Simon ya ipakarayò nan amò baytoy bangkà do ha ambay. Bayro ha bangkà, hi Apo Hisos ay ampiknò nin ampanorò ha tawtawo.

⁴ Hin nayarì yan nanorò ay hinalità na koni Simon, “Hapa-eg,” wana, “ipalako mo ha malalè bayti ya bangkà, biha moyo idabò ya aw-eket moyo emen kawo makakwa nin kawkonà.”

⁵ Tinombay hi Simon koni Apo Hisos, “Apo,” wana, “Mikakayabi kayin nandabò piro ayin

kayin nakwa. Ombayro man, banà ta hinalità mo ay idabò kon oman ya aw-eket.”

⁶ Hin na-idabò lay aw-eket la ay maga maginit bayto banà ha kalak-an konà ya nakwa la.

⁷ Kayà kinawey nili Simon baytoy kanayon ya kalamowan la ya anti do ha mihay bangkà ta papatambay hila konla. Nilako hilan tinambayan nin hatoy kalamowan la. Hatoy loway bangkà ay pariho lan pinnò nin kawkonà; hay bangkà la ay malagayna lomdeg.

⁸ Hin nakit ni Simon Pidro bayti ya nangyari ay nanalimokod ya ha arapan ni Apo Hisos biha na hinalità ya ombayri: “Pakarayò ka kongko, Pangino-on, ta hiko ay tawoy makasalanan.” ⁹ Hi Simon Pidro boy kaganawan kalamowan na ay nipag-ispanta banà ha kalak-an nakwa lay konà.

¹⁰ Hay kanayon ya kalamowan lay anti do ha mihay bangkà ay hi Santiyago boy hi Howan ya aw-anak ni Sibidiyo. Kateng hila ay nag-ispanta.

Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos koni Simon Pidro, “Agka,” wana, “malimo; pa-ibat hapa-eg ay alwa kaynan manlalapet, ta ihogò kata nin mangipakarani kongko nin tawtawo.”

¹¹ Hapa-eg, in-ambay lay bawbangkà la ta imbalag lay kaganawan, biha hila nakilamo koni Apo Hisos.

Pinakahampat ni Apo Hisos ya tawoy ma-in liproso

(Matiyo 8:1-4; Markos 1:40-45)

¹² Hin anti hi Apo Hisos ha mihay banowa ay ma-in mihay lalaki bayro ya napohipon liproso. Hin nakit na hi Apo Hisos ay nanlokob ya ha

lotà ta naki-i-ingalo ya kona, ya wana, “Apo, no kalabayan mo ay mapakahampat mo bayti ya dipirinsya ko emen lominis ya nawini ko.”

¹³ Hapa-eg, impaktang ni Apo Hisos ya gamet na ta inaptoh na baytoy lalaki boy hinalità na, “Labay ko,” wana; “kayà lominis ka.” Antimano, hay liproso na ay na-alih.

¹⁴ Hapa-eg, binibilinan ya ni Apo Hisos, “Agmo,” wana, “ibalità ha maski hinoy tawo ya tongkol ha nangyari komo. Hay gaw-en mo ay mako ka ha parì ta ipakit moy nawini mo ya ayin anan dipirinsya. Mantan kan idolog mo ha Diyos nin bilang ombayro ha impanogò ni Moysis hin hatò ya mamapteg ha tawtawo nin hika ay hinomampat ana.”

¹⁵ Piro lalò ana ingat nibahwag ya balità ya tongkol koni Apo Hisos; kayà malakè ya tawoy ampakon manlengè ha an-i-aral na, boy an-ipa-alih la kona ya mawmasakit la. ¹⁶ Balè hi Apo Hisos ay mabetbet nin pa-alilih bayro ha tawtawo ta ampako yan manalangin ha powiray dogal.

Hay tawoy polonen ya pina-owako ni Apo Hisos

(Matiyo 9:1-8; Markos 2:1-12)

¹⁷ Mihay allo, mintras ampanorò hi Apo Hisos ay ma-in bayron ampipampiknò ya ongnoy Parisiyo boy mawmangitorò nin kawkapanogoo-an. Hila ay na-ibat ha siyodad nin Hirosalim boy ha kaganawan banowa nin probinsyan Galiliya boy probinsyan Hodiya. Hay kapangyariyan nin

Pangino-on ay anti koni Apo Hisos; kayà am-pakapakahampat ya nin mangama-in masakit.

¹⁸ Ma-in nakalateng ya ongnoy tawoy ampanap-wat nin mihay lalaki ya polonen ya anti ha ondayon. Habaytoy polonen ay labay lan ilo-ob nin ipakarani koni Apo Hisos. ¹⁹ Piro banà ha kalak-an nin tawo ay aghila makaraan nin lomo-ob. Kayà hay ginawà la ay noli hila ha bobongan biha la inabriyan ya bandan ogto ni Apo Hisos, ta bayro la imparaan nin in-aypà baytoy polonen ya anti ha pinanapwatan kona. Inggawà la ya ha pibonakan nin tawtawo ha arapan ni Apo Hisos.

²⁰ Hin nakit ni Apo Hisos ya ma-in hilan katetpel ay hinalità na do ha tawoy polonen, “Anak ko,” wana, “hika ay pinatawad ana ha kawkasalanan mo.”

²¹ Banà bayro ha hinalità ni Apo Hisos ay ni-i-ilgo baytoy Pawparisiyo, ya wanla, “Ha hinalità nin habayti ya tawo ay emen hiya ya makapatawad nin kasalanan. Haba-in ya ginawà na ay panla-et ha Diyos, ta Diyos bongat ya makapatawad nin kasalanan.”

²² Piro habaytoy anti ha nakem la ay talagan tandà ni Apo Hisos; kayà hinalità na konla, ya wana, “Antà nin ombahen ya an-hipen moyo?”

²³ Anyay mas maparan mangyari ya halita-en bayri ha polonen, ‘Napatawad ana ya kawkasalanan mo,’ o ‘Mibangon ka ta mowako ka’?

²⁴ Ha pamakahampat ko nin habayti ya tawo ay mapaptegan ko komoyo ya hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay ma-in kapangyariyan bayri ha babon lotà nin mamatawad kasalanan.” Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos do ha tawoy

polonen, “Mibangon ka,” wana, “hapwatan moy pinamir-an mo ta mowako kaynan morong.”

²⁵ Antimano, nireng baytoy polonen ha arapan nin kaganawan boy hinapwat nay pinamir-an na ta norong yayna nin ampamori ha Diyos.

²⁶ Kaganawan tawoy anti bayro ya nakakit nin habaytoy pangyayari ay nipamori ha Diyos boy nipag-ispanta, ya wanla, “Kapapa-ispanta bayti ya pangyayari ya nakit tamo hapa-eg allo.”

Hi Libi ya an-ingaten Matiyo ya manininon bo-ihay iningat ni Apo Hisos

(Matiyo 9:9-13; Markos 2:13-17)

²⁷ Ahè naboyot, hi Apo Hisos ay nilomikol. Hapa-eg, nakakit ya nin mihay tawo ya manininon bo-ih ya nagngalan Matiyo ya naka-iknò ha opisina ya pamayaran bo-ih. Hinalità ni Apo Hisos kona, “Makilamo ka kongko,” wana.

²⁸ Hay ginawà ni Matiyo ay nireng ta imbalag nay kaganawan biha ya nakilamo koni Apo Hisos.

²⁹ Hapa-eg bilang parangal ni Matiyo koni Apo Hisos ay ma-in malhay ya handà ha bali ni Matiyo. Malakè ya manininon bo-ih ya anti bayro boy ma-in et kanayon ya tawtawoy ampakipangan bayro. ³⁰ Hay anti bayro ya Pawparisiyo kateng mawmangitorò nin kawkapanogo-an ya anti ha gropo nin Pawparisiyo ay ampaghalità ha aw-alagad nin kontra koni Apo Hisos, ya wanla, “Antà ampakipangan kawo boy ampaki-inom bahen ha mawmanininon bo-ih boy ha tawtawoy alwan mahampat ya pagkatawo?”

ta itakop ha da-an ya dolo; ta no gaw-en na bayto ay hinirà nay bayo, boy hay intakop ya bayo ay alwan bagay ha da-an ya dolo. ³⁷ Ayin simprin tawoy mangipalaman nin kapelhan ampahemen ya basì ha da-an ya katat ya pambiyanan basì; ta no gaw-en na bayto, hay bayoy basì ay manirà nin da-an ya katat. Hapa-eg hay basì ay mabollog boy hay da-an ya katat ay mahirà. ³⁸ Hay bayoy basì ay dapat ipalaman ha bayoy katat ya pambiyanan. ³⁹ Ayin tawoy malabay minom nin bayoy basì no naka-inom yayna nin da-an ya basì, ta hay halita-en na ay ombayri: 'Mas mahampat ya da-an ya basì.' "

6

Hay torò ni Apo Hisos ya tongkol ha allon pama-inawa

(Matiyo 12:1-8; Markos 2:23-28)

¹ Mihay allon Sabado, allon pama-inawa nin Hawhodiyo, hi Apo Hisos boy aw-alagad na ay niparaan ha ma-in tawtanaman ya trigo. Hapa-eg hay aw-alagad na ay nipanggetè nin trigo biha la piniripiri ta kinan la. ² Hinalità nin ongnoy Parisiyo, "Antà," wanla, "nin anggaw-en moyo ba-in ya ha kawkapanog-an tamo ay labag gomawà nin ombahen no allon pama-inawa?"

³ Tinombay konla hi Apo Hisos, "Wari agmoyo et nabaha ya nakaholat ya ginawà ni Dabid hin binomitil ya kateng kawkalamowan na?"

⁴ Nilomo-ob ya ha bali nin Diyos ta nangwa yan tinapay ya indolog ha Diyos. Nangan yan habayto boy pinakan nay kawkalamowan na,

maski kontra ha kawkapanogo-an tamo ya mangan nin habayto ta hay ma-ari bongat mangan nin habayto ay pawpari.” ⁵ Hapa-eg, hinalità et ni Apo Hisos ha Pawparisiyo, ya wana, “Hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay ma-in karapatan maghalità no anyay tamà gaw-en no allon pama-inawa.”

*Hay tawoy kinomampil ya gamet
(Matiyo 12:9-14; Markos 3:1-6)*

⁶ Hin minghan ana et ya allon pama-inawa, hi Apo Hisos ay nako ha himba-an nin Hawhodiyo ta manorò. Bayro ay ma-in mihay lalaki ya hay wanan gamet ay ahè ana ma-igalaw ta kinomampil. ⁷ Hay Pawparisiyo boy mawmangitorò nin kawkapanogo-an ay ampaka-i-imatonan la hi Apo Hisos no habayton allon pama-inawa ay pakahampaten na baytoy lalaki, ta ampanikap hilan bara-nan ya pangidimandawan la koni Apo Hisos. ⁸ Piro tandà ni Apo Hisos ya an-hipen la. Kayà hinalità na do ha lalaki ya kinomampil ya gamet, “Mireng ka,” wana, “ta mako ka bayri ha arapan.” Hatoy lalaki ay nireng biha ya nako ha arapan. ⁹ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos do ha Pawparisiyo boy ha mawmangitorò nin kawkapanogo-an, “Ihipen moyo bayti,” wana, “ya halita-en ko komoyo: kompormi ha kawkapanogo-an kontamo ya tongkol ha allon pama-inawa, anyay tamà gaw-en? Tambayan nayi ya tawoy anti ha kadya-dya-an o pa-olayan? Tambayan ya nayi emen ya mabiyay o pa-olayan emen ya mati?” ¹⁰ Hapa-eg kaganawan la ay pinalibotan ni Apo Hisos nin tinegteg biha na

hinalità do ha lalaki ya kinomampil ya gamet, “Ipaktang mo,” wana, “ya gamet mo.” Kayà impaktang nay gamet na ta hinomampat ana. ¹¹ Piro lalò hilan namahang boy pini-i-ilgowan la no anyay dapat lan gaw-en koni Apo Hisos.

*Hay labinloway alagad ya pinilì ni Apo Hisos
(Matiyo 10:1-4; Markos 3:13-19)*

¹² Ahè naboyot, hi Apo Hisos ay nolì ha bakil ta manalangin. Mikakayabi yan anti bayro nin ampanalangin ha Diyos. ¹³ Hin alloyna ay iningat ni Apo Hisos nin pakarani kona baytoy tawtawoy ampipantompel kona, ta namilì yan labinloway lalaki ya ginawà na nin hawhogò na: ¹⁴ hila ay hi Simon ya iningat nan Pidro, hi Andris ya patel ni Simon, hi Santiyago, hi Howan, hi Pilipi, hi Bartolomi, ¹⁵ hi Matiyo, hi Tomas, hi Santiyago ya anak ni Alpiyo, hi Simon ya mapagmalasakit ha nasyon Israyil, ¹⁶ hi Hodas ya anak ni Santiyago, boy hi Hodas Iskaryoti ya nag-in traydor.

*Nangaral boy namakahampat hi Apo Hisos
(Matiyo 4:23-25)*

¹⁷ Hili Apo Hisos kateng hatoy kanayon ya tawtawoy ampipantompel kona ay anlomohan bayro ha bakil. Tinonggen hila ha patal ya dogal ta anti bayro ya malakè ya tawoy n-ibat ha kaganawan dogal ha probinsyan Hodiya, ha siyodad nin Hirosalim, boy ha dawdogal ha ambay dagat nin siyodad nin Tiro boy siyodad nin Sidon. ¹⁸ Nako hila bayron manlengè koni Apo Hisos boy emen na hila pakahampaten ha mawmasakit la; kateng hatoy tawtawo ya

napahokan nin mangala-et ya aw-ispirito ya ampanggolo konla ay hinomampat. ¹⁹ Kaganawan tawo ay ampagpilit nin maka-aptoh koni Apo Hisos, ta ma-in kapangyariyan ya ampangibat kona ya ampakapakahampat nin kaganawan.

Hay tawtawoy makalmà
(*Matiyo 5:1-12*)

²⁰ Tinegteg ni Apo Hisos ya aw-alagad na biha na hinalità konla, ya wana,

“Makalmà kawoy ampipag-irap hapa-eg, ta hikawo ay makapakilamo ha tawtawoy ampagari-an nin Diyos.

²¹ “Makalmà kawoy angkahabek nin gomawà kalabayan nin Diyos ta sigoradon mapasasà kawo nin kahampatan.

“Makalmà kawoy ampipan-angaw banà ha kalele-an moyo ha angkagawà moyoy kasalanan hapa-eg, ta lano ay mipangka-ili kawo nin banà ha kaligawan moyo.

²² “Makalmà kawo no pag-inakitan kawon tawtawo, no agla kawo tanggapen, no insoltowen la kawo, boy no halita-en lay mala-et kawo banà ha pamakilamo moyo kongko ya an-ingaten Anak nin Tawo. ²³ Hay kadya-dya-an ya imparanas nin kawka-apo-apowan la ha pawpropita hin hato ay ombayroy maranasan moyo. Magtowà kawo no mangyari bayti komoyo, boy mitotok-paw kawo ha pagtowà moyo, ta hay malhay ya iprimyo komoyo do ha katatag-ayan ha kaminan nin Diyos ay nakahandà ana.

²⁴ “Ka-i-ingalo kawo ya mangayaman, ta hay ka-inomayan ay natanggap moyoyna.

²⁵ “Ka-i-ingalo kawo ya ampipagbohoy hapa-eg, ta lano, hikawo ay bomitil.

“Ka-i-ingalo kawo ya ampipangka-ili hapa-eg, ta lano, hikawo ay lomelè boy manangih.

²⁶ “Ka-i-ingalo kawo no hay kaganawan tawo ay ampamori komoyo hapa-eg, ta ombayroy ginawà nin kawka-apo-apowan la ha alwan peteg ya pawpropita hin hato.”

Panlalabi ha kawka-away
(Matiyo 5:38-48; 7:12a)

²⁷ “Habayti ya halita-en ko komoyon ampanlengè kongko,” wani Apo Hisos: “Labiye moyoy kawka-away moyo, boy gaw-an moyo nin kahampatan ya ampipag-inakit komoyo.

²⁸ Ingalowan moyo ya ampipanla-et komoyo, boy ipanalangin moyo ya ampangapi komoyo. ²⁹ No ma-in manampal nin kagmang pingih moyo ay ipatampal moyo et kona ya kagmang; no ma-in mangwa nin panlay-ep moyo ay igwà moyo et kona kateng baro moyo. ³⁰ Mambi kawo ha hinoman ya ampakikwa komoyo, boy hinoman ya nangwa nin ikon moyo ay agmoyoyna balawien bayto. ³¹ No anyay labay moyon gaw-en komoyo nin kanayon ay ombayro itaman ya gaw-en moyo kona.

³² “No hay anlabiye moyo ay haton bongat ya ampanlabi komoyo, ma-in kawo warì matanggap ya kahampatan ya mangibat ha Diyos? Maski mawmakasalahan ay ampanlabi ha ampanlabi konla. ³³ No hay anggaw-an moyon bongat nin kahampatan ay hatoy ampanggawà komoyo

nin kahampatan, ma-in kawo warì matanggap ya kahampatan ya mangibat ha Diyos? Maski mawmakasalanan ay ombahen simpri ya anggaw-en. ³⁴ No hay pa-otangan moyo ay haton bongat ya an-asawan moyo nin makabayad komoyo, ma-in kawo warì matanggap ya kahampatan ya mangibat ha Diyos? Maski mawmakasalanan ay ampama-otang simpri ha kapara lan makasalanan ya an-asawan lan makabayad ha inotang la. ³⁵ Alwan ombayroy gaw-en moyo. Hay gaw-en moyo ay labiyen moyoy kawka-away moyo boy manggawà kawon kahampatan konla. Pa-otangan moyo hila nin agkawo omasa nin ma-in mibira komoyo ya kabayaran. Ha ombayro ay makatanggap kawo nin ma-alagà ya primyo, boy mag-in kawon anak nin Diyos ya Pinakamakapangyariyan; ta hiya ay mahampat do ha ayin otang ya nakem boy do ha mangala-et. ³⁶ Mangingangalo kawo nin bilang ha Tatay moyoy Diyos ya ma-ingangalowen.”

*Hay tawtorò ni Apo Hisos
(Matiyo 7:1-5)*

³⁷ “Agkawo manosga ha maskin hino emen agkawo hosgawan nin Diyos. Agkawo mamintas ha maskin hino emen agkawo pintasan nin Diyos. Mamatawad kawon kanayon emen kawo patawaren nin Diyos. ³⁸ Mambi kawo ha kanayon emen kawo biyan nin Diyos. Hay angka-igwà moyo ay mi-orong komoyo ya maski ihekhek ha pambiyanan moyo ay ahè miharag. Hay hohokat ya anggamiten moyo nin mambi

ha kanayon ay ombayro itaman ya hohokat ya gamiten nin Diyos nin mambi komoyo.”

³⁹ Ombayri et ya alimbawà ya hinalità konla ni Apo Hisos: “Ma-arì warì mangakay ya bowag nin kapariho nan bowag? No gaw-en na bayto ya ombayro ay pariho hilan marabò ha malalè ya lobot? ⁴⁰ Ayin iskowila ya makara-eg ha ma-istro na; piro no natoro-an yan mahampat ay mag-in yan bilang ha ma-istro na.

⁴¹ “Antà angka-asikaso moy kasalanan nin kapara mo ya bilang kayamò nin poling ya anti ha mata na, piro agmo angka-asikaso ya sarili mon kasalanan ya bilang kalapad nin tapi ya anti ha sarili mon mata? ⁴² Pangno ka ampakaregdeg nin maghalità ha kapara mo nin, ‘Patel, alihen koy poling ha mata mo,’ no hikan mismo ay agmo angka-asikaso ya malapad ya tapi ha sarili mon mata? Hikay magkakanwarì, alihen mo pon ya malapad ya tapi ha sarili mon mata emen mo makit nin mahampat ya pangalih nin poling ha mata nin kapara mo.”

In-alimbawà ni Apo Hisos ya tawtawo ha pamomonga nin po-on kayo

(Matiyo 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Hay po-on kayo ya ayin dipirinsya ay maganday an-ibonga boy ahè mamonga nin ayin kowinta, piro hay po-on kayoy ma-in dipirinsya ay ayin kowintay bonga boy ahè mamonga nin maganda. ⁴⁴ Balang po-on kayo ay angka-balayan ha klasin bonga; hay bonga nin igos ay agmo makit ha po-on kayoy madowih boy angka makakit nin bonga nin obas ha po-on ya

madowih. ⁴⁵ Ombayro itaman ya tawtawo. Hay tawoy mahampat ya pagnanakem ay ampakagawà nin kahampatan; hay tawo balè ya mala-et ya pagnanakem, hay angkagawà na ay kala-etan. No anyay anti ha nakem nin tawo ay habaytoy anghalita-en na.”

*Hay loway manggagawà nin bali
(Matiyo 7:24-27)*

⁴⁶ Hinalità et ni Apo Hisos, ya wana, “Antà an-ingaten moyo ko nin ‘Pangino-on, Pangino-on,’ ya agmoyo anggaw-en ya anhalita-en ko komoyo? ⁴⁷ Hay tawoy ampakarani kongko nin ampanlengè nin hawhalità ko boy anggaw-en na baytoy angkalengè na, hay ka-alimbawa-an na ay habayti ya halita-en ko. ⁴⁸ Hiya ay bilang ha tawoy nangipa-ireng nin bali. Nangotkot yan malalè ya pinangigwa-an nan pondasyon ya pinangipa-irengan na nin tarek. Hin dinanan lanab baytoy bali ay ahè nagalaw ta matibay ya pagkapa-ireng. ⁴⁹ Piro hay tawoy ampakalengè nin hawhalità ko, balè ta agna anhonolen ay bilang ya ha tawoy nangipa-ireng nin bali ya alwan matibay ta ayin pondasyon; kayà hin dinanan lanab baytoy bali, antimano ay natomba boy nangawawatak.”

7

*Pinakahampat ni Apo Hisos ya alilà nin kapi-tannin hondalò ya taga Roma
(Matiyo 8:5-13)*

¹ Hin nayarì tinoro-an ni Apo Hisos baytoy tawtawo ay nagbira ya ha banowan Kapirna-wom. ² Bayro ay ma-in mihay alilà nin kapitan nin hondalò ya taga Roma. Habaytoy alilà nin kapitan ya anlapiyen na ay ampagmasakit boy malagayna mati. ³ Nalengè nin hatoy kapitan ya tongkol koni Apo Hisos. Kayà nangihogò yan ongnoy mato-a ya Hawhodiyo nin mako koni Apo Hisos, ta ipakitotol la kona ya lakwen nan pakahampaten baytoy alilà ya ampagmasakit. ⁴ Hin ni-abot baytoy inhogò koni Apo Hisos ay naki-i-ingalo hila kona, boy hinalità la et koni Apo Hisos, “Habayti,” wanla, “ya tawo ay karapatdapat ha tambay mo. ⁵ Malabi ya kontamon Hawhodiyo, boy hiya ya nangipa-ireng nin himba-an tamo.”

⁶ Hapa-eg, nakilako konla hi Apo Hisos. Hin andomani ana hili Apo Hisos do ha bali nin hatoy kapitan ay inhogò nin kapitan ya ongnoy amigo na nin homakbat koni Apo Hisos ta impahalità nay ombayri: “Apo, agkayna magpakil nin mag-abot bayri, ta alwa kon karapatdapat nin mamalako komo ha bali ko, ⁷ boy hiko mismo ay alwan karapatdapat omarap komo. Basta halita-en mon bongat ya homampat bayti ya alilà ko ay homampat ya. ⁸ Hiko man ay anti ha hilong kapangyariyan nin ampakatag-ay kongko nin katongkolan. Ma-in ako itaman nin hawhondalò ya anti ha hilong kapangyariyan ko. No halita-en ko ha miha ya, ‘Manigè!’ ay manigè ya; no halita-en ko ha miha ya, ‘Mako ka bayri!’ ay mako ya. No halita-en ko ha alilà ko ya ‘Gaw-en mo bayti!’ ay gaw-en na.”

⁹ Nag-ispanta hi Apo Hisos hin nalengè na bayti ya impahalità nin hatoy kapitan. Hapa-eg, inarap nay kalak-an tawo ya anhomono kona biha na hinalità konla, “Ha aw-inalalak,” wana, “ni Israyil, ni miha ay ayin ako et nakit ya ombayri ya katetpel.” ¹⁰ Hapa-eg, hatoy inhogò nin hatoy kapitan ay nagbirayna; nakit la baytoy alilà ya mahampat ana.

Pinabiyay ni Apo Hisos ya lalaki ya anaknin mihay bawoy babayi

¹¹ Ahè naboyot, hi Apo Hisos kateng aw-alagad na ay nako ha mihay banowa ya an-ingaten Nain, boy malakè et ya tawtawoy nakilako konla.

¹² Hin marani hilayna do ha polta nin banowa ay nakahakbat hilan malakè ya tawoy makon manabon. Hay nati ay lalaki ya mimihay anak nin bawoy babayi. ¹³ Hin nakit ni Apo Hisos baytoy bawoy babayi ay na-ingalowan na, boy hinalità na kona, “Agka manangih,” wana.

¹⁴ Hapa-eg, pinakaraniyan ni Apo Hisos baytoy kahon biha na ginap-an. Kayà tinonggen baytoy ampipamalatay. Hinalità ni Apo Hisos do ha nati, “Anak ko,” wana, “mibangon ka.” ¹⁵ Hapa-eg, nibangon baytoy lalaki boy nag-ilgo ya, biha ya inggawà ni Apo Hisos ha nanay na.

¹⁶ Nikalimo baytoy kaganawan tawo boy pinori lay Diyos nin ombayri: “Makapangyariyan bayti ya propita ya nilomwah kontamo. Nako bayri ya Diyos ta ipatnag nay pangilibri na ha tawtawo.”

¹⁷ Habayti ya ginawà ni Apo Hisos ay nabalitan nin tawtawo do ha probinsyan Hodiya boy ha mamalibot nin habaytoy dogal.

*Hi Apo Hisos boy hi Howan Mamiminyag
(Matiyo 11:2-19)*

¹⁸ Hapa-eg hi Howan Mamiminyag ya anti ha pirisowan ay nilako nin aw-alagad na, ta imbalità la kona ya tongkol ha kaganwan bagay ya ginawà ni Apo Hisos. Hapa-eg, iningat ni Howan ya lowa do ha aw-alagad na ¹⁹ ta inhogò na nin makon magpastang koni Apo Hisos nin ombayri: “Hika nayì baytoy lomateng ya impan-gakò nin Diyos, o ma-in et kanayon ya anti-en nawen?” ²⁰ Hin ni-abot koni Apo Hisos baytoy loway inhogò ni Howan ay hinalità la kona, “Inhogò kayi,” wanla, “ni Howan Mamiminyag nin magpastang komo nin ombayri: ‘Hika nayì baytoy lomateng ya impangakò nin Diyos, o ma-in kayi et anti-en ya kanayon?’ ”

²¹ Hin habayto ay pinakahampat ni Apo Hisos ya malakè ya ampipagmasakit boy ampipag-irap nin banà ha dawdipirinsya. Ampama-alih ya et nin mawmangala-et ya aw-isperito ya pinomahok ha tawtawo, boy ampakahampaten nay mata nin bawbowag emen makakit. ²² Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos do ha inhogò ni Howan, ya wana, “Magbira kawoyna koni Howan, ta ibalità moyo kona bayti ya nikakit moyo boy nikalengè moyo bayri hapa-eg: hay bawbowag ay ampakakit ana, hay pawpolonen ay ampaka-owakoyna, hay mangama-in liproso ay hino-mampat ana, hay tawteek ay ampakalengè ana, hay nikati ay angkapabiyay oman, boy hay Mahampat ya Balità ay an-i-aral ha manga-irap. ²³ Makalmà ya tawoy ahè angka-alih ya

pantotompel kongko.”

²⁴ Hin norong ana baytoy inhogò ni Howan ay hinalità ni Apo Hisos do ha kalak-an tawo ya tongkol koni Howan. “Hin nilako moyo,” wana, “nin biniliw hi Howan do ha powiray dogal, anyay an-asawan moyon makit kona? Mawenek nayì nin bilang ha dikot ya angka-ipatomba nin angin? ²⁵ Anyay an-asawan moyon makit kona? Nakaholot nayì nin maganday dolo? Hay ampagholot nin mangabli ya dolo boy ampamiyay nin pasasà ay hatoy ampa-iri ha pawpalasyo. ²⁶ Anyan talaga ya an-asawan moyon makit? Nako kawo nayì kona ta an-asawan moyo nin hiya ay propita? Anhalita-en ko komoyo ya igit et ha propita ya nakit moyo. ²⁷ Hiya bayti hi Howan ya binanggit ha Halità nin Diyos ya ombayri ya pagkahalità:

‘Hay hogò ko ay ihogò kon ma-ona komo nin mangihandà nin pagdanan mo.’

²⁸ Anhalita-en ko komoyo ya ombayri,” wana et ni Apo Hisos, “Ha kaganawan tawoy in-anak ay ayin makara-eg koni Howan Mamiminyag, balè ha dogal ya ampag-ari-an nin Diyos, hay pinaka-oltimo ay da-eg hi Howan.

²⁹ “Hin hato, kaganawan tawo kateng maw-manininon bo-ih ay nanlengè koni Howan, boy hinomonol hila ha kahampatan ya an-ipagawà konla nin Diyos, ta napabinyag hila koni Howan.

³⁰ Piro hatoy Pawparisiyo boy mawmangitorò nin kawkapanogo-an ay ahè hinomonol ha kal-abayan nin Diyos ya para konla; kayà aghila napabinyag koni Howan.”

³¹ Hinalità et ni Apo Hisos ya ombayri: “Anyawod ya pangiparisan ko nin tawtawo hapa-eg pana-on? Anyay pangi-alimbawa-an ko konla?”
³² Hila ay bilang ha aw-anak ya ampipampiknò ha danin palingki ya ampibobolyaw, ya wanla, ‘Antogtogan nawen kawon para ha banhal, piro agkawo antomalek. Ampagkanta kayi nin kanta ya para ha pananabon, piro agkawo ampanangih.’
³³ Hi Howan Mamiminyag ya nako bayri ay mabetbet nin magpaltan mangan boy agya ninom nin maski anyay alak, piro anhalita-en moyo ya, ‘Hiya ay pinahokan nin dimonyo.’
³⁴ Hapa-eg ha hiko ya nako bayri ya an-ingaten Anak nin Tawo ya ahè ampagpaltan mangan boy minom ay anhalita-en moyon, ‘Hiya ay mahibà, hiya ay maglalahing, boy hiya ay amigo nin mangaha-ol ya mawmanininon bo-ih boy tawtawoy alwan mahampat ya pagkatawo.’
³⁵ Ombayro man, hay karonongan nin Diyos ay angkapaptegan nin kaganawan tawoy an-homonol kona.”

Hi Apo Hisos ay nako ha bali ni Simon ya mihaha Pawparisiyo

³⁶ Hapa-eg, ma-in mihay Parisiyo ya nangombida koni Apo Hisos nin makipangogto kona. Kayà hi Apo Hisos ay nako bayro ha bali nin hatoy nangombida kona ta mangan.
³⁷ Bayro ha banoway habayto ay ma-in mihay babayi ya bal-aybalay ha kala-etan nin pag-o-ogali. Nabalitan na ya hi Apo Hisos ay anti do ha bali nin mihay Parisiyo ta ampangan; kayà nako ya bayron nantan nin ma-alagà ya pabangoh

ya nakapalaman ha maganday pambiyanan ya an-ingaten alabastro. ³⁸ Ampireng ya pon ha bokotan ni Apo Hisos, biha ya nanalimokod nin ampanangih ya hay lowà na ay an-ipatolò na ha bitih ni Apo Hisos. Hin baha-bahà ana nin lowà ya bitih ni Apo Hisos, hay ginawà nin hatoy babayi ay pinonahan na nin habot na biha na inalekan baytoy bitih ni Apo Hisos. Hapa-eg hay bitih ni Apo Hisos ay binollogan na nin pabangoh.

³⁹ Hin nakit bayto nin hatoy Parisiyo ya nangombida koni Apo Hisos ay hinalità na ha sarili na, “No talagan propita bayti ya tawo,” wana, “ay tandà na no hino bayti ya babayi ya ampangaptoh kona boy tandà na no anyay klasin babayi bayti ya makasalanan.”

⁴⁰ Banà bayro ha an-hipen ni Simon ay ombayri ya hinalità ni Apo Hisos kona: “Simon,” wana, “ma-in akon halita-en komo.”

“Anyà bayto, Apo? Halita-en moyna,” tobay ni Simon.

⁴¹ “Ma-in,” wani Apo Hisos, “nin loway tawo ya nangotang ha mihay tawoy mama-otang nin kowalta. Hay inotang nin miha ay alagà nin limanggato. Hay inotang itaman nin hatoy miha ay alagà limampò. ⁴² Hin aghila makabayad ta ayin hilan ma-ibayad ay kinonsinsya hila nin hatoy pinangotangan la. Agnayna impabayaran konla bayto ya inotang la kona. Hapa-eg, hino konlan lowa ya lalò manlabi do ha pinangotangan la?”

⁴³ Tinombay hi Simon, “Ha palagay ko,” wana, “ay hatoy nangotang nin malakè.”

“Tamà ya tobay mo,” wani Apo Hisos.

⁴⁴ Hapa-eg, inarap ni Apo Hisos baytoy babayi, biha na hinalità koni Simon, “Angkakit mo,” wana, “bayti ya babayi? Hin nilomo-ob ako bayri ha bali mo ay agmo ko binyan nin lanom ya pangoyah nin bitih ko; piro habayti ya babayi ay lowà na ya pinangoyah na nin bitih ko boy pinonahan na et nin habot na. ⁴⁵ Ha pananggap mo kongko bayri ha bali mo ay agmo ko inalekan bilang panggalang mo kongko; piro hay bitih ko ay pinag-a-alekan nin habayti ya babayi. ⁴⁶ Agmo simpri pinonahan nin asiti ya habot ko, piro habayti ya babayi, hay bitih ko ay pinonahan na nin pinakama-alagà ya pabangoh. ⁴⁷ Kayà anhalita-en ko komo, maski malakè ya kasalanan nin habayti ya babayi ay pinatawad ana ya kawkasalanan na banà ha masyadoy panlalabi na kongko. Hinoman ya tawoy ampanghip nin ma-in yan amò bongat ya kasalanan ya patawaren kona ay an-ipakit nay a-amò ya panlalabi na.”

⁴⁸ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos do ha babayi, “Hay kawkasalanan mo,” wana, “ay pinatawad ana.”

⁴⁹ Hatoy kanayon ya tawtawoy anti bayron ampi-a-arap ha lamisawan ay nipaghalità ha sarili la, ya wanla, “Hino bayti ya tawoy kateng kawkasalanan ay ambiyan nan kapatawaran?”

⁵⁰ Hinalità ni Apo Hisos do ha babayi, “Inlibri ka,” wana, “nin katetpel mo. Morong kayna ta ma-in kaynan katinakan boy kalighawan.”

8

Hay bawbabayi ya nakilako koni Apo Hisos

¹ Ahè naboyot, hi Apo Hisos ay nako ha bawbanowa boy ha bawbaryo, ta an-i-aral nay Mahampat ya Balità ya tongkol ha pamomo-on nin Diyos. Kalamo na ya labinloway alagad na. ² Nakilako et kona ya ongnoy babayi ya ma-in pon mawmangala-et ya aw-ispirito ya pinomahok konla ya pina-alih ni Apo Hisos. Ma-in et kanayon ya bawbabayi ya ampakilako kona ya pinakahampat na ha mawmasakit. Kalamo bayro baytoy an-ingaten Mariya ya taga Magdala ya pinahokan pon nin pitoy dimonyo ya pina-alih ni Apo Hisos. ³ Anti et bayron ampakilako konla hi Howana ya ahawa ni Sosa ya ampamala ha palasyo ni Arì Hirodis, hi Sosana, boy kanayon et ya bawbabayi ya ampipanambay koni Apo Hisos boy ha aw-alagad na.

*Hay alimbawà ya tongkol ha mananabwag
(Matiyo 13:1-9; Markos 4:1-9)*

⁴ Hay malakè ya tawoy ampika-ibat ha bawbinabanowa ay ampakon makitipon koni Apo Hisos. Hapa-eg, ombayri ya alimbawà ya hinalità konla ni Apo Hisos: ⁵ “Ma-in,” wana, “nin mihay lalaki ya nakon nanabwag. Ha pangihabwag na ay ma-in ongnoy pahì ya natata ha daan; hatoy pawpahì ya natata ha daan ay natorakan nin tawtawo boy kinan nin mawmanokmanok. ⁶ Ma-in itaman pawpahì ya natata ha babon matampiyak ya bato ya ma-in amò ya lotà. Tinomobò bayto nin amò, piro tampol nayangoh ta hatoy tinobonan ay maklang. ⁷ Hay kanayon ya pawpahì ay

natata ha lotà ya antobo-an nin ampangayakay ya dawdikot ya madowih. Hin tinomobò ya pawpahì ay tinomobò itaman baytoy dikot nin namolopot do ha tinomobò ya pawpahì. ⁸ Piro ma-in pawpahì ya natata ha maganday lotà. Tinomobò bayto boy namonga. Balang pahì ya inhabwag ay pinangalawahanan nin magatoy pahì.”

Hinalità et konla ni Apo Hisos, “Hay ka-ilangan moyo,” wana, “ay manlengè mahampat nin habayti ya anhalita-en ko biha moyo honolen.”

*Hay bara-nan nin pambin aw-alimbawà
(Matiyo 13:10-17; Markos 4:10-12)*

⁹ Hapa-eg hi Apo Hisos ay pinastang nin aw-alagad na no anyay labay totolen nin hatoy alimbawà. ¹⁰ Hinalità konla ni Apo Hisos, “Komoyo,” wana, “inggawà ya pangigingintindi nin sawsikrito ya tongkol ha pamomo-on nin Diyos; piro ha kanayon ay an-i-alimbawà emen matopad bayti ya holà hin hato:

‘Manegteg hila man anan manegteg piro aghila makakit; manlengè hila man anan manlengè piro aghila maka-intindi.’ ”

*Impalinaw ni Apo Hisos ya alimbawà ya tongkolha mananabwag
(Matiyo 13:18-23; Markos 4:13-20)*

¹¹ “Habayti,” wani Apo Hisos, “ya labay totolen nin hatoy alimbawà ya tongkol ha mananabwag: hay pahì ay Halità nin Diyos. ¹² Hay ka-alimbawa-an nin daan ya kinatatawan nin hatoy pawpahì ay hatoy nipampakalengè nin Halità nin Diyos. Balè ta inalih ni Satanas ha nakem

la baytoy Halità nin Diyos ya nalengè la emen aghila tompel boy malibri. ¹³ Hatoy pawpahì ya nikatata ha babo nin matampiyak ya bato ya ma-in amò ya lotà ay tawtawo ya nakalengè boy nakatanggap nin Halità nin Diyos nin ma-in kaligawan, piro ahè nakayamot. Antompel hila pon piro kadodomali bongat, ta no ma-in anlomateng konla ya pawpanobok ay angka-alih ya pantotompel la. ¹⁴ Hay lotà itaman ya antobo-an nin ampangayakay ya dawdikot ya madowih ay tawtawoy nakalengè Halità nin Diyos, piro hila ay angkapatalo nin panginghip la ya ampanggolo ha biyay la, ha paghangad la nin yomaman, boy ha pagpapasasà la ha biyay la. Kayà ha biyay la ay ayin makit ya bonga. ¹⁵ Hay maganday lotà ya kinatatawan pawpahì ay tawtawoy ampanlengè Halità nin Diyos. Hay nalengè la ay ampanatiliyen la ha nakem la, boy anhonolen lan matibolos ya nakem nin ma-in pasinsya anggan makit ha biyay la ya bonga nin pantotompel la.”

Hay alimbawà ni Apo Hisos ya tongkol ha kingki

(Markos 4:21-25)

¹⁶ Hinalità et ni Apo Hisos, “Ayin,” wana, “nin tawoy mamagket nin kingki biha na halokoban nin kalaying o itagò na ha hilong katri, no alwan hay kingki ya andongket ay an-igwà na ha talagan pangigwa-an emen hinoman ya tawoy lomo-ob ay makit nay hawang. ¹⁷ Hay labay totolen nin habayti ya alimbawà ya tongkol ha

kingki ay ayin nakatagò ya ahè mipatnag, boy ayin sikrito ya ahè matanda-an o mibolgar.

¹⁸ “Kayà pakahampaten moyoy panlelengè moyo nin Halità nin Diyos, ta hay tawoy ampinto-o ha bagay ya an-ipa-intindi kona nin Diyos ay lalò maka-intindi ha an-ipa-intindi kona. Piro hay tawoy ahè ampinto-o ha an-ipa-intindi kona nin Diyos ay alihen et ha nakem na baytoy amò ya na-intindiyan na.”

*Hay anhomonol ha Halità nin Diyos ay hila ya nanay boy pawpatel ni Apo Hisos
(Matiyo 12:46-50; Markos 3:31-35)*

¹⁹ Hay nanay ni Apo Hisos boy pawpatel nay lawlalaki ay nako kona, piro aghila maka-pakarani kona banà ha kalak-an tawo. ²⁰ Ma-in naghalità koni Apo Hisos, ya wana, “Hay nanay mo boy pawpatel moy lalaki ya ampanikap komo ay anti ha likol.”

²¹ Hinalità konla ni Apo Hisos, “Hay ampipanglengè,” wana, “boy ampipanhomonol ha Halità nin Diyos ay hila baytoy nanay ko boy pawpatel ko.”

*Pagkahokaw angin ya pinatgen ni Apo Hisos
(Matiyo 8:23-27; Markos 4:35-41)*

²² Mihay allo, hi Apo Hisos boy aw-alagad na ay hinomakay ha bangkà. “Lomipay tamo,” wani Apo Hisos, “ta mako tamo do ha kagmang.” Kayà pinatigè lay bangkà la. ²³ Mintras anlomipay hila, hi Apo Hisos ay natoloy. Hapa-eg, nangangin nin makhaw bayro ha anlipayan la. Hay bangkà la ay angkapnò anan lanom: kayà

andilikadowen hila ta halos lomdeg ya bangkà la.

²⁴ Hapa-eg hi Apo Hisos ay pinakaraniyan nin aw-alagad na ta pinokaw la ya, ya wanla, “Pangino-on Pangino-on, mati tamoyna!” Niban-gon hi Apo Hisos ta minandawan nan tonggen baytoy makhaw ya angin boy mangalhay ya dawoyon. Hapa-eg, tinonggen baytoy pagkahokaw angin boy hay dagat ay tinominek. ²⁵ Pinastang ni Apo Hisos ya aw-alagad na, ya wana, “Wari ayin kawon katetpel?”

Piro hay aw-alagad na ay nipag-ispanta boy nikalimo. Kayà ni-i-ilgo hila, “Anyan magkata-wowan bayti?” wanla. “Minandawan na nin tonggen ya angin kateng dawoyon; hinomonol itaman kona.”

Pina-alih ni Apo Hisos ya dawdimonyoy pinom-ahokha mihay lalaki

(Matiyo 8:28-34; Markos 5:1-20)

²⁶ Hapa-eg hili Apo Hisos ya ampamangkà ay ni-abot ha dogal nin tawtawoy Girasino ha lipay dagat ya eteb nin probinsyan Galiliya. ²⁷ Hin nakalombah hi Apo Hisos ha bangkà ay hinakbat ya nin mihay lalaki ya na-ibat ha banowa. Hatoy lalaki ay pinahokan nin dawdimonyo. Naboyot anay pana-on nin agya ampagdolo boy pa-ibat hin pinahokan yan dawdimonyo ay agya ampa-iri ha bali, no alwan ampagpirmi ya ha panabonan. ²⁸ Hin nakit na hi Apo Hisos ay nan-angaw ya, boy nanlokob ha arapan ni Apo Hisos biha nambo-angaw nin naghalià, ya wana, “Hisos ya Anak nin Pinakamakapangyariyan ya

Diyos, antà ampaki-emenan mo ko? An-ipaki-i-ingalo ko komo ya agmo ko dayi pa-irapan.”
²⁹ Ombayroy hinalità nin hatoy lalaki ta hay mala-et ya ispirito ay minandawan ni Apo Hisos nin mog-alih kona. Hatoy lalaki ay mabetbet pahokan nin mala-et ya ispirito. Maski ikolong la yan bantayan boy balolen nin tikalà ya gamet na boy bitih na ay angkaboytò na, biha ya ipalako nin hatoy dimonyo ha powiray dogal ya marayò ha tawo.

³⁰ Hapa-eg, pinastang ni Apo Hisos baytoy dimonyo, “Anyà,” wana, “ya ngalan mo?”

“Hay ngalan ko,” wanan hatoy dimonyo, “ay Kawan.” Ombayroy intobay na ta malakè hila ya pinomahok bayro ha lalaki. ³¹ Ampaki-i-ingalo koni Apo Hisos baytoy dawdimonyo nin agna hila dayi ipalako ha dogal ya ayin anggay kalale-an.

³² Do ha pallig bakil ya marani konla ay ma-in kawan baboy ya ampipamokibok. Naki-i-ingalo baytoy dawdimonyo koni Apo Hisos nin payagan hila dayi nin pomahok do ha bawbaboy. Hapa-eg, pinayagan hila itaman ni Apo Hisos.

³³ Kayà hatoy dawdimonyo ay nog-alih bayro ha lalaki ta nako hilan pinomahok ha bawbaboy. Hatoy bawbaboy ya pinahokan nin dawdimonyo ay nipampowayon nagpalako ha bongaw anggan nipadiritso hilan narabò ha dagat. Bayro hila nati nin nalemeh.

³⁴ Hin nakit nin hatoy ampipangalagà nin hatoy bawbaboy baytoy pangyayari ay nipampowayo hila nin nagpalakon banowa, boy balang tawoy makit la ay ambalita-an la nin tongkol

ha nangyari. ³⁵ Hapa-eg hatoy tawtawoy ni-pampakalengè ay nakon namiliw nin habaytoy pangyayari. Hin ni-abot hila bayro koni Apo Hisos, hatoy lalaki ya ma-in pon dawdimonyo ay nakit la ya ampiknò ha danin bitih ni Apo Hisos. Hiya ay nakadoloyna boy matinò ana ya pag-i-hip na. Hapa-eg, hatoy tawtawo ay nikalimo. ³⁶ Hay pangyayari no pangno hinomampat baytoy lalaki ya ma-in pon nin dawdimonyo ay hinalità konla nin hatoy nipampakakit nin hatoy pangyayari. ³⁷ Hapa-eg hay tawtawo ya taga bayro ya an-ingaten Girasino ay naki-ilgo koni Apo Hisos nin mog-alih ya bayro ha dogal la ta masyado hilan angkalimo. Kayà hi Apo Hisos ay hinomakay ha bangkà ta mog-alih yayna.

³⁸ Hatoy lalaki ya ma-in pon dawdimonyo ya pina-alih ni Apo Hisos ay naki-i-ingalo nin maki-lako dayi koni Apo Hisos. Piro ahè pinomayag hi Apo Hisos no alwan pina-orong na ya, ya wana, ³⁹ “Morong kayna ta habayti ya pangyayari ya ginawà komo nin Diyos ay ibalità mo ha tawtawo.” Hapa-eg, norong baytoy lalaki ta hay ginawà ni Apo Hisos kona ay imbabalità na ha kaganawan tawo bayro ha banoway habayto.

Hay nati ya anak ni Hayro boy hay babayiya nangaptoh nin dolo ni Apo Hisos

(Matiyo 9:18-26; Markos 5:21-43)

⁴⁰ Hin nagbira hi Apo Hisos do ha lipay dagat, hatoy kalak-an tawoy ampipanganti kona ay nilomiga. ⁴¹ Hapa-eg, ma-in nilomateng ya mihay lalaki ya nagngalan Hayro ya miha ha ampipamo-on ha himba-an nin Hawhodiyo.

Nanlokob ya ha danin bitih ni Apo Hisos, ta anipaki-i-ingalo na nin makilako hi Apo Hisos ha bali na, ⁴² ta hay anak nay mimihay babayi ya idad nin labinloway ta-on ay malagayna mati.

Mintras ampowako hi Apo Hisos nin ampagpalako ha bali ni Hayro ay angkadalihekhek ya nin malakè ya tawoy ampakilako kona. ⁴³ Hapa-eg, do ha kalak-an tawoy ampakilako koni Apo Hisos ay ma-in mihay babayi ya ha lo-ob labinloway ta-on ay sigisigi ya pantolò dayà na ta ma-in yan dipirinsya. Kaganawan kamama-in na ay na-oboh naynan imbayad ha nipanambal kona, piro ayin nakapakahampat kona. ⁴⁴ Nakipaletpet ya do ha tawtawo nin nako ha bokotan ni Apo Hisos ta inaptoh nay laylay dolo ni Apo Hisos. Antimano, tinonggen baytoy pantolò dayà na ta hinomampat yayna.

⁴⁵ Nagpastang hi Apo Hisos, ya wana, “Hinoy nangaptoh kongko?”

Konlan kaganawan ay ayin nangamin. Hapa-eg, naghalià hi Pidro, “Apo,” wana, “hay lakè nin tawoy ampakipaletpet komo.”

⁴⁶ Piro hinalità kona ni Apo Hisos, “Ma-in,” wana, “nin nangaptoh kongko ta natanam ko ya hay kapangyariyan ko ay namakahampat.”

⁴⁷ Hin natanda-an nin hatoy babayi ya agna ma-ipogla-oh koni Apo Hisos baytoy ginawà na ay ampamegpeg yay napakarani boy nanlokob ha danin bitih ni Apo Hisos. Ha arapan nin habaytoy tawtawo ay imbalità na no antà inaptoh na hi Apo Hisos boy no pangno ya biglà nin hinomampat. ⁴⁸ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos do ha babayi, ya wana, “Patel, hay katetpel mo

ya nakapakahampat komo. Morong kayna nin ma-in katinekan.”

⁴⁹ Mintras ampaghalità et hi Apo Hisos do ha babayi ay ma-in nilomateng ya na-ibat ha bali ni Hayro. “Nati anay anak mo,” wana koni Hayro. “Kayà hay mangangaral ay agmoyna abala-en nin palakwen bayro.”

⁵⁰ Habayto ay nalengè ni Apo Hisos; kayà hinalità na koni Hayro, “Agka malimo,” wana. “Tompel kan bongat kongko ay mabiyay ya anak mo.”

⁵¹ Hin ni-abot hili Apo Hisos do ha bali ni Hayro ay agya namalo-ob nin kanayon, no alwan hay pinalo-ob nan bongat ay hi Pidro, Santiyago, Howan, boy mawmato-antawo nin hatoy anak.

⁵² Kaganawan tawoy natalngan ni Apo Hisos bayro ay ampipanangih boy ampi-a-anito nin banà bayro ha anak. Hinalità konla ni Apo Hisos, “Tonggen kawoynan manangih,” wana. “Haba-in ya anak ay ahè nati no alwan angkatoloy yan bongat.”

⁵³ Kina-iliyan la hi Apo Hisos ta tandà la ya hatoy anak ay talagan nati ana. ⁵⁴ Hapa-eg, ino-lichtanan ni Apo Hisos ya gamet nin hatoy anak biha na hinalità, “Nini,” wana, “mibangon ka.”

⁵⁵ Nabiyay oman baytoy anak, boy habayto et oras ay nibangon ya. Hinalità ni Apo Hisos konla ya pakanen la baytoy anak. ⁵⁶ Nag-ispanta ya mawmato-antawo nin hatoy anak, piro imbibilin konla ni Apo Hisos ya hatoy nangyari ay agla ibabalità ha maski hinoy tawo.

9

*Hay bibilin ni Apo Hisos ha aw-alagad na
(Matiyo 10:5-15; Markos 6:7-13)*

¹ Iningat ni Apo Hisos ya labinloway alagad na nin mititipon, ta binyan na hila nin kapang-yariyan boy karapatan nin mama-alih nin kaganawan dimonyoy pinomahok ha tawtawo boy mamakahampat nin ampipagmasakit. ² Hapa-eg, inhogò hila ni Apo Hisos nin mangi-aral nin tongkol ha pamomo-on nin Diyos boy mamakahampat nin ampipagmasakit. ³ Piro biha hila pinatigè ni Apo Hisos ay binibilinan na hila, ya wana, “Ha panigè moyo ay agkawo mantan nin anyaman ya bagay, ni baston, pam-biyanan pamamangan, pamamangan, kowalta, boy agkawo mantan nin doloy paghagiliyan moyo. ⁴ Makihandà kawo ha hinoman ya ma-in bali ya mananggap komoyo boy manatili kawo bayro angga ha mog-alih kawo ha dogal ya habayto. ⁵ No ma-in kawon malakoy dogal ya agkawo tanggapen nin tawtawo ay alihan moyo baytoy banoway habayto; piro biha kawo mog-alih ay ikampag moyoy gabok ha bitih moyo emen moyo ma-ipakit ya hay Diyos ay ma-in pahang konla banà ha agla pananggap komoyo.” ⁶ Hapa-eg, nanigè anay aw-alagad ni Apo Hisos. Nako hila ha bawbinaryobaryo ta an-i-aral lay Mahampat ya Balità, boy ampamakahampat hila mangama-in masakit ha ayri paman ya dogal.

*Nagoloy nakem ni Arì Hirodis
(Matiyo 14:1-12; Markos 6:14-29)*

⁷ Hi Arì Hirodis ya ampamo-on ha probinsyan Galiliya ay nabalita-an nay kaganawan bagay ya nangyari ya ginawà ni Apo Hisos. Hapa-eg, angkagoloy nakem na ta hay kanayon ya tawtawo ay naghalità nin hi Howan Mamiminyag ay nabiyay oman. ⁸ Hay kanayon ay naghalità nin nilomwah hi Ilyas ya propita hin hatò, piro hay kanayon itaman ay naghalità nin nabiyay oman ya miha ha kanayon ya pawpropita hin hatò. ⁹ Hinalità ni Arì Hirodis, “Hi Howan ay nati ana,” wana, “ta impapotohan kon olo, piro hino bayti ya tawoy ampanggawà nin ombayri ya bawbagay ya angkabalita-an ko?” Hapa-eg, ampagsikapan nan makit hi Apo Hisos.

*Liman libo katawo ya pinakan ni Apo Hisos
(Matiyo 14:13-21; Markos 6:30-44; Howan 6:1-14)*

¹⁰ Hin nagbira baytoy aw-alagad ay hinalità la koni Apo Hisos ya kaganawan ginawà la. Hapa-eg, gintan hila ni Apo Hisos nin hilahilan bongat nin nako ha banowan Bitsayda. ¹¹ Hin nalengè nin kalak-an ya tongkol ha pamog-alih nili Apo Hisos ay kinomamat hila kona. Mahampat ya panananggap ni Apo Hisos konla, boy intorò na konlay tongkol ha pamomo-on nin Diyos, boy pinakahampat nay mangama-in masakit.

¹² Hin mahilem ana ay napakarani koni Apo Hisos baytoy labinloway alagad na ta hinalità la, ya wanla, “Habayti ay powiray dogal; kayà ipakitotol mo ha tawtawo ya mog-alih hilayna ta mako hila ha mangarani ya bawbaryo emen hila

makakit nin pamamangan boy mapakihanda-an la.”

¹³ Piro hinalità konla ni Apo Hisos, “Hikawo,” wana, “ya mambi konla nin pamamangan.”

Tinombay hila koni Apo Hisos, “Limay tinapay bongat,” wana, “boy loway ikan bayti ya anti bayri. Maka labay mo kayi nin pahaliwen nin pamamangan ya pamakan nin habayti ya kalakan tawo.” ¹⁴ Ha kalakan tawoy anti bayro, hay lawlalaki ay mangaliman libo.

Hinalità ni Apo Hisos ha aw-alagad na, “Pa-ikno-en moyo hila,” wana, “nin gropogropo ya balang gropo ay mangalimampò katawo.” ¹⁵ Kayà hay ginawà nin hatoy aw-alagad ay pina-iknò la baytoy kaganawan tawo. ¹⁶ Hapa-eg, kinwa ni Apo Hisos baytoy limay tinapay boy loway ikan. Nanginglà ya ta pinasalamatan na ha Diyos, biha na binibi-hil baytoy limay tinapay boy loway ikan. Hapa-eg, inggawà na ha aw-alagad na ta impapatayak na konla ha tawtawo. ¹⁷ Kaganawan nin habaytoy tawtawo ay nipampangan boy nikabhoy; hatoy natilà ya bawbi-hil ay tinipon nin aw-alagad. Hin natipon la bayto ay nakapnò et nin labinloway bakol.

Hay indiklara ni Pidro ya tongkol koni Apo Hisos

(Matiyo 16:13-20; Markos 8:27-30)

¹⁸ Minghan hin ampanalangin hi Apo Hisos nin mimiha na ay napakarani kona ya aw-alagad na. Pinastang na hila, ya wana, “Anyay anhalita-en nin tawtawo? An-hipen la warì no hino ko?”

¹⁹ Tinombay baytoy aw-alagad, “Anhalita-en nin kanayon ya hika hi Howan Mamiminyag; hay kanayon ay ampaghalità nin hika ay hi Ilyas ya propita hin hatò; hay kanayon itaman ay ampaghalità nin hika ay kanayon ya propita hin hatò ya nabiyay oman.”

²⁰ “Hapa hikawo,” wani Apo Hisos ha aw-alagad na, “an-ihipen moyo nayì no hino ko?”

Tinombay hi Pidro, “Hika,” wana, “hi Kristo ya impangakò nin Diyos.” ²¹ Habayti ya hinalità ni Pidro ay impakabibilin ni Apo Hisos ha aw-alagad na ya agla ibabalità ha maski hino.

Hinalità ni Apo Hisos ya tongkol ha kamatyan na

(Matiyo 16:20-28; Markos 8:31-9:1)

²² Ombayri et ya hinalità ni Apo Hisos ha aw-alagad na: “Hiko,” wana, “ya an-ingaten Anak nin Tawo ay ka-ilangan magdanas nin masyadoy kadya-dya-an, boy ahè tanggapan nin mawmato-ay mangama-in katongkolan, pawpo-on nin paw-parì, boy mawmangitorò nin kawkapanogo-an. Patyen ako piro ha ikatlon allo ay mabiyay akon oman.”

Hay dapat gaw-en nin hinoman ya labay makilamo koni Apo Hisos

(Matiyo 16:24-28; Markos 8:34-38)

²³ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos ha kaganawan, “Hinoman ya labay makilamo kongko,” wana, “ay agna honolen ya sarili nan kalabayan, no alwan allo-allo ay te-eHEN nay kadya-dya-an nin bilang ampamalatay koroh nin palako ha kamatyan na, ta makilamo ya kongko.

²⁴ Hinoman ya ampag-atap nin ahè mati ay mati et bongat, piro hinoman ya mati nin banà kongko ay malibri ta ma-in biyay ya ayin anggawan.

²⁵ Warì ma-in mapakinabang ya tawoy makapag-ikon nin kaganawan kayamanan bayri ha babon lotà no hay kalolowa na ay mipalako ha impirno?

²⁶ Hinoman ya ampangikareng-ey kongko boy ha hawhalità ko, hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay mangikareng-ey itaman kona pagbira ko. Ha pagbira ko ay ma-in akon kagandawan ya ahè makwan ihipen ya bilang kagandawan nin Tatay koy Diyos ya ombayro et ha kagandawan nin aw-anghil ya kalamo ko ya aw-anghil nin Diyos. ²⁷ Anhalita-en ko komoyo ya kaptegan, ma-in onгно bayri komoyo ya ahè mati anggan agla makit ya pamomo-on nin Diyos.”

*Na-oman ya itsora ni Apo Hisos
(Matiyo 17:1-8; Markos 9:2-8)*

²⁸ Nalabah ya mihay dominggo, hi Pidro, Howan, boy hi Santiyago ay gintan ni Apo Hisos ha tag-ay bakil ta manalangin. ²⁹ Hapag, mintras ampanalangin hi Apo Hisos ay namoman ya itsora nin lopa na boy hay dolo na ay pagkapopotì ya ampangilimkilim. ³⁰ Totongna, ma-in loway lalaki ya biglà nilomwah nin ampaki-ilgo kona. Habayto ay hi Moysis ya namo-on hin hatò ha Hawhodiyo boy hi Ilyas ya propita et hin hatò. ³¹ Ma-in hilan kagandawan ya ampaki-ilgo koni Apo Hisos, boy hay ampi-i-ilgowan la ay tongkòl ha pagkamati ni Apo Hisos ya marani anan mangyari ha siyodad nin Hirosalim. ³² Hi Pidro boy kawkalamowan na ay

ampikatoloy. Hin naka-imata hila ay nakit lay kagandawan ni Apo Hisos, boy nakit la et baytoy loway lalaki ya kalamo nan ampireng.

³³ Hapa-eg hin ampog-alih ana hi Moysis boy hi Ilyas do ha kama-inan ni Apo Hisos ay hinalità ni Pidro koni Apo Hisos, “Apo,” wana, “mahampat ya anti tamo bayri. Manggawà kayin tatloy pahilongan. Hay miha ay para komo; hay miha ay para koni Moysis; boy hay miha ay para koni Ilyas.” Ombayri ya hinalità ni Pidro ta ayin ha nakem na ya anhahalita-en na. ³⁴ Mintras ampaghalità hi Pidro ay ma-in leem ya nilomwah ya naka-amey konla. Hay limo nin hatoy aw-alagad hin na-ameyan hila nin hatoy leem ya napa-ogto konla. ³⁵ Hapa-eg, ma-in bosis ya ampangibat bayro ha leem ya ampaghalità nin ombayri: “Habayti ya mimihay Anak ko ya pinili ko; hiya ya honolen moyo!” ³⁶ Hin tinonggen baytoy bosis ay nakit nin aw-alagad ya mimiha ni Apo Hisos. Habayti ya pangyayari ya nakit la ay pinanatili la nin sikrito. Kayà agla imbalità ha maskin hino hin habayton pana-on.

*Pinakahampat ni Apo Hisos ya anak ya lalakiya pinahokan nin mala-et ya ispirito
(Matiyo 17:14-18; Markos 9:14-27)*

³⁷ Ika-ibokah, hin nakalohan ana hili Apo Hisos ya na-ibat ha bakil ay hinakbat ya nin malakè ya tawo. ³⁸ Hapa-eg do ha kalak-an nin tawo ay ma-in mihay lalaki ya nambolyaw koni Apo Hisos, ya wana, “Apo, an-ipakitotol ko komo ya biliwen mo bayti ya kasiyasiyawan kon anak ya lalaki. ³⁹ Ampambo-angaw ya ta ampahokan ya

nin mala-et ya ispirito ya ampangitomba kona. Hay bebey na ay ampagbola-bola boy pirmi yan angkakhitan ta agya labay alihan nin hatoy mala-et ya ispirito ya anti kona. ⁴⁰ Impaki-ilgo ko ha aw-alagad mo ya pa-alihen la baytoy mala-et ya ispirito piro agla kayan pa-alihen.”

⁴¹ Tinombay hi Apo Hisos, ya wana, “Hikawo ya tawtawo hapa-eg ay talagan ayin katetpel ha Diyos boy masyado kawon ampipagkamali. Anggan makano ya pagte-eh ko komoyo biha kawo tompel kongko?” Hapa-eg, hinalita ni Apo Hisos do ha tawo, “Gitan mo,” wana, “bayri ya anak mo.”

⁴² Mintras ampakarani koni Apo Hisos baytoy anak ay impatomba ya nin hatoy dimonyo. Hatoy anak ay kinomdey. Piro minandawan ni Apo Hisos baytoy mala-et ya ispirito nin mog-alih bayro ha anak ta pinakahampat ni Apo Hisos baytoy anak biha na ya inggawa ha tatay na. ⁴³ Hatoy tawtawo ay nipag-ispanta ha kapangyariyan nin Diyos.

Hinalita oman ni Apo Hisos ya tongkolha kamatyan na

(Matiyo 17:22-23; Markos 9:30-32)

Mintras ampag-ispanta ya tawtawo ha bawbagay ya ginawa ni Apo Hisos ay hinalita na ha aw-alagad na, ya wana, ⁴⁴ “Agmoyo liwawan bayti ya halita-en ko komoyo. Hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay igwa ha tawtawoy mangama-in katongkolan ya mangipapati kongko.” ⁴⁵ Piro habayti ya hinalita ni Apo Hisos ay ahè naintindiyan nin aw-alagad na. Ahè impatnag

konla emen agla ma-intindiyan, boy angkalimo hila itaman nin magpastang koni Apo Hisos no anyay labay totolen nin habayto.

*Tinoro-an ni Apo Hisos ya aw-alagad na
(Matiyo 18:1-5; Markos 9:33-37)*

⁴⁶ Hapa-eg hay aw-alagad ni Apo Hisos ay nagkama-in diskosyon no hino konla ya ampaka-igit. ⁴⁷ Piro tandà ni Apo Hisos no anyay anti ha nakem la; kayà nangwa ya nin mihay anak ya mayamò ta pina-ireng na ha dani na. ⁴⁸ Hinalità konla ni Apo Hisos, “Hinoman,” wana, “ya mananggap boy mangasiwà nin ombayri ya anak ha ngalan ko ay hikoy antanggapen na. Hinoman ya ampananggap kongko ay alwan bongat hikoy antanggapen na, no alwan antanggapen na et ya nangihogò kongko. Hinoman komoyo ya ma-in pinakama-aypà ya nakem ay hiya ya ampaka-igit ha kaganawan.”

*Hinoman ya alwan kontra komoyo ay kakampi moyo
(Markos 9:38-40)*

⁴⁹ Hapa-eg, hinalità ni Howan koni Apo Hisos, “Apo,” wana, “nakakit kayi nin tawoy ampama-alih nin dimonyo ya hay anggamiten na ay ngalan mo. Hina-ad nawen ya ta alwa tamo yan kagropo.”

⁵⁰ “Agmoyo ya ha-aren,” wani Apo Hisos, “ta hinoman ya alwan kontra komoyo ay kakampi moyo.”

Hi Apo Hisos ay ahè tinanggap nin tawtaga Samarya

⁵¹ Hapa-eg, hin andomani ana ya allo nin hi Apo Hisos ay gitan ha katatag-ayan ha kamaninan nin Diyos ay minimiha ni Apo Hisos ya nakem na nin mako ha siyodad nin Hirosalim.

⁵² Nangihogò yan ongnoy tawo ya ma-ona kona nin mako ha mihay banowa ha probinsyan Samarya ta manikap nin pakihanda-an la. ⁵³ Piro hi Apo Hisos ay ahè tinanggap nin tawtawo bayro, ta tandà la ya mako ya ha Hirosalim nin homamba ha Diyos. Kayà agla ya tinanggap ta hay Hawhodiyo boy tawtaga Samarya ay ahè ampangapisondò. ⁵⁴ Hin natanda-an bayti ni Santiyago boy Howan ay hinalità la koni Apo Hisos, “Pangino-on,” wanla, “labay mo nayì mama-aypà kayi nin apoy ya mang-ibat ha katatag-ayan emen hila mikati nin mapo-olan?”

⁵⁵ Piro inarap hila ni Apo Hisos ta hina-ad na hila, ⁵⁶ biha hilay kaganawan ya nako ha kanayon ya banowa.

*Hay makapakilamo koni Apo Hisos
(Matiyo 8:19-22)*

⁵⁷ Mintras ampowako hila ay ma-in mihay lalaki ya naghalità koni Apo Hisos, ya wana, “Makilako ko komo maski ayri ka mako.”

⁵⁸ Hinalità kona ni Apo Hisos, ya wana, “Maski nin aw-ayop ya bilang ha lamiran ay ma-in lobot ya ampa-iriyon, boy hay mawmanokmanok ay ma-in ampa-i-aponan; piro hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay ayin sarilin pa-iriyon ya pama-inawawan bayri ha babon lotà.”

59 Ma-in ana et nin mihay lalaki ya pinag-
ilgowan ni Apo Hisos, ya wana, “Makilamo ka
kongko.”

Piro tinombay baytoy lalaki koni Apo Hisos,
“Apo,” wana, “payagan mo ko pon nin morong
emen ko ma-ipatabon ya tatay ko.”

60 Piro hinalità kona ni Apo Hisos, “Hay nati ay
pa-olayan mon itabon nin tawtawoy ayin biyay
ya ayin anggawan. Kayà manigè ka ta i-aral mo
ya tongkol ha pamomo-on nin Diyos.”

61 Ma-in ana et kanayon ya naghaltà koni Apo
Hisos, ya wana, “Makilamo ko komo, Pangino-
on, piro pa-olayan mo ko pon nin maka-orong ta
patawo ko ha pamilya ko.”

62 Piro ombayri ya intobay kona ni Apo Hisos:
“Hinoman,” wana, “ya labay makilamo kongko,
piro anlapiyen na et ya bawbagay bayri ha
babon lotà ay bilang ya ha tawoy ampangararo
ya nagpapalingayan. Hay ombayroy tawo ay
alwan karapatdapat ha pamomo-on nin Diyos.”

10

Pitompò boy lowa katawo ya inhogò ni Apo Hisos

¹ Hin nayarì bayto, hi Apo Hisos ay namili
nin pitompò boy lowa katawo ya inhogò nan
manilowalowa nin ma-ona ha balang lalakwen
nay banowa boy dogal. ² Hinalità ni Apo
Hisos konla, “Malakè,” wana, “ya kowinta a-
alawahanen ana ya bilang ha pali ya mabonga,
piro hay kowinta ampangalawah ay a-amò.

Kayà ipanalangin moyo ha Pangino-on ya ma-in ikon nin kowinta a-alawahanen ya pahanan nay ihogò na ya kowinta mangalawah. ³ Manigè kawoyna! Hikawo ay bilang aw-oybon topa ya an-ihogò ko ha tawtawo ya bilang aw-ogali tigri. ⁴ Agkawo magbawon nin sintimos, ni pambiyanan pamamangan, boy agkawo simpri mantan nin sapatos, boy ha panigè moyo ay agkawo mag-abalà nin tonggen nin makikokow-into ha daan.

⁵ “Biha kawo lomo-ob ha mihay bali ay halita-en moyo pon ya, ‘Magkama-in dayin katinekan bayti ya bali ya habayti.’ ⁶ No hay tawoy ampairi ha bali ya habayto ay labaylabay ya katinekan ay tanggapan nay katinekan; piro no agna labay ya katinekan ay mipabira komoyo. ⁷ Agkawo mikambyakambya no alwan manatili kawo ha bali ya pakihanda-an moyo. Kanen moyo boy inomen moyo ya anyaman ya ihandà la komoyo, ta hay magtatarabaho ay dapat pakanen.

⁸ “Maski ayrin banowa ya lakwen moyo ta tanggapan la kawo bayro, kanen moyoy pama-mangan ya ihandà la komoyo. ⁹ Pakahampaten moyo ya mangama-in masakit ya anti bayro, boy ombayri ya halita-en moyo ha tawtawo bayro: ‘Hay pamomo-on nin Diyos ay ampakarani ana bayri komoyo.’ ¹⁰ Piro no ma-in kawon malakoy banowa ya ahè mananggap komoyo ay mako kawo ha kalsara ta ombayri ya halita-en moyo: ¹¹ ‘Maski gabok ya nipalako ha bitih nawen ya na-ibat bayri ha banowa moyo ay ikampag nawen emen moyo matanda-an ya agnawen labay ya anggaw-en moyo. Piro habayti ya tanda-

an moyo, napakarani ana komoyo ya pamomoon nin Diyos.’ ¹² Anhalita-en ko komoyo ya ha allon panonosga, maski mangala-et ya tawtawo ha siyodad nin Sodoma ay mas hilay ingalowan nin Diyos kisa hatoy tawtawoy ahè nananggap komoyo.”

*Hay tawtawoy ahè ampipantompel
(Matiyo 11:20-24)*

¹³ Hinalità et ni Apo Hisos, ya wana, “Ka-ingaloy mangyari komoyon tawtaga Korasin boy tawtaga Bitsayda! No hay pawpapag-ispantawan ya ginawà ko bayri komoyo ay ginawà ko dayi ha Tiro boy Sidon ya sawsiyodad nin alwan Hawhodiyo, sigoro hay boyot laynan naghlot mangakodpaw boy nagborobod nin aboh emen la ma-ipakit ya pamaghehe la ha kawkasalanan la. ¹⁴ Ha allon panonosga, hay tawtaga Tiro boy Sidon ay mas ingalowan nin Diyos kisan hikawo. ¹⁵ Hikawo man ya tawtaga banowan Kapir nawom ya labay mitag-ay nin emen katag-ay langit ay itapon ha impirno ya kaparosawan ya ayin anggawan!”

¹⁶ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos ha aw-alagad na, “Hinoman,” wana, “ya ampanlengè komoyo ay hiko ya anleng-en na, piro hinoman ya ahè ampananggap komoyo ay ahè ampananggap kongko; boy hinoman ya ahè ampananggap kongko ay ahè ampananggap ha nangihogò kongko.”

Hay pagbira nin hatoy pitompò boy lowa katawoya inhogò ni Apo Hisos

¹⁷ Maligay nipagbira koni Apo Hisos baytoy pitompò boy lowa katawo ya inhogò nan mangaral. Hinalità la kona, “Pangino-on,” wanla, “maski dawdimonyo ay angkapa-alih nawen no anhabtan nawen ya ngalan mo.”

¹⁸ Tinombay konla hi Apo Hisos, “Peteg,” wana, “ta hi Satanas ay nakit koy na-ibat ha tag-ay ya biglà natata ya bilang kabilis nin kimat.

¹⁹ Hikawo ay binyan kon kapangyariyan nin manyabok aw-otan boy aw-alakdan, boy binyan katawon kapangyariyan nin makatalo ha kaganawan kapangyariyan ni Satanas; boy maski hino ay ahè makapangno komoyo. ²⁰ Ombayro man, agkawo magtowà nin banà ta hikawo ay ampakapa-alih nin mawmangala-et ya aw-ispirito, no alwan magtowà kawo ta hay ngawn-galan moyo ay nakalistayna ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos.”

*Nagtowà hi Apo Hisos
(Matiyo 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Hin habayton oras, hi Apo Hisos ay napnò kaligawan nin Ispirito nin Diyos. Kayà nanalangin ya nin ombayri: “Tatay ko ya Pangino-on ha katatag-ayan ha kama-inan mo boy bayri ha babon lotà, ampasalamat ako komo ta hay bawbagay ya insikrito mo emen ahè ma-intindiyan nin mangama-in pinag-aralan ay impa-intindiyan mo ha tawtawoy manga-aypà ya nakem nin bilang ha mangayamò ya aw-anak. Salamat, Tatay ko, ta habayti ya ginawà mo ay kalabayan mo.”

²² Hin nayarì bayto ay ombayri et ya hinalità ni Apo Hisos: “Kaganawan bagay ay impahimalà kongko nin Tatay koy Diyos. Hay tongkol kongko ya Anak nin Diyos ay ayin ampakatandà no alwan Tatay koy Diyos, boy hay tongkol ha Tatay koy Diyos ay ayin ampakatandà no alwan hiko ya Anak na boy hatoy labay kon pangipatanda-an.”

²³ Hapa-eg, inarap ni Apo Hisos ya aw-alagad na ta hay hinalità na konla ya agna impalengè ha kanayon ay ombayri: “Makalmà kawo ha pamakakit moyo nin bawbagay ya angkakit moyo hapa-eg. ²⁴ Anhalita-en ko komoyo ya hin hatoy ay malakè ya propita boy arì ya labay makakit nin angkakit moyo piro agla nakit, boy labay makalengè nin angkalengè moyo, piro agla nalengè.”

*Ginawà ni Apo Hisos nin alimbawà ya mihay Samaritanoy mahampat ya ogali
(Matiyo 22:34-40; Markos 12:28-34)*

²⁵ Hapa-eg, ma-in nilomateng ya mihay tawoy mangitorò nin kawkapanogo-an ta hoboken na hi Apo Hisos. “Apo,” wana, “anyay dapat kon gaw-en emen ako magkama-in nin biyay ya ayin anggawan?”

²⁶ Tinombay kona hi Apo Hisos, “Anyay,” wana, “ya nakaholat ha kawkapanogo-an? Anyay pagka-intindi mo?”

²⁷ Tinombay baytoy tawo, “ ‘Hay Pangino-on mon Diyos ay labiyen mo nin bo-ò ha nakem mo, ha biyay mo, ha kakhawan mo, boy ha panginghip mo; boy labiyen moy kapara mon tawo nin bilang panlalabi mo ha sarili mo.’ ”

²⁸ “Tamà ya tobay mo,” wani Apo Hisos kona. “Ombahen ya gaw-en mo emen ka magkama-in nin biyay ya ayin anggawan.”

²⁹ Piro hatoy tawo ay ahè labay mangamin nin hiya ay makasalanan; kayà pinastang na hi Apo Hisos, ya wana, “Hino et ya kapara kon tawo no alwan Hawhodiyo?”

³⁰ Ombayri ya alimbawà ya intobay kona ni Apo Hisos, “Ma-in mihay lalaki ya Hodiyo ya n-ibat ha siyodad nin Hirosalim ya ampagpalako ha banowan Hiriko. Hapa-eg, hinarang yan tawtolisan; nilo-hokan la ya ta kinwa lay dolo na kateng kowalta na, boy binogbog la ya. Kayà halos mati yaynay inalihan la ha pingit kalsara.

³¹ Hapa-eg, ma-in mihay parì ya Hodiyo ya nagdaan bayro. Hin nakit na baytoy lalaki ya dinisgrasya ay niliklikan na. ³² Ma-in ana et nin nagdaan bayro ya mihay tawoy Libita ya ampanambay ha pawparì ha bali nin Diyos. Hin nakit na baytoy lalaki ya dinisgrasya ay pinakaraniyan nan hinlek biha ya nagdiritso.

³³ Piro ma-in mihay Samaritano ya nagdaan bayro. Hin nakit na baytoy lalaki ya dinisgrasya ay na-ingalowan na. ³⁴ Pinakaraniyan na ya ta hay hogat na ay binyan nan asiti boy alak biha na tinakel. Hapa-eg, intongtong na ya ha asno na ta gintan na ya ha bali ya an-ipa-opa-an ta bayro na ya inasiwà. ³⁵ Ika-ibokah, hatoy Samaritano ay nambi nin loway kowaltay pilak do ha ma-in bali boy hinalità na kona, ‘Asiwa-en mo yan mahampat,’ wana, ‘ta no somobra man ya magastos mo kona ay bayaran ko komo pagbira ko.’”

³⁶ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos do ha tawo ya nagpastang kona no hino et ya kapara nan tawo, “Hino bayri ha tatlo,” wana, “ya nangipakit nin panlalabi ha kapara nan tawo bayri ha nangyari ha mihay lalaki ya dinisgrasya nin tawtolisan?”

³⁷ Tinombay baytoy mangitorò nin kawkapanogo-an, “Hato,” wana, “ya naka-ingalo kona.”

Hinalità kona ni Apo Hisos, “Manigè kayna,” wana, “ta ombayro ya pirmi mo nin gaw-en.”

Tinibaw ni Apo Hisos hi Marta boy hi Mariya

³⁸ Mintras ampowako hi Apo Hisos kateng aw-alagad na ay ni-abot hila ha mihay banowa ya ampa-iriyang nin babayi ya nagnalan Marta. Hili Apo Hisos ay pinagkahandà ni Marta ha bali na. ³⁹ Hi Mariya ya patel ni Marta ay ampiknò ha dani ni Apo Hisos ta ampanlengè nin an-itorò ni Apo Hisos. ⁴⁰ Hi Marta balè ay angkagolo ha paghahandà ya dapat nan gaw-en. Hapa-eg, napakarani ya koni Apo Hisos ta hinalità na kona, “Pangino-on,” wana, “ayin nayì kowinta komo ya hay patel ko ay kapamipiknò bongat ta ampa-olayan na ko nin magtrabaho? Ipakihalità mo kona ya tambayan na ko itaman.”

⁴¹ “Marta, Marta,” wani Apo Hisos, “angkagolo ka boy angkataranta ka nin banà ha malakè ya bagay; ⁴² piro mihay bagay bongat ya ka-ilangan. Hay pinilì ni Mariya ya manlengè kongko ay pinakamahampat. Habayti ay ayin maka-alih kona.”

11

Hay torò ni Apo Hisos ya tongkol ha panalangin

(Matiyo 6:9-13; 7:7-11)

¹ Minghan, hi Apo Hisos ay nako ha mihay dogal ta nanalangin. Hin nayari yan nanalangin, hay miha ha aw-alagad na ay naghalita kona, ya wana, "Pangino-on, toro-an mo kayi itaman nin manalangin nin bilang ombayro ha ginawa ni Howan Mamiminyag ya tinoro-an nay aw-alagad na."

² Hinalita konla ni Apo Hisos, "Ha panalangin moyo," wana, "ay ombayri ya halita-en moyo: 'Tatay nawen ya Diyos, hay ngalan mo ya ayin kapintasan ay igalang dayi nin kaganawan.

Andawaten nawen ya tampol ana dayin lomateng ya pamomo-on mo.

³ Biyan mo kayin pamamangan nawen ha allo-
allo.

⁴ Patawaren mo kayi ha kawkasalanan nawen, ta ampatawaren nawen ya hinoman ya ampagkasalanan konnawen.

Agmo kayi biyan mabiyat ya panobok.' "

⁵ Hapa-eg, hinalita et ni Apo Hisos ha aw-alagad na, "Alimbawa," wana, "miha komoyo ya mako ha balin amigo na nin botlay yabi ta halita-en na ya, 'Amigo, pahagiliyan mo ko pa nin tatloy tinapay mo, ⁶ ta hay amigo ko ya ma-in lalakwen ya nagdaan kongko ay ayin akon mapamakan kona.' ⁷ Hapa-eg, hay itobay na komo nin hatoy amigo moy anti ha lo-ob nin bali na ay ombayri: 'Agmo ko distorbawen, ta hay polta

ay nakatarangkayna. Hiko boy aw-anak ko ay ampirà ana; kayà agkoyna labay mibangon nin mambi komo.’ ⁸ Anhalita-en ko komoyo,” wani Apo Hisos, “agya man mibangon nin mambi nin banà ha pami-amigo moyo ay mapilitan yan mibangon nin mambi komo nin hatoy angka-ilanganen mo ta sigisigi ya pamastang mo kona.

⁹ “Ombayro simpri ha panalangin,” wani Apo Hisos. “Kayà anhalita-en ko komoyo: Agkawo tonggen manalangin emen moyo matanggap ya an-ipanalangin moyo; agkawo tonggen maki-rawat emen kawo biyan nin andawaten moyo; agkawo tonggen mangingat ha Diyos emen na kawo tobayen. ¹⁰ Hinoman ya ampanalangin ay makatanggap; hinoman ya ampakirawat ay biyan; boy hinoman ya ampangingat ha Diyos ay tobayen.

¹¹ “Hinoman komoyon tawtatay, biyan mo warì nin otan ya anak mo no makikwa ya komo nin konà? ¹² O no makikwa yan okoy, biyan mo ya warì nin alakdan? ¹³ Maski mangala-et kawo ay tandà moyo nin igwà ya mangahampat ya bawbagay ha aw-anak moyo. Lalò ana ya Tatay moyoy Diyos ya anti ha katatag-ayan ha kamaninan na ay mambi nin Ispirito na ha hinoman ya andomawat kona.”

Bininggawan hi Apo Hisos nin ma-in kapang-yariyanni Bilsibob

(Matiyo 12:22-30; Markos 3:20-27)

¹⁴ Hi Apo Hisos ay nama-alih nin dimonyo ha mihay lalaki ya ahè makapaghalità. Hin nog-alih baytoy dimonyo, hatoy lalaki ay nakapaghalità

ana. Kayà hatoy kalak-an tawo bayro ay nipag-ispanta. ¹⁵ Piro ma-in ongnoy naghalità nin, “Hay nambi kona nin kapangyariyan nin mama-alih nin dawdimonyo ay hi Bilsibob ya po-on nin dawdimonyo.” ¹⁶ Hay kanayon ay ampanobok koni Apo Hisos. Ampagaw-en la ya nin papag-ispantawan ya mangibat ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos ya mamapteg nin hiya ay hi Kristo ya impangakò nin Diyos.

¹⁷ Piro tandà ni Apo Hisos no anyay an-hipen la. Kayà hinalità na konla, ya wana, “No ma-in arì ya hay ampag-ari-an na ay ampi-a-away ay ahè bomoyot ya pamomo-on na; boy no ampi-a-away ya tawtawoy ampa-iri ha mimihay bali ay ahè bomoyot ya pamilalamo la. ¹⁸ No kalabanen ni Satanas ya sarili na, pangno bomoyot ya pamomo-on na? Anhalita-en moyo ya ampakapa-alih ako nin dawdimonyo ta hi Bilsibob ya ayin kanayon no alwan hi Satanas ya ampambi kongko nin kapangyariyan. ¹⁹ No peteg ba-in ya anhalita-en moyo ya ampakapa-alih ako nin dawdimonyo ta binyan akon kapangyariyan ni Bilsibob ya hi Satanas, hapay kawkalamowan moyo, pangno hila ampakapa-alih nin dawdimonyo? Mismon kawkalamowan moyo ya ampamapteg nin hikawo ay talagan mali. ²⁰ Ha kapangyariyan nin Diyos ay ampakapa-alih ako nin dawdimonyo. Ha ombayro, angkapaptegangan ya nilomateng ana ya pamomo-on nin Diyos komoyo.

²¹ “Hay ka-alimbawa-an ni Satanas ay makhaw ya lalaki ya naka-arms ta ambantayan nay bali na; banà bayro ay ayin makagalaw nin

kawkamama-in na. ²² Piro panlomateng nin mas makhaw ya lomaban kona ya ayin kanayon no alwan hiko ay talowen ya. Kowen kona ya aw-arms na ya an-asawan nan makapilibri kona boy hatoy kawkamama-in na ya nakwa na ha kakhawan na ay i-atag-atag nin hatoy nakapatalo kona.

²³ “Hinoman ya ahè an-omayon kongko ay kontra kongko. Hinoman ya ahè ampanambay nin mangipakarani kongko nin tawtawo ay talagan ampangikatak.”

Hay pagbira nin mala-et ya ispirito ha tawoy pinahokan na

(Matiyo 12:43-45)

²⁴ Hapa-eg, naghalità ana et hi Apo Hisos, ya wana, “No nog-alih ana ya mala-et ya ispirito ha tawoy pinahokan na ay antomalà ya ha lawak nin mamiliw pama-inawawan na. No ayin yan makit ay halita-en na ha sarili na ya ombayri: ‘Magbira ko ha tawoy pina-iriyon ko.’ ²⁵ Kayà nagbira ya ha tawoy pina-iriyon na. Nakit na ya hatoy tawo ay malinis boy ma-ayos, piro ayin kona ya Ispirito nin Diyos. ²⁶ Hapa-eg, nako ya nin nanagyat nin pitoy ispirito ya mas mala-et kisa kona ta mako hila nin pomahok do ha tawo ta bayro hila pa-iri. Kayà hatoy tawo ay lalò niloma-et ya gawgawà kisa hin ona.”

Hay talagan ya makalmà

²⁷ Mintras ampaghalità et hi Apo Hisos ay ma-in mihay babayi do ha kalak-an tawo ya nambolyaw kona, ya wana, “Makalmà ya nangi-anak boy namanonò komo.”

28 Piro hinalità kona ni Apo Hisos, “Lalò,” wana, “nin makalmà ya ampanlengè boy an-homonol ha Halità nin Diyos.”

*Hay tawtawo ay ampamagawà koni Apo Hisos
nin papag-ispantawan
(Matiyo 12:38-42)*

29 Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos do ha malakè ya tawoy ampipapaletpet ha mamalibot na, “Hay la-et,” wana, “nin tawtawo hapa-eg pana-on! Ampanikap hila nin papag-ispantawan, piro ayin ma-ipakit konla no alwan hatoy papag-ispantawan ya nangyari koni Honas ya propita hin hato. 30 Pinaptegan nin Diyos ha tawtaga Ninibi ya hi Honas ay inhogò na. Ombayro itaman kongko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay paptegan nin Diyos ha tawtawo hapa-eg pana-on ya hiko ay inhogò na. 31 Ha allo nin panonosga, hay rayna ya na-ibat ha bandan bagatan ay magriklamo nin tongkol ha tawtawoy angkabiyay hapa-eg pana-on. Nilibot nay kagitnà nin habayti ya babon lotà ta nako ya bayrin nanlengè torò ni Arì Solomon ya maronong, piro anhalita-en ko komoyo ya ma-in bayri hapa-eg nin mas maronong kisa koni Arì Solomon. 32 Ha allon panonosga, hay tawtaga Ninibi ay magriklamo nin tongkol komoyon tawtawo hapa-eg pana-on, ta pinaghehean lay kawkasalanan la hin nalengè lay in-aral ni Honas. Piro hikawo ay ahè naghehe ha kawkasalanan moyo ya hay ampangaral komoyo hapa-eg ay ayin kanayon no alwan hiko ya mas et koni Honas.”

*Hay alimbawà ya tongkol ha hawang
(Matiyo 5:15; 6:22-23)*

³³ “Ayin,” wani Apo Hisos, “nin tawoy mamagket nin kingki biha na itagò o halokoban nin kalaying, no alwan hay kingki ya pinagketan na ay igwà na ha talagan pambiyanan emen hino-man ya tawoy lomo-ob ay makit nay hawang. ³⁴ Hay mata mo ay pinagkahilag nin nawini mo. No ayin dipirinsya ya mata mo ay makit moy kaganawan; piro no ma-in dipirinsya ya mata mo ay mareglem ya tegteg mo. ³⁵ Kayà magatap ka emen hay hawang ha nakem mo ay ahè domeglem ha kaptegan nin Diyos, ³⁶ ta no ampamo-on ya Diyos ha nakem mo boy ha nawini mo ay mahampat ya anggaw-en mo. Bilang ka ha tawoy anti ha lalè kowartoy mahawang. No ayin dipirinsya ya mata mo ay makit moy kaganawan bagay boy tandà mo no ayri ka mako.”

Hinalità ni Apo Hisos ya mangyari ha Pawparisiyoboy ha mawmangitorò nin kawkapanogon

(Matiyo 23:1-36; Markos 12:38-40)

³⁷ Hin nayarì hi Apo Hisos nin nanorò ay kinombida ya nin mihay Parisiyo nin makipangan. Kayà nakilako kona hi Apo Hisos. Hapa-eg, niknò hi Apo Hisos ta mangan. ³⁸ Hatoy Parisiyo ay nag-ispanta hin nakit na ya hi Apo Hisos ay ahè nag-ibano kompormi ha na-iknawan nin Pawparisiyo ya pag-i-ibano.

³⁹ Hinalità kona ni Pangino-on Hisos, “Hikawoy Pawparisiyo,” wana, “hay likol nin plato boy losa ay ampakalinisan moyon mahampat,

piro hay nakem moyo ay ponò kasakiman boy kala-etan. ⁴⁰ Tawtengah! Alwa nayì nin hay Diyos ya namalsa nin nawini ay hiya simpri ya nambi nin nakem? ⁴¹ Alwan bongat pamamangan boy kowalta ya dapat moyon ipangiri, no alwan ipakit moyoy panlalabi moyo; ta ayin kowinta ya pagrigalo moyo no ayin panlalabi boy pangingangalo.

⁴² “Hikawoy Pawparisiyo, ka-i-ingalo ya mangyari lano komoyo. Ampambi kawo ha Diyos nin ikamapò parti nin tawtanaman moyoy dikot ya balang ya panrikadon pamamangan kateng kaganawan klasin tanaman moyoy dikot, balè ta alwan matoyngong ya panonosga moyo ha tawtawo boy agkawo ampanlabi ha Diyos. Talagan dapat moyon igwà ya ikamapò parti nin natikapan moyo, piro agmoyo pa-olayan nin ahè gaw-en ya kanayon ya bawbagay.

⁴³ “Hikawoy Pawparisiyo, ka-i-ingalo ya mangyari lano komoyo; ta no anlomo-ob kawo ha himba-an moyo ay labaylabay moyon miknò ha arapan ta papatag ha tawtawo; boy no ampagpasyal kawo ha plasa boy ha arapan nin tawtin-dawan ay labaylabay moyon ilawen boy igalang nin tawtawo. ⁴⁴ Ka-i-ingalo talaga ya mangyari lano komoyo, ta hikawo ay bilang tinabon ya ayin pakatanda-an. Angkatorakan nin tawtawo, ta agla tandà ya tinabon bayto. Bilang kawon ombayro, ta hay tawtawoy ampakilamo komoyo ay angkagtan moyo ha panggawà kala-etan.”

⁴⁵ Hapa-eg miha ha mawmangitorò nin kawkapanogo-an ay naghalità koni Apo Hisos,

ya wana, “Apo, haba-in ya hinalità mo ha Pawparisiyo, kateng hikayi ya angka-insolto.”

⁴⁶ Tinombay kona hi Apo Hisos, “Hikawo,” wana, “ya mawmangitorò nin kawkapanogo-an, ka-i-ingaloy mangyari lano komoyo; ta hay an-ipagawà moyo ha tawtawo ay bawbagay ya marap gaw-en ya hikawo mismo ay ahè ampongawà nin ombayro.

⁴⁷ “Ka-i-ingaloy mangyari lano komoyo ta ampongawà kawo nin pawpantyón nin pawpropita ya pinati nin kawka-apo-apowan moyo hin hatò. ⁴⁸ Ha ombayro ay an-ipakit moyo ya anomayon kawo ha ginawà lay pamati nin hatoy pawpropita hin hatò. Hilay namati; hikawo itaman ya ampongawà nin pawpantyón. ⁴⁹ Banà bayri, hay hinalità nin maronong ya Diyos ya tongkol komoyo ay ombayri: ‘Mangihogò ako konla nin pawpropita boy hawhogò; hay kanayon ay patyen la boy hay kanayon ay padyadya-an.’ ⁵⁰ Kayà hikawo ya tawtawo hapa-eg pana-on ay parosawan banà ha pamati ha pawpropita pa-ibat hin pinalsa bayti ya babon lotà. ⁵¹ Anhalita-en ko komoyo ya talagan parosawan ya tawtawo hapa-eg pana-on banà ha pamati nin kaganawan propita pa-ibat koni Abil angka koni Sakariyas ya pinati ha danin altar ya anti ha arapan nin masagradoy kowarto ha bali nin Diyos.

⁵² “Hikawoy mawmangitorò nin kawkapanogo-an, ka-i-ingalo ya mangyari lano komoyo; ta hay kaptegan ya tongkol ha kalibriyan ha kasalanan ay agmoyo impatandà

ha tawtawoy, boy hikawo mismo ya ahè labay mananggap nin habaytoy kaptegan. Hay tawtawoy labay mananggap nin habaytoy kaptegan ay ansansala-en moyo.”

⁵³ Hin nog-alih hi Apo Hisos bayro ha bali nin hatoy Parisiyo ya nanagyat kona, hatoy mawmangitorò nin kawkapanogo-an boy hatoy Pawparisiyo ya anhomono kona ay masyadoy panalongat kona. Malakè ya bagay ya ampastan-gen la kona, ⁵⁴ emen la ya mahagep ha pag-i-ilgo na.

12

Pag-atapan ya mawmagkakanwarì (Matiyo 10:26-27)

¹ Libolibo ya tawoy ampititipon; kayà ampan-gapipetpet hila. Naghalità pon hi Apo Hisos ha aw-alagad na, ya wana, “Mag-atap kawo ha pampalbag nin Pawparisiyo ya pagkakanwarì la. ² Ayin nakatagò ya ahè mipatnag, boy ayin sikrito ya ahè matanda-an o mibolgar. ³ Kayà anyaman ya bagay ya sikritoy an-ilgowen moyo ha karegleman ay matanda-an panhomawang, boy anyaman ya an-i-ananah moyo nin sikrito maski anti ha lo-ob kowarto ay mibo-angaw.”

*Hay dapat kalimowan
(Matiyo 10:28-31)*

⁴ “Anhalita-en ko komoyo, aw-amigo ko,” wani Apo Hisos, “agmoyo kalimowan ya mapamati ta nawini moyon bongat ya kaya lan patyen. Maryarì bayto ay ayin hilaynan magawà. ⁵ Ibalità ko komoyo no hinoy dapat moyon kalimowan: hay

kalimowan moyo ay Diyos ya mayari mamati ay ma-in et kapangyariyan nin mangitapon komoyo ha impirno. Anhalita-en ko komoyo ya talagan hiya ya dapat moyon kalimowan.

⁶ “Alwa nayi nin hay limay pipit ay angka-ilakò nin alagà loway sintimos bongat? Ombayro man, maski miha konla ay ahè anliwawan nin Diyos. ⁷ Hikawo, maski habot moyo ay tandà nin Diyos no ongnoy bilang. Kayà agkawo malimo ta hikawo ay mas ma-alagà kisa ha malakè ya pipit.”

*Hay tongkol ha ampamapteg boy
ampangipogla-oh*

(Matiyo 10:32-33; 12:32; 10:19-20; Markos 3:28-30)

⁸ “Habayti ya halita-en ko komoyo,” wani Apo Hisos, “hinoman ya mamapteg ha tawtawo nin hiya ay ampakilamo kongko, hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay mamapteg itaman ha arapan nin aw-anghil nin Diyos nin habaytoy tawo ay ampakilamo kongko. ⁹ Piro hinoman ya ampangipogla-oh kongko ha tawtawo nin hiya ay ahè ampakilamo kongko ay paptegan ko itaman ha arapan nin aw-anghil nin Diyos ya habaytoy tawo ay ahè nakilamo kongko. ¹⁰ Hinoman ya ampaghalià nin kontra kongko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay ma-in kapatawaran, piro ayin kapatawaran ya ampaghalià nin mala-et ya kontra ha Ispirito nin Diyos ta ha ombayro ay an-itowad na nin hay gawgawà nin Ispirito nin Diyos ay gawgawà ni Satanas.

¹¹ “Pantan la komoyo ha hawhimba-an nin Hawhodiyo para bistawen, o i-arap ha gawgobir-nador o ha kanayon ya ampipamo-on ay agkawo mahlak no pangno moyo idipinsa ya sarili moyo, o no anyay halita-en moyo; ¹² ta ha oras ya habayto, hay Ispirito nin Diyos ay mangitorò komoyo ha dapat moyon halita-en.”

Hay alimbawà ya tongkol ha mayamanya tawoy tangah

¹³ Hapa-eg, miha do ha kalak-an tawo ay naghalità koni Apo Hisos, “Apo,” wana, “halita-en mo ha patel ko ya atagan na ko nin kawkamama-in ya mana nawen koni tatay.”

¹⁴ Tinombay kona hi Apo Hisos, “Hinoy nambi kongko,” wana, “nin karapatan mag-in howis ya manggawà nin ombahen ya bagay?” ¹⁵ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos konlan kaganawan, “Ì-atap moyo,” wana, “ya sarili moyo ha kaganawan klasin kahiba-an, ta hay biyay ya ma-alagà ay ahè ampangibat ha kalak-an nin kamama-in.”

¹⁶ Hapa-eg, ombayri ya alimbawà ya hinalità konla ni Apo Hisos: “Ma-in,” wana, “nin tawoy mayaman ya ma-in maganday lotà; kayà hay angka-alawah na ay malakè. ¹⁷ Hin agana miharag ha kamalig na ya angka-alawah na ay hinalità na ha sarili na, ‘Anyà raw ya gaw-en ko,’ wana, ‘ya ayin akoynan mapangilimpehan nin alawah ko? ¹⁸ Ah! tandà koyna,’ wana ha sarili na, ‘agwaten ko bayti ya kawkamalig ko, ta manggawà ako nin mas malhay ya mapangilimpehan kon aw-alawah ko boy kaganawan kamama-in ko, ¹⁹ biha ko halita-en

ha sarili ko: hikoy tawo ya masowirti. Ma-in akoynan kaganawan bagay ya ka-ilangan ko para ha malakè ya ta-on. Magpakaliga ko, mangan ako, boy maglahing ako ta pasasa-en koy sarili ko.' ²⁰ Piro hinalità kona nin Diyos, 'Tangah ka!' wana, 'hapa-eg yabi ay mati ka; hinoy makapag-ikon nin bawbagay ya inlimpeh mo nin para ha sarili mo?' "

²¹ Hinalità et ni Apo Hisos, "Ombayri," wana, "ya mangyari ha tawoy ampagpayaman bayri ha babon lotà, piro ha tegteg kona nin Diyos ay hiyayna ya pinakama-irap."

Pahimalà ha Diyos
(Matiyo 6:25-34)

²² Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos ha aw-alagad na, "Kayà anhalita-en kō komoyo ya agkawo magolon manghip nin tongkol ha pagbibiyay moyo no anyay pamamangan moyo o pagdolo moyo; ²³ ta hay biyay ay mas ma-alagà kisa pamamangan, boy hay nawini ay mas ma-alagà kisa dolo. ²⁴ Ihipen moyoy aw-owak: aghila ampananem boy ahè ampangalawah; ayin hilan kamalig ya pangilimpehan nin alawah la, piro hay Diyos ay ampangasiwà konla. Hikawo ay mas ma-alagà kisa ha mawmanokmanok. ²⁵ Warì mapalawig moyoy biyay moyo no golowen moyoy ihip moyo? ²⁶ No agmoyo kayan gaw-en ya ombayro kayamò ya bagay, antà magolo kawo ha kanayon ya bawbagay?

²⁷ "Ihipen moyo no pangno anhomlay ya mawmasitas ya balang: aghila ampagtrabaho boy ahè ampanggawà dolo ya para ha sarili la;

piro anhalita-en ko komoyo, maski masyadoy kayamanan ni Ari Solomon ay agya nakapagdolon maganda nin bilang ombayro kaganda ha bawbolaklak nin masitas ya balang. ²⁸ No hay dawdikot ya angkabiyay hapa-eg ha lawak ay ampagandawen nin Diyos ya nobokah ay tabasen ta ipo-ol, hikawo et warì ya agna padolowan? Talagan kolang ya pantotompel moyo! ²⁹ Agmoyo golowen ya nakem moyo nin mangihip no anyay kanen moyo o inomen moyo. Agmoyo pagkagolowan bayto. ³⁰ Habain ya bawbagay ya angkagolowan nin tawtawo bayri ha babon lotà ta ayin hilan katetpel ha Diyos; piro hay Tatay tamoy Diyos ya magtandà nin panganga-ilangan moyo. ³¹ Kayà igit ha kaganawan ay sikapen moyo nin hay Diyos ya mamoon komoyo, ta igwà na komoyo bayti ya bawbagay ya angka-ilanganen moyo.”

Kayamanan ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos
(Matiyo 6:19-21)

³² Hinalità et ni Apo Hisos, “Aw-anak ko,” wana, “agkawo malimo maskin a-amò kawo, ta maliga ya Tatay moyoy Diyos ha pamomo-on na komoyo. ³³ Ilakò moyoy kaganawan kamamain moyo ta hay napaglako-an ay igwà moyo ha mawmanga-irap. Gaw-en moyoy bawbagay ya ma-alagà, ta hay iprimyo komoyo bayro ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos ay ahè mabaw-ahan, ahè matakaw nin maski hino, boy ahè mahirà nin aw-anag. ³⁴ No hay kayamanan

mo ay anti ha babon lotà o anti ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos ay bayro ya ihip mo.”

Hay dapat ay pirmin handà ha panlomatengnin Pangino-on

³⁵ Hinalità et ni Apo Hisos, ya wana, “Ayosen moyoy pagdodolo moyo boy sigorowen moyon andongket ya kingki moyo emen pirmi kawon handà. ³⁶ Ombayri ya gaw-en moyo ya bilang ha anggaw-en nin aw-alilà ya ampanganti nin amo la ya ma-ibat ha kahal. Panlomateng na ta mangatoktok ya ay antimano, malo-atan la ya nin polta. ³⁷ Ma-in kakalma-an baytoy aw-alilà ya handà boy ampanganti ha panlomateng nin amo la. Anhalita-en ko komoyo ya hatoy amo la ay ayosen nay pagdodolo na, ta mismon hiya ya mama-iknò konla boy mangidolot konla nin pamamangan. ³⁸ Ma-in kakalma-an baytoy aw-alilà ya malatngan nin amo la nin hila ay nakahandà maski hay amo la ay lomateng nin botlay yabi o malalè ya palbangon. ³⁹ Habayti ya tanda-an moyo: no tandà nin ma-in bali ya oras nin lomateng ya mananakaw ay agna pa-olayan ya hay bali na ay pahoken nin mananakaw. ⁴⁰ Hikawo man ay maghandà ta hiko ya aningaten Anak nin Tawo ay lomateng ha oras ya agmoyo an-asawan.”

*Hay tapat boy alwan tapat ya alilà
(Matiyo 24:45-51)*

⁴¹ Hapa-eg, nagpastang hi Pidro, ya wana, “Pangino-on, paran bongat nayì konnawen baytoy alimbawà ya hinalità mo o para ha kaganawan?”

⁴² Tinombay hi Pangino-on Hisos, ya wana, “Pangno mabalayan ya tapat boy maronong ya alilà? Hay tapat boy maronong ya alilà ay ambiyan nin amo na nin karapatan mama-alà ha kawkalamowan nay aw-alilà boy hiya ya mambin pamamangan la ha tamà ya oras. ⁴³ Habaytoy ombayroy alilà ay ma-in kakalman no malatngan nin amo na ya anggaw-en na baytoy impagawà kona. ⁴⁴ Anhalita-en ko komoyo ya kaptegan: habaytoy tapat ya alilà ay paba-ala-en nin amo na ha kaganawan kamamain na. ⁴⁵ Piro no halita-en nin hatoy alilà ha sarili na ya, ‘Maboyot pon biha lomateng ya amo ko,’ ay ompisawan nan bogbogen ya kapara nan aw-alilà, lalaki boy babayi, boy magpasasà yan mangan boy minom anggan malahing. ⁴⁶ Hay amo nin hatoy alilà ay lomateng ha allo ya agna an-asawan boy ha oras ya agna tandà. Habaytoy alilà ay parosawan nin amo na nin mabiyat ya parosa boy ipakilamo na ya ha tawtawoy ahè antempel ha Diyos.

⁴⁷ “Hay alilà ya magtandà nin labay ipagawà kona nin amo na, piro agya ampaghandà boy agya anhomonol ha an-ipagawà kona ay parosawan yan pakagarotiyen. ⁴⁸ Piro hay alilà ya ahè magtandà nin labay ipagawà kona nin amo na, maski ampakagawà ya nin bawbagay ya dapat pamarosawan kona ay amò bongat ya garoti ya iparosa kona. Hay tawoy binyan malakè ay malakè ya asawan kona. Hay tawoy mas malakè ya impahimalà kona ay mas malakè itaman ya asawan kona.”

*Magkama-in pamikokontra nin banà ha pamako bayri ni Apo Hisos ha babon lotà
(Matiyo 10:34-36)*

⁴⁹ Hinalità ni Apo Hisos, “Hiko,” wana, “ay nako bayri ha babon lotà nin ma-in gitan ya apoy ya hay labay totolen nin hatoy apoy ay pamikokontra; habayti dayi ay napagketan ana!
⁵⁰ Piro ma-in et kadya-dya-an ya ka-ilangan mangyari kongko; kayà ma-in akon kalele-an anggan ahè mangyari kongko bayto. ⁵¹ An-hipen moyo nayì nin hay bara-nan nin pamako ko bayri ha babon lotà ay emen magkama-in katinekan ya tawtawo? Alwan ombayro ta banà kongko ay lalò mangapikokontra ya tawtawo. ⁵² Pa-ibat hapa-eg, hay mihay pamilya ya lima katawo ay mangapihihiyay. Hay tatlo ay kontra ha lowa, ta hay lowa ay kontra ha tatlo. ⁵³ Hay tatay ay komontra ha anak nay lalaki, boy hay anak nay lalaki ay komontra itaman ha tatay; hay nanay ay komontra ha anak nay babayi, boy hay anak nay babayi ay komontra itaman ha nanay. Hay ampò ya babayi ay komontra ha manoyang nay babayi, boy hay manoyang nay babayi ay komontra itaman ha ampò nay babayi.”

*Pangingintindin tigè pana-on
(Matiyo 16:2-3)*

⁵⁴ Hinalità ni Apo Hisos do ha kalakan tawo, “No ampakakit kawo nin leem ha bandan babà, hay antimanon anhalita-en moyo ay ‘Mangoran,’ boy habayto ay ampangyari itaman. ⁵⁵ No angkatanam moyoy angin ya ampangibat ha bagatan, hay anhalita-en moyo ay

'Mangamot,' boy habayto ay ampangyari itaman.
⁵⁶ Mawmapagkakanwari! Maronong kawon mambin kahologan nin angkakit moyo ha langit boy bayri ha babon lotà, piro antà agmoyo tandà ya kahologan ya ampangyari hapa-eg pana-on?"

Maki-ariglo ha ka-away
(Matiyo 5:25-26)

⁵⁷ Hinalità et ni Apo Hisos, "Antà agmoyo madisisyonan ya sarili moyo nin bawbagay ya tamà? ⁵⁸ No ma-in tawoy makon mangidimanda komo, mintras anti kawo ha daan ay maki-ariglo ka kona emen agna kayna i-abot ha howis ya mangigwà komo ha polis ta gitan ka ha pirisowan. ⁵⁹ Anhalita-en ko komo: no nakapiriso kayna ay agkayna makalikol anggan agka makabayad nin dapat mon imolta."

13

Paghehean ya kawkasalanan

¹ Hin habayto ay ma-in ongnoy tawo ya anti bayro ya naghaltà koni Apo Hisos nin tongkol ha Hawhodiyo ya taga probinsyan Galiliya ya impapati ni Pilato mintras ampangidolog hila nin pinati ya aw-ayop ya para ha Diyos. ² Hinalità konla ni Apo Hisos, ya wana, "Banà ha ombayro ya pamamaraan nin pagkamati nin habaytoy tawtaga Galiliya, an-hipen moyo nayi nin mas hilan makasalanan kisa do ha kaganawan nin hatoy kanayon ya tawtaga Galiliya ya ahè nati nin ombayroy pamamaraan? ³ Alwan ombayro! Anhalita-en ko komoyo ya no agmoyo paghehean ya kawkasalanan moyo ay mati kawo

nin bilang ombayro konla ya ayin kalibriyan. ⁴ Hapa et baytoy labinwalo katawo ya nati nin nabondagan nin matag-ay ya bali ha dogal nin Silowi? Ha ihip moyo nayi ay mas makasalanan hila kisa ha kaganawan nin hatoy kanayon ya ampa-iri bayro ha siyodad nin Hirosalim ya ahè nati nin ombayroy pamamaraan? ⁵ Alwan ombayro! Anhalita-en ko komoyo ya hikawo ay mati nin ayin kalibriyan no agmoyo paghehean ya kawkasalanan moyo.”

Hay alimbawà ya tongkol ha po-on kayoy igos

⁶ Hapa-eg, hinalità konla ni Apo Hisos bayti ya ombayri ya alimbawà: “Ma-in,” wana, “nin mihay tawo ya ma-in nin mihay po-on kayoy igos ha tinanamanan nan aw-obas. Hapa-eg, nilako nan biniliw no namongayna, piro ayin yan nakit. ⁷ Kayà hinalità na do ha mangasiwà nin tawtanaman na, ‘Biliwen mo,’ wana, ‘tatloy ta-on akoynan ampako bayrin mamiliw nin bonga nin habayti ya po-on kayoy igos, piro ayin akon nakit. Kayà to-alen moyna; angkasayang bongat ba-in ya lotà ya pinangitamnan.’

⁸ “Piro tinombay baytoy mangasiwà nin tana-man na, ‘Ahè pon, Apo,’ wana; ‘pa-olayan pon hapa-eg ta-on, ta kotkotan koy mamalibot nin po-on biha ko abonowan. ⁹ Mahampat no mamonga ha homonoy ta-on, piro no ahè ay to-alen ana.’ ”

Allon pama-inawa hin pinakahampat ni Apo Hisosya mihay babayi ya bokot

¹⁰ Mihay allon pama-inawa, hi Apo Hisos ay nilomo-ob ha miha ha hawhimba-an nin Hawhodiyo ta manorò. ¹¹ Bayro ay ma-in mihay

babayi ya ha lo-ob nin labinwaloy ta-on ay ma-in nin dipirinsya ta pinahokan ya nin mala-et ya ispirito. Kayà hiya ay nabokot boy agnayna ma-ipaktang ya nawini na. ¹² Hin nakit ya ni Apo Hisos ay iningat na ya nin pakarani kona biha na hinalità, “Patel,” wana, “hay dipirinsya mo ay na-alih ana.” ¹³ Hapa-eg, impababo ni Apo Hisos ya gamet na do ha babayi; antimano, na-ipaktang nay nawini na boy pinori nay Diyos.

¹⁴ Piro hay ampamo-on bayro ha himba-an ay namahang ta habayton allo hin namakahampat hi Apo Hisos ay allon pama-inawa. Kayà hinalità nin hatoy ampamo-on do ha tawtawo, “Ma-in,” wana, “nin anem ya allo nin ma-arì magtrabaho. Ha aw-alloy habayto nin mako kawo bayrin para pakahampaten; alwan ha allon pama-inawa.”

¹⁵ Tinombay kona hi Pangino-on Hisos, ya wana, “Hikawoy mawmagkakanwarì! Warì ma-in miha komoyo ya ahè ampangokà nin bakà na o asno na ya nakatakel ta gitan na nin ipa-inom maski allon pama-inawa?” ¹⁶ Habayti ya babayi ya alalak ni Abraham ay lo-ob labinwaloy ta-on nin anti ha hilog kapangyariyan ni Satanas. Alwa nayì tamà ya inalih koy dipirinsya na ya kagagaw-an ni Satanas maski allon pama-inawa?” ¹⁷ Banà bayri ha hinalità ni Apo Hisos ay nareng-eyan baytoy kaganawan tawoy angkomontra kona. Kalak-an balè nin tawtawoy anti bayro ay angkatowà banà do ha kawkapapa-ispanta ya anggagaw-en ni Apo Hisos.

*In-alimbawà ha bot-on mostasa
(Matiyo 13:31-32; Markos 4:30-32)*

¹⁸ Hapa-eg, insigi ni Apo Hisos ya panonorò na, ya wana, “Anyay pangiparisan ko nin pamomomon nin Diyos? Anyay pangialimbawa-an ko?”
¹⁹ Hay pamomomon nin Diyos ay ayin imbalag ha bot-on mostasa ya intanem nin mihay lalaki ha pananamanan na. Tinomobò boy hinomlay nin nag-in po-on kayo; kayà hay mawmanokmanok ay ampanayi ha hawhanga nin habayto.”

*Hay alimbawà ya tongkol ha pampalbag
 (Matiyo 13:33)*

²⁰ Hapa-eg, naghaltà ana et nin oman hi Apo Hisos, “Anyay pangialimbawa-an ko nin pamomomon nin Diyos?”
²¹ Habayti ay bilang ha pampalbag ya kinwa nin babayi ta inla-ok na ha tatloy hokat nin arina. Hapa-eg hatoy arina ya nila-okan nin pampalbag ay nilombag.”

*Hay makpit ya polta
 (Matiyo 7:13-14, 21-23)*

²² Mintras ampagpalako hi Apo Hisos ha siyodad nin Hirosalim ay ampanorò ya ha sawsiyodad boy ha bawbanowa ya angkaranan na.
²³ Hapa-eg, ma-in nagpastang koni Apo Hisos, ya wana, “Pangino-on, amò bongat nayi ya tawoy malibri ha kaparosawan?”

Tinombay kona hi Apo Hisos, ya wana,
²⁴ “Pagsikapan moyon makapahok ha makpit ya pinagkapolta, ta malakè ya magsikap pomahok bayro piro aghila makapahok.
²⁵ No hay polta ay inharà ana nin ma-in ikon nin bali ay mireng kawo ha likol nin ampangatoktok ya ampaki-ingalo nin halita-en moyo, ‘Pangino-on, lo-atan moy polta emen kayi makapahok.’”

“Piro hay itobay na komoyo ay ‘Agkatawo balay boy agko tandà no ayri kawo na-ibat.’

²⁶ “Hapa-eg, halita-en moyo, ‘Napagkalamo nawen ka nin nangan boy ninom, boy nanorò ka ha dogal nawen.’

²⁷ “Hapa-eg, ombayri ana et ya itobay komoyo nin Pangino-on, ‘Agkatawo balay,’ wana, ‘boy agko tandà no ayri kawo na-ibat. Pakarayò kawo kongko, hikawo ya mapanggawà mala-et.’

²⁸ “Manangih kawo boy manget-et kawon ngipen moyo banà ha kadya-dya-an ya danasen moyo. Hi Abraham, hi Isak, boy hi Hakob, kateng kaganawan propita nin Diyos ay makit moyo ya anti ha dogal ya ampag-ari-an nin Diyos, piro hikawo ay manatilin anti ha likol.

²⁹ Hay tawtawo ya mika-ibat ha baytan boy babà, ha mayanan boy ha bagatan ay domoyong ha lamisawan ha dogal ya ampag-ari-an nin Diyos.

³⁰ Hay mangyari ay ombayri: hay ampikahoyot ay mika-ona, ta hay ampika-ona ay mikahoyot.”

Hay panlalabi ni Apo Hisos ha tawtaga Hirosalim

(Matiyo 23:37-39)

³¹ Habayto et oras, ma-in ongnoy Parisiyo ya nako koni Apo Hisos ta hinalità la kona, “Mogalih ka dayi bayri ta labay kan patyen ni Ari Hirodis.”

³² Tinombay konla hi Apo Hisos, “Mako kawoyna,” wana, “ta halita-en moyo bahen ha tawoy magaling manaktika ya hapa-eg anggan

nobokah ay isigi koy pama-alih ko nin dawdimonyo ya pinomahok ha tawtawo boy pamakahampat nin tawtawoy mangama-in masakit. Ha ikatlon allo ay mayari koy gawa ko. ³³ Ipagpatoloy ko ya pagpalako ko ha siyodad nin Hirosalim hapa-eg allo, nobokah anggan makalwa, ta hay propita nin Diyos ay ahè marari patyen ha ayri paman ya dogal no alwan ha siyodad nin Hirosalim.”

³⁴ Hapa-eg, naghalità et hi Apo Hisos, ya wana, “Tawtawo ha Hirosalim, hikawo ya ampamati nin pawpropita boy ambatowen moyo baytoy inhogò bahen komoyo. Ongnoy bisis katawon labay kopkopen nin bilang ha pangopkop nin toan manok ha sawsisiw na, piro agmoyo labay nin pakopkop kongko. ³⁵ Hapa-eg ay hikawoyna ya ba-alà bahen ha ampa-iriyon moyoy siyodad ta pa-olayan katawoyna. Anhalita-en ko komoyo ya agmoyo koyna makit oman anggan agmoyo halita-en ya, ‘Makalmà ya anlomateng ha ngalan nin Pangino-on.’ ”

14

Pinakahampat ni Apo Hisos ya lalaki ya ma-in masakit

¹ Mihay allo, allon pama-inawa, hi Apo Hisos ay nako ha bali nin miha ha ampipamo-on ha Pawparisiyo ta nangan. Bayro ay ampaka-imatonan la ya. ² Hapa-eg, napakarani koni Apo Hisos ya mihay lalaki ya angkabayà ta ma-in

masakit. ³ Hi Apo Hisos ay nagpastang ha maw-mangitorò nin kawkapanogo-an boy ha Paw-parisiyo, ya wana, “Kompormi ha kawkapanogo-an, tamà nayì o alwa nin mamakahampat nin ampagmasakit no allon pama-inawa?” ⁴ Piro aghila tinombay. Hapa-eg, inaptoh ni Apo Hisos baytoy tawoy angkabayà, ta pinakahampat na ya biha na ya pina-orong.

⁵ Hapa-eg, pinastang hilayna et ni Apo Hisos, ya wana, “No ma-in miha komoyo ya ma-in anak o bakà ya matata ha malalè ya libon no allon pama-inawa, agmoyo warì antimanon ilakat?”

⁶ Piro ayin makatbay koni Apo Hisos.

Kahampatan boy ka-aypa-an nakem

⁷ Hapa-eg, na-asikaso ni Apo Hisos ya hay ampili-en nin pamikno-an nin sawsang-ili ay hatoy pamikno-an nin aw-importanti ya kawkombidado. Kayà ombayri ya alimbawà ya hinalità na konla. ⁸ “No ma-in mangombida komo ha banhal ay agka pon miknò do ha dogal ya para ha importantin tawo, ta maka ma-in kombidado ya mas importanti kisa komo. ⁹ No naka-iknò kayna bayro biha pakaraniyan ka nin habaytoy nangombida komoyo ta halita-en na komo ya, ‘Habayti ya bangkò ay para kona,’ ay mapareng-ey ka ta mipalako kan miknò ha pamikno-an nin kinombiday alwan importantin tawo. ¹⁰ Kayà no kinombida ka ha okasyon ay do ka miknò ha pamikno-an nin alwan importantin tawo emen no lomateng baytoy nangombida komo ay halita-en na komo ya, ‘Kari,’ wana, ‘amigo, di ka miknò ha mas maganday pamikno-an.’ Ha ombayro ay

magkama-in ka nin karangalan ha kaganawan nin kombidadoy anti bayro. ¹¹ Hinoman ya ampangipagmalhay nin sarili na ay angka-lihan dangal, boy hinoman ya ampagmaka-aypà ay ampagkama-in dangal.”

¹² Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos do ha Parisiyo ya nangombida kona, “No maghandà ka,” wana, “nin pamamangan ay agmo kombidawen ya aw-amigo mo, pawpatel mo o pawpartidos mo, ni kawkarani moy mangayaman; ta no ombayroy gaw-en mo ay ibira la komo baytoy ginawà mo konla. ¹³ Hay kombidawen mo ay mawmangairap, pawpilay, ahè ampipampaka-owako, boy bawbowag. ¹⁴ Hila ay ayin pakakayan gomanti komo. Kayà magkama-in ka nin kahampatan ya iganti komo nin Diyos ha pangabiyay oman nin tawtawoy nikati ya mawmangahampat.”

*Hay alimbawà ya tongkol ha malhay ya handà
(Matiyo 22:1-10)*

¹⁵ Miha do ha ampipampiknò ha lamisawan ya nakalengè nin hinalità ni Apo Hisos ay naghalità kona, “Makalmà ya tawoy domoyong ha lamisawan ha dogal ya ampagari-an nin Diyos.”

¹⁶ Ombayri ya intobay ni Apo Hisos ya alimbawà: “Ma-in mihay tawo ya ampaghandà nin malhay ya handà ya pamamangan, biha ya nangombida nin malakè ya tawo. ¹⁷ Hin nahanandà ana ya kaganawan ay inhogò nay alilà na nin halita-en do ha kawkombidado na ya ombayri: ‘Mako kawoyna bayri,’ wana, ‘ta handà ana ya kaganawan.’ ¹⁸ Piro kaganawan nin hatoy kinombida na ay nanggawà nin kaparanan emen

hila madispinsa. Hay ona ay naghalità do ha alilà nin, ‘Ka-ilangan ko,’ wana, ‘nin lakwen nin biliwen baytoy paliyan ya hinaliw ko; kayà dispinsawen na ko.’

¹⁹ “Hinalità itaman nin hatoy miha, ‘Nanaliw ako,’ wana, ‘nin mapò ya bakà; kayà porbawen ko hila nin iholot. An-ipaki-ilgo ko komo ya dispinsawen na ko.’

²⁰ “Hinalità itaman nin hatoy miha, ‘Kapiyari ko,’ wana, ‘nin nagkahal; kayà agko makalako.’

²¹ “Hapa-eg, norong baytoy alilà ta habayti ya pangyayari ay imbalità na ha amo na. Namahang baytoy amo ya ma-in bali; kayà minandawan nay alilà na, ya wana, ‘Manandali kan mako ha kawkalsara boy ha mangakpit ya dawdaan ta gitan mo bayri ya mawmanga-irap, pawpilay, bawbowag, kateng hatoy ahè makaowako.’

²² “Hin nagbira baytoy alilà ay hinalità na ha amo na, ya wana, ‘Hay pinanogo-an mo ay nagawà ana, piro ma-in et nin dogal ya para ha kanayon.’

²³ “Hinalità ana et nin hatoy amo do ha alilà na, ‘Manigè ka,’ wana, ‘ta mako ka ha kawkalsara boy ha mangakpit ya dawdaan ya anti ha likol nin banowa ta piliten moy tawtawo nin mako bayri emen mapnò bayti ya bali ko.

²⁴ Piro anhalita-en ko komoyo, hatoy ona kon kinombida ay ahè makataway nin habayti ya inhandà koy pamamangan.’ ”

*Hay pagte-eh ha pamakilamo koni Apo Hisos
(Matiyo 10:37-38)*

²⁵ Hi Apo Hisos ay anhonowen nin malakè ya tawo. Hapa-eg, nagpeyeh ya nin inomarap konla ta hinalità na, ²⁶ “Hinoman,” wana, “ya labay makilamo kongko para pag-alagad ko, hay ka-ilangan nan gaw-en ay labiyen na kon igit ha panlalabi na ha tatay na, nanay na, ahawa na, aw-anak na, pawpatel na, boy ha sarili na. ²⁷ Hinoman ya ahè makapagte-eh nin magdanas nin kadya-dya-an nin bilang ha ampamalatay koroh ya para ha sarili nan kamatyan ay ahè ma-ari mag-in alagad ko.

²⁸ “Alimbawà, ma-in miha komoyo ya ampag-planon mamangon nin matag-ay ya bali, agna pon warì karkolawen no ongnoy kowalta ya gastosen na emen na matanda-an no hay kowalta ya ma-in kona ay magkasya nin pamayari nin hatoy ipagawà na; ²⁹ ta no nakapondasyon yayna biha agnayna ma-ipayari, balang makakit nin habayto ay mangka-ili. ³⁰ ‘Biliwen mo,’ wanla, ‘bayti ya tawo. Na-ompisawan naynan ibangon ya bali na, piro agnayna mayari.’

³¹ “Alimbawà et, no ma-in arì ya ma-in mapò ya liboy hondalò para lomaban ha arì ya makon mangalaban konla ya ma-in lowampò ya liboy hondalò, agna pon warì pag-aralan no ma-in hilan pakakayan lomaban do ha arì ya mas malakè ya tawowan kisa konla? ³² No agna makaya, mintras anti et ha marayò ya kalaban na ay mangihogò ya nin tawowan nay homakbat nin maki-ayos do ha arì ya kalaban na. ³³ Ombayro itaman,” wani Apo Hisos, “hinoman komoyo ay ahè ma-ari mag-in alagad ko no agna

halibokotan ya kaganawan bagay ya anti kona.”

*Hay ahin ya na-lihan alat
(Matiyo 5:13; Markos 9:50)*

³⁴ Hinalità et ni Apo Hisos, ya wana, “Hay ahin ay ma-alagà ta pampalahap nin pamamangan, piro no na-lihan anan alat, pangno et mapa-alat nin oman? ³⁵ No na-lihan anan alat ay ayin anan pakinabang maski pangabono; kayà dapat anan itapon. Hay ka-ilangan moyo ay manlengè mahampat nin habayti ya anhalita-en ko komoyo biha moyo honolen.”

15

*Hay tawoy nitawon ay in-alimbawà ni Apo Hisosha topa ya nikatak
(Matiyo 18:12-14)*

¹ Malakè ya manininon bo-ih boy kanayon et ya mawmakasalanan ya ampakarani koni Apo Hisos ta manlengè nin anhalita-en na. ² Banà bayri, hay Pawparisiyo boy mawmangitorò nin kawkapanogo-an ay nipaghalità nin ombayri: “Biliwen moyo ba-in ya tawo! Antanggapen nay mawmakasalanan boy ampaki-arap ya konla nin mangan.”

³ Hapa-eg, hinalità konla ni Apo Hisos bayti ya ombayri ya alimbawà: ⁴ “No miha komoyo ya ma-in magatoy topa ya hay miha ay nikatak, agna warì ibalag baytoy siyammapò boy siyam bayro ha pagpastolan ta tikapen na baytoy nikatak angga ha makit na? ⁵ No makit nayna ay lomiga ya boy babawen nan i-orong. ⁶ Pami-abot na ha bali na ay ingaten nay aw-amigo

na boy kawkarani na ta halita-en na konla, 'Makiliga kawo kongko,' wana, 'ta hay topa koy nikatak ay nakit koyna.' ⁷ Ombayro itaman," wani Apo Hisos, "igit ya kaligawan ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos banà ha mihay makasalanan ya naghehe kisa ha siyammapo boy siyam ya ahè naghehe ta an-ipalagay la nin alwa hilan makasalanan."

Hay kowaltay pilak ya nikatak

⁸ Nambi ana et hi Apo Hisos nin mihay alimbawà, ya wana, "No ma-in mihay babayi ya ma-in mapò ya kowaltay pilak biha hay mihay pilak ay nikatak, agya warì mamagket nin kingki boy kalihan nay bali na, ta pakatikaptikapen na anggan agna makit baytoy kowaltay pilak ya nikatak? ⁹ Pamakakit na ay ingaten nay awamiga na boy kawkarani na ta halita-en na konla, 'Makiliga kawo kongko ta nakit koynay kowalta koy pilak ya nikatak.' ¹⁰ Ombayro itaman, anhalita-en ko komoyo," wani Apo Hisos, "magtowà ya aw-anhil nin Diyos nin banà ha mihay makasalanan ya naghehe ha kawkasalanan na."

Hay anak ya nagbalang

¹¹ Insigi ni Apo Hisos ya paghalità na: "Ma-in," wana, "nin mihay tatay ya ma-in loway anak ya parihon lalaki. ¹² Hinalità nin hatoy bongso, 'Tatay,' wana, 'igwà moyna kongko hapa-eg ya atag ko ha kawkamama-in mo ya mamanawen nawen komo.' Kayà pini-atag ana nin hatoy tatay ya kawkamama-in na ya para do ha loway anak na.

13 “Ahè naboyot, hatoy bongso ay inlakò na baytoy kamama-in ya atag na biha ya nog-alih nin gintan nay kowalta ya napaglako-an na. Nako ya ha kanayon ya dogal ya marayò, ta bayro na pinaggagastos ya kowalta na ha alwan mahampat ya gawgawà. 14 Hapa-eg, na-oboh ya kowalta na; kayà hin nilomateng ya pana-on bitil do ha dogal ya nilako na ay ampag-irap yayna. 15 Hay ginawà na ay nagprisinta nin magtrabaho ha mihay taga bayro. Hapa-eg, inhogò ya do ha paliyan ta ginawà na yan mangalilà nin bawbaboy. 16 Ha masyadoy kabitilan na, kateng pamamangan nin bawbaboy ay labay nan kanen; piro ayin nambi kona nin maski anya.

17 “Hin na-ihip-ihip na ay hinalità na ha sarili na, ‘Do,’ wana, ‘konnawen, hay aw-alilà nin tatay ko ay angkabhoy boy ampagsobray pamamangan la; hiko balè ay anti bayrin angkati nin bitil.

18 Morong ako ha tatay ko ta halita-en ko konay, “Tatay, nagkasalanan ako ha Diyos boy komo.

19 Alwa koynan karapatdapat ingaten nin anak mo; ibilang mo koyna nin miha ha aw-alilà mo.” ’

20 Hapa-eg, nanigè yaynan morong ha tatay na.

“Marayò ya et ha bali la ay natamolawan yayna nin tatay na boy na-ingalowan na ya. Kayà nowayo hi tatay na nin hinomakbat kona ta tinakeh na ya boy inalekan.

21 “ ‘Tatay,’ wanan hatoy anak, ‘nagkasalanan ako ha Diyos boy komo. Alwa koynan karapatdapat ingaten nin anak mo.’

22 “Piro hinalità nin hatoy tatay do ha aw-alilà, ‘Manandali kawo! Gitan moyo bayri

baytoy pinakamaganday dolo ta ipaholot moyo kona. Pahinghingan moyo ya boy pasapatosan. ²³ Pangayari ay magpati kawo nin pinatabà ya oybon bakà. Magligaliga tamo, ²⁴ ta habayti ya sarili kon anak ay kowinta nati biha nabiyay oman; hiya simpri ay kowinta nikatak, piro hapa-eg ay nakit yayna.’ Hapa-eg, inompisawan laynay pagligaliga la.

²⁵ “Hin habayto, hatoy ponganay ya anak ay anti ha paliyan. Hin amporong yayna boy marani yayna ha bali la ay nakalengè ya nin togtogan boy ma-in ampipagbayli. ²⁶ Iningat nay miha ha aw-alilà ta pinastang na no anyay ampangyari. ²⁷ Tinombay baytoy alilà, ‘Nag-birayna,’ wana, ‘ya patel mo; kayà impapati nin tatay mo baytoy pinatabà ya oybon bakà ta habaytoy inhandà na ha pagligaliga banà ha patel moy nagbira ya ma-in kalighawan.’

²⁸ “Hapa-eg, namahang baytoy ponganay boy agya nilomo-ob. Kayà nilako ya nin tatay na ta an-amo-amo-en na yan palo-oben. ²⁹ Piro tinombay ya ha tatay na, ya wana, ‘Malakè ana ya ta-on nin pagsisirbi ko komo nin bilang mihay alilà, boy maski nakakano ay ayin ako nin ahè hinonol ya ampanogo-an mo kongko. Piro ni minghan ay agmo ko pinagpati nin maski oybon kanding emen ako makapaghandà nin para ha aw-amigo ko. ³⁰ Piro hin nakalateng ba-in ya anak mo ya nangoboh nin kamama-in mo, ta ginastos na ha pawpota ay pinagpati mo yan pinatabà ya oybon bakà.’

³¹ “ ‘Anak ko,’ wanan tatay na, ‘hika ay pirmi

kon kalamo, boy kaganawan ikon ko ay ikon mo.
³² Piro ka-ilangan tamon magligaliga, ta habayti ya patel mo ya kowinta nati pon ya nabiyay oman, boy kowinta nikatak ya nakit oman.’ ”

16

*Hay alwan tapat ya pinahimala-an nin mama-
alà*

(Matiyo 6:24)

¹ Hinalità ni Apo Hisos ha aw-alagad na, “Ma-in,” wana, “nin mihay tawoy mayaman ya ma-in pinahimala-an nin mama-alà nin kawkamama-in na. Hapa-eg, ma-in naghombong kona ya hatoy ampahimala-an nan mama-alà ay anhirahira-en ya kowalta na nin gastosen. ² Kayà impaingat na baytoy ampama-alà ta pinastang na ya, ‘Anya bayti,’ wana, ‘ya hombong kongko ya tongkol komo? I-orong moyna kongkoy listawan nin alagà kawkamama-in ko ta alwaynan hika ya paba-ala-en ko.’

³ “Hapa-eg, hinalità na ha sarili na nin hatoy mama-alà, ‘Anya raw,’ wana, ‘ya gaw-en ko ya an-alihen akoyna nin amo ko ha trabaho ko? Agko makayan mangotkot lotà boy angkareng-ey akon makilimoh. ⁴ Ah!’ wana, ‘tandà koyna. Manggawà akon paraan emen ako kandepen nin tawtawo pangalih kongko ha trabaho ko.’

⁵ “Hapa-eg, iningat nay kaganawan tawoy ma-in otang ha amo na. Pinastang na baytoy ona, ya wana, ‘Ongnoy otang mo ha amo ko?’

⁶ “Tinombay baytoy ma-in otang, ‘Magatoy hokat nin asitin olibo,’ wana.

“Hinalità nin hatoy mama-alà, ‘Anti bayri ya listawan nin otang mo. Miknò ka ta pahiliyan moy nakalista bayri emen hay otang mo ay mag-in tanan limampò.’

⁷ “Hapa-eg, pinastang na baytoy ikalwa, ‘Hapa hika itaman,’ wana, ‘Ongnoy otang mo?’ ‘Maga-toy hokat nin trigo,’ wana.

“Hinalità ana et nin hatoy mama-alà, ‘Anti bayri ya listawan nin otang mo; pahiliyan moy nakalista bayri emen hay otang mo ay mag-in tanan walompò.’ ⁸ Banà bayro, habayti ya alwan tapat ya pinahimala-an nin mama-alà ay pinori nin amo na ha kagalingan na nin manaktika emen ya magkama-in pakinabang. Talagan hay tawtawoy ahè antompel ha Diyos ay magaling ha pamakilamo ha kapara la kisa ha tawtawoy antompel ha Diyos.”

⁹ Insigni ni Apo Hisos ya paghalità na, “Kayà,” wana, “nin anhalita-en ko komoyo, gamiten moyoy kamama-in ya impahimalà komoyo nin para ha tawtawoy ampanga-ilangan emen pangati moyo ay tanggapen kawon pa-iri ha pama-iriyen ya ayin anggawan.

¹⁰ “Hinoman ya mapahimala-an ha mangayamò ya bagay ay mas ya nin pamahimala-an ha mangalhay ya bagay; hinoman ya ahè mapahimala-an ha mangayamò ya bagay ay lalò yan ahè mapahimala-an ha mangalhay ya bagay. ¹¹ No agka mapahimala-an mama-alà nin kayamanan bayri ha babon lotà, hino ya mangipahimalà komo nin peteg ya kayamanan? ¹² No ahè ma-arì ipahimalà komo ya ikon nin

kanayon, hinoy mambi komo nin para pag-ikon mo?

¹³ “Ayin alilà ya makapagsirbi nin sabay ha loway amo; ta no pisabayen na, hay miha ay ma-arì pag-inakitan na, piro hatoy miha ay labiyen na; o ma-arì nin mag-in yan tapat ha miha, ta hatoy miha ay kasorawan na. Agmo ma-arì pisabayen nin pagsirbiyan ya Diyos boy kayamanan.”

*Hay bawbagay ya hinalità ni Apo Hisos
(Matiyo 11:12-13; 5:31-32; Markos 10:11-12)*

¹⁴ Hin nalengè bayti ya tawtorò ni Apo Hisos nin hatoy Pawparisiyoy sawsakim ha kowalta ay tinoya-toyà la hi Apo Hisos. ¹⁵ Hapa-eg, hinalità konla ni Apo Hisos, “Ampagmamahampat kawo,” wana, “ha arapan nin tawtawo, piro hay nakem moyo ay tandà nin Diyos. Hay bawbagay ya ampa-alaga-an nin tawtawo ay ayin ka-alagà ha tegteg nin Diyos.

¹⁶ “Hay kawkapanogo-an ya inggawà ni Moysis boy hinolat nin pawpropita hin hato ya an-ipahonol angga hin nag-ompisan nangaral hi Howan Mamiminyag. Pa-ibat hin nag-ompisan nangaral hi Howan Mamiminyag, hay Mahampat ya Balità ya tongkol ha pamomo-on nin Diyos ay an-i-aral boy balang miha ay ampagpilit pasakop ha pamomo-on nin Diyos. ¹⁷ Ombayro man, mas maparan ma-alih ya langit boy lotà kisa ma-alih ya maski pinakamayamò parti ha mihay litra nin kawkapanogo-an.

18 “Hinoman ya lalaki ya mangihiyay nin ahawa biha mag-ahawa nin kanayon ay ampaka-pagkasalanan nin pamabayi; boy hay lalaki ya mag-ahawa nin babayi ya nakihiyay ha ahawa ay ampakapagkasalanan nin pamabayi.”

Hay mayaman ya tawo boy hi Lasaro

19 “Ma-in,” wani Apo Hisos, “nin mihay tawoy mayaman. Hay dawdoloy an-iholot na ay mangabli boy hay pamamangan nan allo-allo ay mangalahap. 20 Ma-in itaman mihay mamakilimoh ya nagngalan Lasaro ya napohipon borog. Hiya ay anggitan nin an-igwà ha poltan bali nin hatoy mayaman, 21 ta labay nan mangan nin maski mawmomo ya angkatata ha lamisawan nin hatoy mayaman. Hay aw-aho ay ampakon manapoh nin bawborog na.

22 “Hapa-eg, nati baytoy mamakilimoh ya ayin kanayon no alwan hi Lasaro. Hay kalolowa na ay gintan nin aw-anghil do ha kama-inan ni Abraham. Nati itaman baytoy mayaman boy intabon ya. 23 Hay kalolowa na ay nipalako ha impirno. Banà ha kadya-dya-an ya andanasen na ay naninglà ya. Ha marayò ay nakit na hi Lasaro ya kalamo ni Abraham. 24 Hapa-eg, nambolyaw ya, ‘Apo Abraham,’ wana, ‘ingalowan mo ko. Ihogò mo bayri hi Lasaro ta isawsaw na ha lanom ya tamorò na, biha na ipadnà ha dilà ko emen lomay-ep, ta masyado kon ampagdyadyà bayri ha apoy.’

25 “Piro tinombay kona hi Abraham, ‘Anak ko,’ wana, ‘hipen mo ya hin angkabiyay ka ha babon lotà ay pasasà ka ha kaganawan bagay

ya mangahampat, piro hi Lasaro, kaganawan bagay ya dinanas na ay panay kadya-dya-an. Hapa-eg ay anti ya bayri nin ma-in kaligawan; hika balè ay anti bahen nin ampagdanas nin kadya-dya-an. ²⁶ Bokod et bayro ay pagkalalè bongaw ya piha-etan tamo. Kayà hatoy labay mako bahen komoyo ya ma-ibat bayri ay ahè makalako boy ayin makalako bayri konnawen ya ma-ibat bahen.'

²⁷ "Hapa-eg, hinalità ana et nin hatoy mayaman, 'Apo Abraham, ihogò mo awod,' wana, 'hi Lasaro nin mako ha bali nin tatay ko, ²⁸ ta ma-in akon limay patel ya lalaki. Halita-en na konla ya tongkol bayri emen aghila mipalako bayri ha kadya-dya-an.'

²⁹ "Hinalità ni Abraham, 'Anti bayro,' wana, 'ya hinolat ni Moysis boy hinolat nin pawpropita. Ma-ari lan leng-en bayto no labay la.'

³⁰ "Tinombay baytoy mayaman, 'Apo Abraham,' wana, 'agla leng-en bayto, piro no ma-in nati ya nabiyay oman ya mako bayro konla ay paghehean lay kawkasalanan la.' ³¹ Hapa-eg, ombayri ana et ya hinalità ni Abraham, 'No aghila,' wana, 'manlengè ha hinolat ni Moysis boy ha hinolat nin pawpropita ay aghila simpri minto-o maski nin ma-in nati ya nabiyay oman ya mako konla.' "

17

Kasalanan

(Matiyo 18:6-7, 21-22; Markos 9:42)

¹ Hinalità ni Apo Hisos ha aw-alagad na, ya wana, “Hay toksò ay anlomateng ya ampan-gibatan nin hay tawtawo ay makagawà nin kasalanan, piro ka-i-ingaloy mangyari ha tawoy manonoksò. ² Hinoman ya manggawà nin baranan ya pangibatan nin hay mihay anak ya antompel kongko ay makapagkasalanan, mahampat et ya hay le-ey na ay taklan nin malhay ya batoy gigilingan biha ya itapon ha dagat. ³ I-atap moyoy sarili moyo!

“No ampanggawà nin kasalanan ya patel mo ay ha-aren mo, boy no maghehe ya ay patawaren mo. ⁴ No ha lo-ob managa-allo ay kapitoy bisis yan makagawà komo nin kasalanan ta kapitoy bisis ya simprin pakarani komo nin makikwan tawad ay patawaren mo ya.”

Pantotompel ha Diyos

⁵ Hapa-eg, hinalità nin aw-alagad koni Pangino-on Hisos, ya wanla, “Pakhawen moy pantotompel nawen.”

⁶ Tinombay ya Pangino-on, “No ma-in kawo,” wana, “nin pantotompel ya maski bilang bongat kayamò nin bot-on mostasa ay ma-ari moyon halita-en bayri ha po-on kayo ya an-ingaten sikomoro ya, ‘Oloten moy sarili mo ta ikambya mon itanem ha dagat!’ boy homonol bayti komoyo.”

Hay katongkolan nin alilà

⁷ “Alimbawà,” wani Apo Hisos, “ma-in miha komoyo ya ma-in alilà ya ampangararo o ampapagpastol nin tawtopa. Panlomateng nan nabat ha paliyan, halita-en mo warì konay, ‘Mako

kari ta mangan kayna?’ ⁸ Talagan agka maghalità nin ombayro, no alwan hay halita-en mo kona ay ombayri, ‘Thandà moy pangaponan ko boy ayosen moy sarili mo, ta sirbiyan mo ko mintras ampangan ako, ta pangayari ko ay marì kaynan mangan.’ ⁹ Warì hay alilà mo ya anhomonol ha an-imanda mo ay ampasalamatan mo? ¹⁰ Ombayro itaman komoyo; no nagawà moyoy kaganawan immanda komoyo, hay halita-en moyo ay ‘Hikayi ay aw-alilà bongat; ginawà nawen ya katongkolan nawen.’ ”

Pinakahampat ni Apo Hisos ya mapò katawoyma-in liproso

¹¹ Mintras ampagpalako hili Apo Hisos ha siyodad nin Hirosalim ay nagdaan hila ha piha-etan nin probinsyan Samarya boy probinsyan Galiliya. ¹² Hin ampomahok ana hili Apo Hisos ha mihay baryo ay nakahakbat hila nin mapò katawoy ma-in liproso. Tinonggen baytoy mapò katawoy ma-in liproso ha ma-in amò ya distansya, ¹³ biha hila nambolyaw, “Apo Hisos,” wanla, “ingalowan mo kayi.”

¹⁴ Hin nakit hila ni Apo Hisos ay ombayri ya hinalità na konla: “Mako kawon pakit ha pawpari.” Mintras ampako hilan pakit ha pawpari, hay nawini la ay malinis ana ta na-alih ya liproso la.

¹⁵ Hin na-asikaso nin miha konla ya mahampat yayna ay nagbira yan ampangibolyaw nin pamomori ha Diyos. ¹⁶ Hiya ay nanlokob ha danin bitih ni Apo Hisos ta nagpasalamat ya kona. Habayti ya tawo ay Samaritano.

¹⁷ Nagpastang hi Apo Hisos, “Warì alwan mapò katawoy hinomampat? Ayri ya siyam? ¹⁸ Aghila nayi mamalay otang ya nakem nin magbiran pasalamat ha Diyos? Habaytin bongat nayi ya dayowan ya taga Samarya ya nagbira?” ¹⁹ Hapag, hinalità ni Apo Hisos do ha tawoy nagbira kona, “Mireng ka,” wana, “ta morong kayna. Pinakahampat ka nin katetpel mo.”

*Hay pamomo-on nin Diyos
(Matiyo 24:23-28, 37-41)*

²⁰ Minghan, hi Apo Hisos ay pinastang nin Pawparisiyo no makano lomateng ya pamomo-on nin Diyos. Tinombay hi Apo Hisos, ya wana, “Hay pamomo-on nin Diyos ay ayin palatandan boy ahè makit no makano lomateng, ²¹ ta hay pamomo-on nin Diyos ha nakem nin tawo ay ahè angkakit. Kayà ayin makapaghalità nin, ‘Hay Diyos ay mag-ompisaynan mamomo-on ha dogal ya habayti!’ o, ‘Do ha kanayon ya dogal!’ ”

²² Hinalità ni Apo Hisos ha aw-alagad na, “Lomateng ya pana-on ya kahabekan moyon makit ya panlomateng ko ya an-ingaten Anak nin Tawo piro agmoyo makit. ²³ Ma-in tawtawoy maghalità komoyo nin ‘Anti ya bayro!’ o ‘Anti ya bayri!’ Agkawo minto-o konla nin makon manlek kongko, ²⁴ ta hay allon panlomateng ko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay bilang kimat ya biglà anhomawang ha langit kateng ha kaganawan parti nin babon lotà. ²⁵ Piro kailangan magdanas ako pon nin masyadoy kadyadya-an, boy agko tanggapen nin tawtawo hapag pana-on.

²⁶ “Ha allon panlomateng ko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay bilang ombayro ha pangyayari hin pana-on ni Nowi ya hay tawtawo ay alwan handà ta masyadoynay kala-etan la boy aglayna anlingayen ya Diyos. ²⁷ Hin habayton pana-on, hay tawtawo ay sigisigi ha pamangan, paglahing, pag-ahawa, boy pamabanhal anggan na-abot ya allo nin hili Nowi ay pinomahok ha barko, biha biglà nangoran anggan hay babon lotà ay nahalipawan nin lanom ya nakamati konlan kaganawan.

²⁸ “Ombayro et hin pana-on ni Lot. Hay tawtawo ay sigisigi ha pamangan, paglahing, pangomirsyo, pananem, boy panggawà nin baw-bali. ²⁹ Piro hin nog-alih hili Lot do ha siyodad nin Sodoma, hay tawtawo bayro ay pinatin inoran nin apoy boy asopri.

³⁰ “Ombayro ya mangyari ha allo nin hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay mipatnag. ³¹ Ha allon panlomateng ko, hinoman ya anti ha balkon ha bobongan nin bali na ay agana mistil mona-oy nin mangwan kawkamama-in na ya anti ha lo-ob nin bali na; boy hinoman ya anti ha paliyan ay agana mistil morong nin mangwan anyaman ya bagay. ³² Ihipen moyo baytoy nangyari hin hato ha ahawa ni Lot. Agya nakalibri banà ha pamabli na nin kawkamama-in na ya agna labay alihan. ³³ Hinoman ya tawoy ampag-atap ha kamatyan ay mati et bongat, piro hinoman ya tawoy ahè ampagpa-alagà ha biyay na ay ma-in biyay ya ayin anggawan. ³⁴ Anhalita-en ko komoyo, ha yabin panlomateng ko ay ma-

in loway lalaki ya angkatoloy ha mihay kowarto; hay miha ay kowen, hay miha ay ibalag. ³⁵ Ma-in loway babayi ya ampitambay nin ampanggiling, hay miha ay kowen, hay miha ay ibalag, ³⁶ Ma-in loway lalaki ya ampilamon ampagtrabaho ha paliyan; hay miha ay kowen, hay miha ay ibalag.”

³⁷ Hapa-eg hi Apo Hisos ay pinastang nin aw-alagad na, ya wanla, “Pangino-on, ayri mangyari bayti?”

Intobay konla ni Apo Hisos bayti ya ombayri ya kahalita-an: “No ayri,” wana, “ya bangkay ay bayro mititipon ya aw-owak.”

18

Hay alimbawà ya tongkol ha bawoy babayiboy ha howis

¹ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos bayti ya alimbawà ha aw-alagad na, ta antoro-an na hila nin pirmin manalangin emen aghila ma-lihan nin pag-asa. ² Hay hinalità na ay ombayri: “Ma-in mihay banowa ya ma-in howis ya ahè ampangigalang nin Diyos boy ahè ampangalang-alang nin tawtawo. ³ Ha banowa et ya habayto ay ma-in mihay bawoy babayi ya mabetbet nin mako bayro ha howis, ta ampapatambay yan ipaglaban ya katoynongan na ha kontraryo na. ⁴ Naboyot ya pon nin ahè an-asikasowen nin hatoy howis. Piro hin bandan hoyot ay hinalità na ha sarili na, ‘Maski,’ wana, ‘nin agko anggomalang ha Diyos o ampangalang-alang nin tawtawo ⁵ ay tambayan koyna simpri bayti ya

bawoy babayi ta angkasora koyna kona banà ta ayin tegan akon lakwen nin distorbowen.' "

⁶ Insigni ni Pangino-on Hisos ya paghalità na, ya wana, "Paka-hipen moyo ya hinalità nin habayti ya alwan tapat ya howis. ⁷ No nagawà na baytoy ombayro, ahè warì lalò tambayan nin Diyos ya tawtawoy pinilì na ya allo yabi nin ampakirawat kona? Agna hila warì tampol tobayen? ⁸ Anhalita-en ko komoyo ya tampol na hilan tambayan. Ombayro man, panlomateng ko ya an-ingaten Anak nin Tawo, ma-in ako warì makit ya antompel kongko bayri ha babon lotà?"

Hay alimbawà ya tongkol ha mihay Parisiyo boy ha mihay manininon bo-ih

⁹ Mihay alimbawà ana et ya hinalità ni Apo Hisos ha tawtawoy ampagmamahampat ta agla ambiyan kowinta ya kanayon. ¹⁰ "Ma-in," wana, "nin lowa katawoy nako ha bali nin Diyos ta manalangin. Hay miha ay Parisiyo, hay miha ay manininon bo-ih. ¹¹ Hatoy Parisiyo ay naka-ireng ya ampanalangin nin para ha sarili na, ya wana, 'Ampasalamat ako komo, Diyos, ta alwa kon bilang ha kanayon ya tawtawoy sakim, alwan tapat, mapamabayi, boy alwa kon bilang ombahen ha manininon bo-ih. ¹² Ha ka-ogalian ko, ha lo-ob manlinggo ay ansadya-en ko nin loway allon magpaltan mangan boy an-igwà ko komo ya ikamapò parti nin angkatikapan ko.'

¹³ "Piro hatoy manininon bo-ih ay naka-ireng ha marayò, boy ha panalangin na ay agya ampaninglà nin manegteg ha tag-ay ta angkareng-ey ya, no alwan andogdogen nay nebneb na

ta nanalangin yan ombayri: ‘Diyos ko,’ wana, ‘ingalowan mo ko ta hiko ay makasalanan.’

¹⁴ “Anhalita-en ko komoyo,” wani Apo Hisos, “alwan hatoy Parisiyo no alwan habayti ya manininon bo-ih ya norong ya pinatawad nin Diyos; ta hinoman ya ampangipagmalhay nin sarili na ay angka-lihan dangal, piro hinoman ya ampagmaka-aypà ay ampagkama-in dangal.”

*Binindisyonan ni Apo Hisos ya aw-anak
(Matiyo 19:13-15; Markos 10:13-16)*

¹⁵ Hapa-eg, ma-in tawtawoy nipantan nin mangayamò ya aw-anak ta ipa-aptoh la koni Apo Hisos emen mabindisyonan. Hin nakit nin aw-alagad baytoy tawtawo ay hina-ad la hila.

¹⁶ Piro iningat ni Apo Hisos baytoy aw-anak, biha na hinalità ha aw-alagad na, ya wana, “Hay aw-anak ay agmoyo ha-aren no alwan pa-olayan moyo hilan pakarani kongko, ta hay pamomo-on nin Diyos ay anti ha tawtawoy ma-in pamahimalà kona nin bilang ombayri ha pamahimalà nin habayti ya mangayamò ya aw-anak. ¹⁷ Anhalita-en ko komoyoy kaptegan: hinoman ya ahè ampananggap nin pamomo-on nin Diyos nin bilang ha mayamò ya anak ay ahè mapalamo ha tawtawoy ampag-ari-an nin Diyos.”

*Hay tongkol ha mihay lalaki ya mayaman
(Matiyo 19:16-30; Markos 10:17-31)*

¹⁸ Minghan, hi Apo Hisos ay pinastang nin miha ha ampamo-on ha Hawhodiyo, ya wana, “Mahampat ya mangangaral, anyay dapat kon

gaw-en emen ako magkama-in nin biyay ya ayin anggawan?”

¹⁹ Tinombay kona hi Apo Hisos, “Antà,” wana, “nin an-ingaten mo ko nin mahampat? Ayin kanayon ya mahampat no alwan Diyos. ²⁰ Tandà moy pawpanogò nin Diyos: ‘Agka makilalaki o mamabayi; agka mamatin tawo; agka manakaw; agka manistigos nin ayin kaptegan; boy igalang moy tatay mo boy nanay mo.’ ”

²¹ Tinombay baytoy lalaki, “Kaganawan nin habayti ay anhonolen koyna pa-ibat hin anak ako et.”

²² Hin nalengè bayto ni Apo Hisos, ay hinalità na kona, “Ma-in et,” wana, “nin mihay bagay ya ka-ilangan mon gaw-en. Ilakò moy kaganawan kamama-in mo, ta hay napaglako-an ay igwà mo ha mawmanga-irap emen ka magkama-in kayamanan ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos; pangayari mon gaw-en bayto ay magbira ka bayri ta makilamo ka kongko.” ²³ Piro hin nalengè bayti nin hatoy lalaki ay nilomelè ya banà ha kalak-an nin kayamanan na.

²⁴ Tineteg ni Apo Hisos baytoy lalaki ya nilomelè biha na hinalità, “Hay tawoy mayaman,” wana, “ay ma-irap mapalamo ha tawtawoy ampag-ari-an nin Diyos. ²⁵ Mas maparah et ha mihay kamel ya magdaan ha lobot nin karayem kisa ha mihay mayaman ya mapalamo ha tawtawoy ampag-ari-an nin Diyos.”

²⁶ Hatoy tawtawoy anti bayro ya nakalengè nin hinalità ni Apo Hisos ay nagpastang kona, ya wanla, “No ombayro, hinoman awod ya malibri?”

²⁷ Tinombay hi Apo Hisos, “Kaganawan,” wana, “nin ma-irap ya bagay ya ahè kayan gaw-en nin tawtawo ay magawà nin Diyos.”

²⁸ Hapa-eg, naghalità hi Pidro, ya wana, “Im-balag nawen ya kaganawan ta nakilamo kayi komo.”

²⁹ Hinalità konla ni Apo Hisos, ya wana, “Anhalita-en ko komoyo ya kaptegan: hinoman ya mangibalag nin pamamali na, ahawa na, pawpatel na, mawmato-antawo na, o aw-anak na alang-alang ha pamomo-on nin Diyos ³⁰ ay igit et bayro ha imbalag na ya tanggapen na bayri ha babon lotà; boy lano ha biyay ya miha ay agyayna mati nin oman ta ma-in yaynan biyay ya ayin anggawan.”

Ikatlon bisis nin hinalità ni Apo Hisos ya tongkolha kamatyan na

(Matiyo 20:17-19; Markos 10:32-34)

³¹ Hapa-eg, impa-alilih ni Apo Hisos ya labin-loway alagad na ta hinalità na konla, “Leng-en moyo bayti ya halita-en ko komoyo. Hitamo ay ampagpalako ha siyodad nin Hirosalim. Pami-abot tamo bayro ay ma-in mangyari kongko ya an-ingaten Anak nin Tawo ta matopad ana baytoy kaganawan bagay ya hinolat nin pawpropita hin hato. ³² Hiko ay igwà ha alwan Hawhodiyo. Pagsistiyen la ko, insoltowen, boy dol-an. ³³ Barogen la ko biha la ko patyen, piro lomateng ya ikatlon allo ay mabiyay akon oman.”

³⁴ Piro hatoy hinalità ni Apo Hisos ay ahè naintindiyan nin aw-alagad na, ta hay labay totole

nin habayto ay ahè impa-intindi konla. Kayà agla tandà no anyay anhalita-en ni Apo Hisos.

Pinakahampat ni Apo Hisos ya bowag ya mamakilimoh

(Matiyo 20:29-34; Markos 10:46-52)

³⁵ Hin marani ana hili Apo Hisos ha banowan Hiriko ay ma-in mihay lalaki ya bowag ya naka-iknò ha pingit daan ta ampakilimoh. ³⁶ Hin nakalengè ya nin tawtawoy ampagdaan ha dani na ay pinastang na hila no anyay ampangyari. ³⁷ Hinalità la kona, “Ampagdaan,” wana, “hi Hisos ya taga Nasarit.”

³⁸ Hapa-eg, nambo-angaw baytoy bowag, ya wana, “Apo Hisos ya alalak ni Arì Dabid, ingalowan mo ko.”

³⁹ Hatoy tawtawoy angka-ona koni Apo Hisos ay naghaltà do ha bowag nin agya magtelek. Piro lalò yan nambo-angaw, “Alalak ni Dabid,” wana, “ingalowan mo ko.”

⁴⁰ Hin nalengè ni Apo Hisos baytoy bo-angaw ay tinonggen ya ta immanda nay gitan kona baytoy lalaki ya bowag. Hin marani ana baytoy bowag ay pinastang ya ni Apo Hisos, ya wana, ⁴¹ “Anyay labay mon gaw-en ko komo?” “Apo,” wana, “labay ko dayin makakit.”

⁴² Hapa-eg, hinalità kona ni Apo Hisos, “Makakit ka!” wana. “Banà ha katetpel mo ay hinomampat ka.” ⁴³ Antimano, nakakit baytoy bowag. Nakilako ya koni Apo Hisos boy ampamori ya ha Diyos. Kaganawan nin hatoy tawtawoy anti bayro ya nakakit nin hatoy pangyayari ay nipamori ha Diyos.

19

Hi Apo Hisos boy hi Sakiyo

¹ Hapa-eg hi Apo Hisos ay ampagdaan ana ha banowan Hiriko. ² Bayro ay ma-in mihay mayaman ya lalaki ya nagngalan Sakiyo ya miha ha ampamo-on ha mawmanininon bo-ih. ³ Labay na dayi nin makit hi Apo Hisos, piro banà ha kalak-an tawo ay agna ya makit ta pandak ya. ⁴ Kayà hay ginawà na ay nowayo yan nagpalako ha onawan, biha ya noli ha tag-ay kayo ya an-ingaten sikomoro emen na makit hi Apo Hisos ya magdaan. ⁵ Hin ni-abot hi Apo Hisos ha ogto ni Sakiyo ay tininglà na ya, biha na hinalità kona, “Sakiyo,” wana, “manandalì kan mona-oy, ta hapa-eg ay ka-ilangan kon makihandà ha bali mo.”

⁶ Hapa-eg hi Sakiyo ay nanandalì nin nona-oy boy maliga yay nananggap koni Apo Hisos. ⁷ Kaganawan tawoy nakakit nin habayto ay ampipagdalamorom, ya wanla, “Nako yan naki-handà ha bali nin makasalanan.”

⁸ Hapa-eg, nireng hi Sakiyo biha na hinalità koni Pangino-on Hisos, “Pangino-on,” wana, “hay kagitnà nin kawkamama-in ko ay igwà ko ha tawtawoy manga-irap, boy hinoman ya napana-olan ko ay orongan ko ya nin ka-apat ya bisis ha naha-ol ko kona.”

⁹ Hinalità kona ni Apo Hisos, “Hapa-eg allo,” wana, “hay kalibriyan ay nilomateng ana ha pamamali ya habayti, ta hika ay miha itaman ha aw-inalalak ni Abraham. ¹⁰ Hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay nako bayri ha babon lotà nin manikap boy mangilibri nin tawtawoy nitawon

emen aghila mipalako ha kaparosawan ya ayin anggawan.”

In-alimbawà ni Apo Hisos ya sarili na ha ari boy in-alimbawà nay ampipantompel kona ha awalilà

(Matiyo 25:14-30)

¹¹ Banà ta hi Apo Hisos ay andomani ana ha siyodad nin Hirosalim ay mihay alimbawà ya hinalità na do ha nipampakalengè nin hatoy hinalità na koni Sakiyo, ta an-hipen la ya hay pamomo-on nin Diyos ay tampol anan mipatnag.

¹² Hinalità ni Apo Hisos, “Ma-in,” wana, “nin mihay kagalanggalang ya lalaki ya nako ha marayò ya dogal, ta tanggapen nay karapatan na nin mag-arì biha ya morong. ¹³ Piro biha ya nog-alih ay iningat na pon ya mapò ya alilà na ta balang miha konla ay binalagan na nin mani-ihay kowaltay gintò, boy hinalità na konla, ‘Tkomirsyo moyo bayti,’ wana, ‘emen lomakè mintras ayin ako bayri.’ ¹⁴ Hapa-eg, hay kaganawan tawo ya angkasakopan na ay nag-inakit kona. Kayà nangihogò hilan tawtawoy mako bayro ta impahalità lay ombayri: ‘Agnawen labay bayti ya tawo nin mag-arì konnawen.’

¹⁵ “Ombayro man, nag-in ya simpri nin ari boy norong ya. Hapa-eg, impa-ingat na baytoy awalilà na ya bibinyan na nin kowalta ta pastangen na no ongnoy napakinabang la. ¹⁶ Hinalità nin hatoy na-onan nilomateng, ‘Kagalanggalang ya ari,’ wana, ‘hay kowalta mo ay nakinabang nin mapò.’ ¹⁷ Hinalità kona nin hatoy ari, ‘Maganday ginawà mo,’ wana, ‘mahampat ya

alilà. Banà ta mapahimala-an ka ha mayamò ya bagay ay gaw-en katan mama-alà nin mapò ya siyodad.'

¹⁸ "Hinalità nin hatoy alilà ya ikalwan nilomateng, 'Kagalanggalang ya arì,' wana, 'hay kowalta mo ay nakinabang nin lima.' ¹⁹ Hinalità kona nin arì, 'Mama-alà ka,' wana, 'nin limay siyodad.'

²⁰ "Hapa-eg, nilomateng ana et ya mihay alilà ta hinalità na, 'Kagalanggalang ya arì,' wana, 'anti bayri baytoy kowalta ya gintò ya imbalag mo kongko. Pinotot kon panyò ta intagò ko.

²¹ Nalimo ko komo ta tandà koy hika ay mahigpit. Ampangwa kan alwa mon ikon boy an-alawahanen moy agmo intanem.'

²² "Hinalità kona nin hatoy arì, ya wana, 'Hika ya mala-et ya alilà, mismon halità mo ya panosga ko komo. Tandà mo awod ya mahigpit ako, ampangwa kon alwa kon ikon, boy ampangalawah ako nin agko intanem. ²³ Antà man awod agmo indabò ya kowalta ko ha bangko emen pagbira ko ay ma-in akon matanggap ya tobò?' ²⁴ Hapa-eg, hinalità na ha tawtawoy anti bayro, 'Kowen moyo,' wana, 'ba-in ya kowalta ta igwà moyo do ha ma-in mapò ya kowaltay gintò.'

²⁵ "Hinalità la ha arì, ya wanla, 'Kagalanggalang ya arì, da-an yaynan ma-in mapò.'

²⁶ "Tinombay baytoy arì, 'Anhalita-en ko komoyo: hay tawoy ma-in ay pahanan et ya ma-in kona, piro hay ayin, no anyaman ya ma-in kona maski a-amò ay alihen kona. ²⁷ Hapa-eg, gitan moyo bayri kongko baytoy kawka-away koy

ahè malabay kongko nin mag-in arì la, ta patyen moyo hila ha arapan ko.' ”

Hin hi Apo Hisos ay anlomateng ha siyodadnin Hirosalim

(Matiyo 21:1-11; Markos 11:1-11; Howan 12:12-19)

²⁸ Hin nayarì nin hinalità bayti ni Apo Hisos ya alimbawà, hiya ay nako ha onawan la nin ampagpalako ha Hirosalim. ²⁹ Hin marani ana hili Apo Hisos ha banowan Bitpahi boy ha banowan Bitanya ha bakilbakil ya an-ingaten Bakil nin Aw-olibo ay pina-ona nay loway alagad na, ³⁰ ya wana, “Mako kawo bahen ha banowa ya anti ha bandan onawan tamo. Pami-abot moyo bahen ay ma-in kawon makit ya mihay oybon asno ya nakapotal ya ahè et nahahakyan. Oka-an moyo bayto ta gitan moyo bayri. ³¹ No ma-in mamastang komoyon, ‘Antà an-oka-an moyo bayti?’ ay halita-en moyo kona ya ombayri: ‘Habayti ay ka-ilangan nin Pangino-on.’ ”

³² Hatoy loway alagad ya inhogò ay nakoyna. Nakit lay kaganawan nin hatoy ombayro ha hinalità konla ni Apo Hisos. ³³ Mintras an-oka-an la baytoy oybon asno ay pinastang hila nin hatoy ma-in aw-ikon, “Antà,” wanla, “nin an-oka-an moyo ba-in?”

³⁴ Tinombay hila, ya wanla, “Ka-ilangan bayti nin Pangino-on.”

³⁵ Hapa-eg hatoy oybon asno ay gintan la koni Apo Hisos. Hay aw-alimenmen la ay ginawà lan hapin, biha la tinambayan hi Apo Hisos nin hinomakay. ³⁶ Hin nanigè yayna, hay tawtawo ay

nangi-aplak nin aw-alimenmen la ha pagdanan ni Apo Hisos.

³⁷ Hin marani ana hi Apo Hisos ha dogal ya palohan ha Bakil nin Aw-olibo ay nipagtowà baytoy kalak-an tawoy anhomono kona. An-ipakakhaw lay basis lan mamori ha Diyos banà ha kawkapapa-ispantay gawà ya nakit la. ³⁸ Hay anhalita-en la ay ombayri: “Bindisyonan nin Diyos,” wanla, “ya arì ya anlomateng ha ngalan nin Pangino-on. Ma-in katinekan ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos. Poriyen ya Diyos!”

³⁹ Hapa-eg, do ha kalak-an tawoy anhomono koni Apo Hisos ay ma-in ongnoy Parisiyo ya naghalitè kona, “Mangangaral,” wanla, “imanda mo ha aw-alagad mo ya pakatinek hila.”

⁴⁰ Tinombay hi Apo Hisos, “No tominek hila,” wana, “anhalita-en ko komoyo ya mismon habayti ya bawbato ha daan ay mipambo-angaw nin mamori kongko.”

Hi Apo Hisos ay nanangih banà ha katya-an nakem nin tawtawo ha siyodad nin Hirosalim

⁴¹ Hin marani ana hi Apo Hisos ha Hirosalim ay nanangih ya hin natamolawan na baytoy siyodad. ⁴² “Hikawoy tawtawo ya ampa-iri bahen, no tandà moyon bongat dayi,” wana, “ya makab-i komoyon katinekan! Piro angga hapa-eg ay agmoyo angka-intindiyan ta agmoyo labay tanggapen! ⁴³ Lomateng ya pana-on ya hikawo bahen ha Hirosalim ay kobkobon nin kawka-away moyo boy bontonan lan lotà ya mamalibot moyo emen agkawo maka-alih. ⁴⁴ Hira-en lay

siyodad moyo, boy kaganawan tawo kateng aw-anak ya anti ha lo-ob siyodad ay pa-irapan la. Ni mihay bato ay ayin matilà ha pinangipababowan ya kapariho nin bato, ta agmoyo nabalayan ya Diyos hin pana-on nin nako ya bayri nin mangilibri komoyo!”

Hi Apo Hisos ay nako ha bali nin Diyos

(Matiyo 21:12-17; Markos 11:15-19; Howan 2:13-22)

⁴⁵ Hapa-eg, hi Apo Hisos ay nilomo-ob ha bali nin Diyos. Bayro ha kolob nin habayto ay ma-in ampipaglakò. Hapa-eg, inompisawan hila ni Apo Hisos nin ipataboy, ⁴⁶ biha na hinalità konla, ya wana, “Hay nakaholat ha Halità nin Diyos ay ombayri: ‘Hay bali ko ay ingaten bali nin panalangingan.’ Piro ginawà moyon kowartil nin tawtolisan!”

⁴⁷ Hi Apo Hisos ay allo-allon ampako ha bali nin Diyos nin manorò. Piro hay pawponon nin pawparì kateng mawmangitorò nin kawkapanogo-an boy hatoy ampipamo-on ay labay la yan patyen. ⁴⁸ Ombayro man ay agla magawà ta malakè ya tawoy labaylabay manlengè ha an-itorò ni Apo Hisos.

20

Hay pastang ya tongkol ha katongkolan ni Apo Hisos

(Matiyo 21:23-27; Markos 11:27-33)

¹ Mihay allo, mintras anti hi Apo Hisos ha lo-ob bali nin Diyos ta ampanorò yan tawtawo boy an-i-aral nay Mahampat ya Balità ay nako

kona ya pawpo-on nin pawpari, mawmangitorò nin kawkapanogo-an, kateng mawmato-ay mangama-in katongkolan. ² Hinalità la kona, “Ibalità mo,” wanla, “konnawen no anyay katongkolan mo nin manggawà nin ombayri ya bawbagay bayri ha bali nin Diyos, boy no hinoy nambi komo nin ombayroy katongkolan.”

³ Tinombay konla hi Apo Hisos, “Pastangen katawo pon,” wana. ⁴ “Ayri nangibat ya katongkolan ni Howan nin maminyag, ha Diyos nayi o ha tawo?”

⁵ Hilahila ay ampididiskosyon boy ma-in ampahalità nin ombayri: “No halita-en tamo ya nangibat ha Diyos ya paminyag ni Howan ay halita-en na kontamo ya, ‘Antà awod agmoyo pininto-o hi Howan?’ ⁶ Piro no halita-en tamo itaman ya nangibat ha tawo ay batowen tamo nin habayti ya kalak-an tawo, ta ampinto-o hila nin hi Howan ay propita.”

⁷ Kayà hay intobay la koni Apo Hisos ay ombayri: “Agnawen,” wanla, “tandà no hinoy nambin katongkolan koni Howan.”

⁸ Hinalità konla ni Apo Hisos, ya wana, “Hiko man ay ahè itaman maghalità komoyo no hinoy nambi kongkon katongkolan nin manggawà nin ombayroy bawbagay.”

In-alimbawà ni Apo Hisos ya sarili na ha anakya pinakalabilabi boy ha batoy ahè tinanggap (Matiyo 21:33-46; Markos 12:1-12)

⁹ Hapa-eg, mihayna et ya alimbawà ya hinalità ni Apo Hisos do ha tawtawo. “Ma-in,” wana, “nin mihay lalaki ya ma-in lotà ya tinanamanan na

nin aw-obas ya impaba-alà na ha ongnoy tawo, ta nako ya ha kanayon ya dogal boy bayro ya manatili nin maboyot ya pana-on. ¹⁰ Hin pana-on anan pangalawah nin habaytoy aw-obas ay nangihogò yan mihay alilà na do ha pinaba-alà ta kowen nay atag na ha ma-alawah. Piro hatoy alilà ya inhogò ay pinagpapatok nin hatoy pinaba-alà biha la ya pina-orong nin ayin gitan. ¹¹ Hatoy ma-in tanaman ay nangihogò ana et nin kanayon ya alilà na, piro ombayroyna et ya ginawà nin hatoy pinaba-alà. Pinagpapatok la ya boy pinareng-ey, biha la ya impataboy nin ayin gitan. ¹² Hapa-eg hatoy ma-in tanaman ay nangihogò nin ikatlon alilà na, piro habaytoy alilà ay hinogathogatan nin hatoy pinaba-alà biha impataboy.

¹³ “Hapa-eg, hinalità nin hatoy ma-in tanaman, ‘Anya,’ wana, ‘ya gaw-en ko? Ah! ihogò koy anak ko ya pinakalabilabi ko; sigoradon igalang la ya!’

¹⁴ “Piro hin nakit ya nin hatoy pinaba-alà ay ni-ilgo hila, ya wanla, ‘Hiya bayti ya mamagma. Patyen tamo ya emen tamo mapag-ikon ya manawan na.’ ¹⁵ Kayà hay ginawà la do ha anak ay pinilit lan impalikol ha tanamanan nin obas biha la ya pinati.”

Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos, ya wana, “Anya ha palagay moyo ya gaw-en nin hatoy ma-in ikon nin tanaman do ha pinaba-alà na? ¹⁶ Sigoradon mako ya bayro ta patyen na baytoy pinaba-alà na, biha na ipaba-alà baytoy tawtanaman ha kanayon.”

Hin nalengè bayti nin hatoy tawtawo ay hinal-ità la, “Ahè dayi,” wanla, “mangyari.”

¹⁷ Piro tinegteg hila ni Apo Hisos biha na hila pinastang, “Anyaman, awod,” wana, “ya labay totolen nin habayti ya impaholat nin Diyos?

‘Hay bato ya ahè tinanggap nin manggagawà bali ay nag-in pinakama-alagà ya bato.’

¹⁸ Anhalita-en ko komoyo,” wani Apo Hisos, “hinoman ya matata bayro ha bato ay mangatamek boy bilang ya ha tawoy ampagdanas nin kadya-dya-an ta ahè naghehe nin kasalanan; boy hinoman ya mabondagan nin habaytoy bato ay matapong nin bilang gabok boy bilang ya ha tawoy igwà nin Diyos ha kaparosawan.”

Hay pastang ya tongkol ha pamamayad bo-ih (Matiyo 22:15-22; Markos 12:13-17)

¹⁹ Hapa-eg, na-intindiyan nin mawmangitorò nin kawkapanogo-an boy pawpo-on nin pawpari ya hilay in-alimbawà ni Apo Hisos do ha tawtawoy pinaba-alà nin tawtanaman ya obas. Kayà habayton oras ay labay lan dakpen hi Apo Hisos, piro angkalimo hila ha tawtawo. ²⁰ Ampanganti hila nin tamà ya oras nin ma-iparakep la hi Apo Hisos. Hapa-eg, nangihogò hila nin ongnoy tawoy magpanggap nin hila ay tapat. Hila bayto ya magpastang koni Apo Hisos emen la ya mahagep ha pag-i-ilgo na. Ha ombayro ay ma-igwà la ya ha hilong kapangyariyan nin gobirnadador.

²¹ Habayti ya nipagpanggap ay nagpastang koni Apo Hisos, “Mangangaral,” wanla, “tandà nawen ya hay anhalita-en mo boy an-itorò mo ay tamà. Tandà nawen et ya agka ampamili nin tawo,

boy hay an-itorò mo ay kaptegan ya tongkol ha kalabayan nin Diyos para ha tawtawo. ²² Hapa-eg, tongkol ha pamamayad bo-ih, tamà nayi o alwa ya mamayad kayi nin bo-ih ha ampamoon konnawen ya hi Arì Sisar ya taga siyodad nin Roma?”

²³ Piro tandà ni Apo Hisos ya kala-etan nin intinsyon la; kayà hinalità na konla, ²⁴ “Pakitan moyo ko,” wana, “nin kowaltay pilak.” Hin na-ipakit la kona ay pinastang na hila, “Hino,” wana, “ya ma-in lopa nin habayti ya anti bayri, boy hino ya ma-in ngalan nin habayti ya nakaholat bayri?”

²⁵ “Hi Arì Sisar,” wanla.

Hapa-eg, hinalità konla ni Apo Hisos, “Hay para koni Arì Sisar,” wana, “ay igwà moyo kona, ta hay para ha Diyos ay igwà moyo ha Diyos.”

²⁶ Ha pag-i-ilgo ni Apo Hisos ha arapan nin hatoy tawtawo ay ayin hilan pakahagpan kona; kayà aghilayna nagtelek, boy ampag-ispantawan lay pantotombay na.

*Hay pastang ya tongkol ha pangabiyay oman
(Matiyo 22:23-33; Markos 12:18-27)*

²⁷ Ma-in mihay gropon Hodiyo ya an-ingaten Sadosiyo ya ahè ampinto-o nin hay nikati ay mabiyay oman. Hapa-eg hay onгно konla ay nakon nagpastang koni Apo Hisos.

²⁸ “Mangangaral,” wanla, “ombayri ya hinolat ni Moysis ya para kontamo: ‘No ma-in mita-ahawa ya hay lalaki ay nati nin aghila nagka-anak, hatoy bawo ay dapat pag-ahawa nin patel nin hatoy nati, ta no magka-anak hila, hatoy

anak ay para do ha patel nay nati.' ²⁹ Alimbawà," wanlan hatoy Sawsadosiyo koni Apo Hisos, "ma-in pitoy lalaki ya mipapatel. Hay ponganay ay nag-ahawa, piro nati ya nin ahè nagka-anak. ³⁰ Hay homono do ha ponganay ay nag-ahawan hatoy bawo, piro nati ya simpri nin ahè nagka-anak. ³¹ Ombayro simpri ya nangyari do ha ikatlo. Kaganawan nin hatoy pitoy mipapatel ay nakapag-ahawa nin hatoy babayi piro kaganawan la ay nati nin ahè nagka-anak. ³² Ha kalalampohan ay nati baytoy babayi. ³³ Hay pastang nawen ay ombayri: no warì ta biyayen oman ya nikati, hino konla ya ma-in ahawa nin hatoy babayi ya kaganawan nin hatoy pitoy mipapatel ay nakapag-ahawa kona?"

³⁴ Tinombay konla hi Apo Hisos, "Hay pag-a-ahawa," wana, "ay para ha tawtawo mintras bongat nin angkabiyay bayri ha babon lotà. ³⁵ Piro hay an-ibilang nin karapatdapat ha biyay ya miha boy ha pangabiyay nin oman ay agana mag-ahawa. ³⁶ Hila ay bilang ana ha aw-anghil ya ayin kamatyan boy aw-anak hilayna nin Diyos ta biniyay hilan oman. ³⁷ Maski hi Moysis ay namapteg nin hay nikati ay talagan biyayen oman, ta hin hinolat na ya tongkol ha ma-aypà ya kayoy andongket, hay ingat na ha Panginonon ay 'Diyos ni Abraham, Isak, boy Diyos ni Hakob.' ³⁸ Ampangahologan nin hay nikati ana ya nipantompel ha Diyos ay kowinta angkabiyay; ta hay Diyos ay Diyos nin ampikabiyay, alwan Diyos nin nikati. Kaganawan ay an-ibilang nin Diyos nin kowinta angkabiyay."

³⁹ Hapa-eg, naghalità ya ongnoy mangitorò nin kawkapanogo-an, “Hay ganda,” wana, “nin hatoy intobay mo konla, Mangangaral.” ⁴⁰ Hin nayari bayto ay ayin anan nakaregdeg nin mag-pastang koni Apo Hisos.

Hay pastang ya tongkol koni Kristo ya impan-gakònin Diyos

(Matiyo 22:41-46; Markos 12:35-37)

⁴¹ Hapa-eg, pinastang hila ni Apo Hisos, “Pangno,” wana, “halita-en nin tawtawo ya hay Kristo ya impangakò nin Diyos ay alalak ni Ari Dabid? ⁴² Mismon hi Ari Dabid ya naghalità nin ombayri ya nakaholat ha libron Kawkanta:

‘Hinalità nin Pangino-on Diyos ha Pangino-on ko: Miknò ka ha bandan wanan ko ⁴³ anggan hay kawka-away mo ay talowen ko boy igwà ko hila ha hilong nin kapangyariyan mo.’ ”

⁴⁴ Hinalità et ni Apo Hisos, ya wana, “No hi Ari Dabid ay nangingat, ‘Pangino-on’ koni Kristo ya impangakò nin Diyos, pangno nin hi Ari Dabid ya tawon bongat ay nakapi-alalak ha Pangino-on na?”

Mag-atap ha mawmangitorò nin kawkapanogo-an

(Matiyo 23:1-36; Markos 12:38-40)

⁴⁵ Mintras ampanlengè baytoy tawtawo ay naghalità hi Apo Hisos ha aw-alagad na, ⁴⁶ “Mag-atap kawo,” wana, “ha mawmangitorò nin kawkapanogo-an, ta hay labay la ay mipapasyal hilan nakaholot nin makarà ya dolo, boy labay lan ilawen boy igalang nin tawtawo ya anti ha

arapan nin tawtindawan. Ha lo-ob himba-an ay labay lan miknò ha arapan ha pamikno-an nin importantin tawo, boy no ma-in okasyon, hay labay lan pamikno-an ay ha dani nin hatoy ma-in pa-okasyon. ⁴⁷ Angkowen lay kamama-in nin bawbawoy babayi, biha hila mamakit nin masyadon karà panalangin. Banà bayri ha angkaw-en la ay lalò bomyat ya iparosa konla.”

21

*Hay indabò nin ma-irap ya bawoy babayi
(Markos 12:41-44)*

¹ Hapa-eg hi Apo Hisos ay namatag ha mamalibot na. Nakit nay mawmangayaman ya ampipagdabò nin kowalta ha pangidabo-an nin aboloy bayro ha lo-ob bali nin Diyos. ² Nakit na et bayro ya mihay ma-irap ya bawoy babayi ya nagdabò nin mayamò ya alagà ta hay indabò na ay loway sintimos ya tangsò. ³ Hinalità ni Apo Hisos, ya wana, “Anhalita-en ko komoyoy kaptegan: hay indabò nin haba-in ya ma-irap ya bawoy babayi ay mas ma-alagà kisa ha indabò nin kaganawan; ⁴ ta hay indabò la ay sobra ha kayamanan la ya alwa laynan ka-ilangan, piro haba-in ya ma-irap ya bawoy babayi ay in-oboh nan indabò ya dapat nan ikabiyay.”

*Hinalità ni Apo Hisos ya tongkol ha pagkahirà
nin bali nin Diyos
(Matiyo 24:1-2; Markos 13:1-2)*

⁵ Hay ongno ha aw-alagad ni Apo Hisos ay ampi-i-ilgo nin tongkol ha kagandawan bali nin

Diyos, ta hay mangalhay ya bawbatoy pinaglingling ay ma-in maganday adorno ya inggawa nin tawtawo nin para ha Diyos. Hinalità ni Apo Hisos, ⁶ “Lomateng,” wana, “ya pana-on ya kaganawan haba-in ya angkakit moyoy bawbato ya pinibabanto ay ayin matilà ha babo nin kaparihon bato ta kaganawan ay mihabwag.”

*Kagolowan boy pawpanla-et
(Matiyo 24:3-14; Markos 13:3-13)*

⁷ “Mangangaral,” wanlan hatoy tawtawo koni Apo Hisos, “makano mangyari baytoy hinalità mo ya tongkol do ha bawbato, boy anyay palatanda-an nin habayto ay maraninan mangyari?”

⁸ Tinombay hi Apo Hisos, “Mag-atap kawo,” wana, “emen agkawo maloko, ta malakè ya tawoy lomwah ya manggamit nin ngalan ko ya maghalità nin ombayri: ‘Hiko hi Kristo ya impangakò nin Diyos’; boy halita-en la et, ‘Hay kaggawan nin kaganawan ay nilomateng ana,’ piro agkawo minto-o konla. ⁹ Agkawo malimo ha malengè moyoy tongkol ha gawgira boy kawkagolowan. Habayti ya ombayri ya bawbagay ay ka-ilangan mangyari pon, piro alwa et kaggawan nin kaganawan.”

¹⁰ Hapa-eg, hinalità ana et ni Apo Hisos konla, “Hay tawtawo ha mihay nasyon ay lomaban ha tawtawo ha kanayon ya nasyon, boy mangapilalaban et ya gawgobirno. ¹¹ Magkama-in nin mangakhaw ya layon boy ma-in lomateng ya bitil. Magkama-in et nin mawmasakit ya ikamati

ha maski ayrin dogal; boy ha langit ay magkama-in kawkapapalimoy pangyayari boy pawpapag-ispantawan.

¹² “Piro biha mangyari bayti ya kaganawan bagay ay dakpen kawo pon boy padya-dya-an, boy gitan la kawo ha lo-ob himba-an nin Hawhodiyo ta bistawen biha la kawo ipiriso. Banà kongko ay i-arap kawo ha gawgobirnadon boy ha kanayon ya ampipamo-on. ¹³ Ha ombayroy pangyayari, hikawo ay makapapteg nin tongkol kongko. ¹⁴ Agkawo mahlak no anyay itobay moyo ha pagdipinsa moyo ha sarili moyo, ¹⁵ ta biyan katawon karonongan nin tombay boy hikoy mangipa-ihip komoyo nin itobay moyo ya ahè ma-ari pabongkoken o salongaten nin kawka-away moyo. ¹⁶ Maski mawmato-antawo moyo, pawpatel moyo, pawpartidos moyo, boy aw-amigo moyo ay mangisapakat komoyo boy mangipapati nin ongno komoyo. ¹⁷ Kaganawan tawo ay mag-inakit komoyo nin banà kongko. ¹⁸ Piro ni mihay habot ha olo moyo ay ayin mikatak ta agkatawo pa-olayan. ¹⁹ Pakatibayen moyoy pantotompel moyo ta ha ombayro ay ma-ilibri moyoy sarili moyo.”

*Hinalità ni Apo Hisos ya tongkol ha pagkahirànin siyodad nin Hirosalim
(Matiyo 24:15-21; Markos 13:14-19)*

²⁰ “No makit moyo,” wana et ni Apo Hisos, “ya hay siyodad nin Hirosalim ay napalibotan nin hawhondalò ay matanda-an moyo ya maraninay pagkahirà nin habayto. ²¹ Hapa-eg hay tawtawo ha probinsyan Hodiya ay dapat mowayon mako

ha bawbakil; hatoy anti ha siyodad nin Hirosalim ay dapat mog-alih, boy hay anti ha likol nin hatoy siyodad ay agana magbira bayro. ²² Habayto ya pana-on nin pamamarosa emen magkapeteg ya nangyari ana baytoy impaholat nin Diyos. ²³ Ha aw-alloy habayto, hay mangaboktot boy nawnanay ya ampipamanonò ay ka-i-ingalo! Bayri ha dogal ya habayti ay magkama-in masyadoy kadya-dya-an, boy hay tawtawo bayri ay latngan nin pahang nin Diyos. ²⁴ Hay kanayon konla ay patyen nin kawka-away la, boy hay kanayon ay bihagen ta gitan ikakatak ha kaganawan nasyon. Habayti ya siyodad nin Hirosalim ay pakahira-hira-en nin alwan Hawhodiyo angga ha malabah ya intaning nin Diyos ya pana-on nin mayari ya pananakop nin alwan Hawhodiyo.”

Hay panlomateng nin an-ingaten Anak nin Tawo
(Matiyo 24:29-31; Markos 13:24-27)

²⁵ Hinalità et ni Apo Hisos, “Makakit,” wana, “nin pawpapag-ispantawan ha allo, bowan, boy ha bawbito-en. Hay tawtawo ha kaganawan dogal ha babon lotà ay mikagolo ta malimo hila ha ampan-ogong ya dalleg nin dawoyon. ²⁶ Hay tawtawo ay mikalmay banà ha kalimowan la mintras an-anti-en la no anyay mangyari ha babon lotà; ta hay bawbagay ha langit ya bilang ha bawbito-en ay mipampikambya. ²⁷ Ha pana-on ya habayto, hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay lomateng ya anti ha leem. Makit la ko ya ma-in kapangyariyan boy masyadoy kagandawan

ya ahè makwan ihipen. ²⁸ No mag-ompisaynan mangyari bayti ya ombayri ya bawbagay ay pakakhawen moyoy nakem moyo boy magtowà kawo ta hay mambèh komoyo ay maranina.”

Hay alimbawà ya tongkol ha po-on kayoy igos (Matiy 24:32-35; Markos 13:28-31)

²⁹ Hinalità ni Apo Hisos bayti ya mihay alimbawà, “Biliwen moyo,” wana, “ya po-on kayoy igos boy kaganawan po-on kayo. ³⁰ No makit moyoy ampamayoyan bolong ay matanda-an moyoy maraninay abagat. ³¹ Ombayro itaman, pamakakit moyon ampangyari ana baytoy bawbagay ya hinalità ko komoyo ay matanda-an moyo ya hay pamomo-on nin Diyos ay maranina.

³² “Anhalita-en ko komoyoy kaptegan: mangyari pon ya kaganawan nin habayti ya bawbagay biha mati ya kaganawan tawoy angkabiyay hapa-eg pana-on. ³³ Hay langit boy lotà ay manggawan piro hay hawhalità ko ay ahè manggawan.”

Dapat mag-atap

³⁴ Habayti ya bibilin et konla ni Apo Hisos, “Mag-atap kawo,” wana, “emen agkawo maliwid ha paninibà, paglalahing, boy magolon mangintindi nin bawbagay ya para ha biyay moyo. No agmoyo pag-atapan baytoy ombayroy bawbagay, ha allon pagbira ko ay malatngan katawoy alwan handà. ³⁵ Habayto ay mangyari ha ahè anasawan nin kaganawan tawo bayri ha babon lotà. ³⁶ Pirmi moyon i-atap ya sarili moyo

boy pirmi kawon manalangin emen kawo ma-in kakhawan magte-eh, boy emen agkawo mapangno ha kaganawan nin habayti ya bawbagay ya mangyari, boy emen kawo makapaki-arap kongko ya an-ingaten Anak nin Tawo.”

³⁷ Allo-allo, hi Apo Hisos ay ampako ha bali nin Diyos nin manorò. No yabi ay ampako ya ha bakilbakil ya an-ingaten Bakil nin Aw-olibo ta bayro ya nin ampagmanagayabi. ³⁸ Hay hambak et, hay tawtawo ay ampakoyna ha bali nin Diyos ta manlengè koni Apo Hisos.

22

Hay tangkà koni Apo Hisos

¹ Marani ana ya Pistan pamangan tinapay ya ayin pampalbag ya an-ingaten Pistan Pamanemtem. ² Hay pawpo-on nin pawparì kateng mawmangitorò nin kawkapanogo-an ay ampanghip paraan no pangno la ma-ipapati hi Apo Hisos nin ayin makatandà, ta angkalimo hila ha tawtawo.

Hi Hodas Iskaryoti ay nakisondò nin isapakathi Apo Hisos

(Matiyo 26:14-16; Markos 14:10-11)

³ Hi Satanas ay pinomahok koni Hodas Iskaryoti ya miha ha labinloway alagad ni Apo Hisos.

⁴ Hapa-eg, nog-alih hi Hodas ta nako ya ha pawpo-on nin pawparì boy ha ampipamo-on ha mawmagbantay nin bali nin Diyos, ta impakipapano na konla no pangno na ma-isapakat hi Apo Hisos. ⁵ Nagtowà hila boy nakisondò nin biyan la yan kowalta. ⁶ Pinomayag hi Hodas. Pa-ibat hin

habayto ay ampangihip yayna nin paraan para ma-isapakat na hi Apo Hisos nin ahè matandan nin tawtawo.

*Hi Apo Hisos ay nangipahandà nin pangaponan para ha Pistan Pamamanemtem
(Matiyo 26:17-25; Markos 14:12-21)*

⁷ Hapa-eg, nilomateng ana ya allo nin Pistan pamangan tinapay ya ayin pampalbag. Habayto et nin allo ay magpati hilan aw-oybon topa ya pamanemteman la hin inlibri nin Diyos ya kawka-apo-apowan la. ⁸ Hi Pidro boy hi Howan ay inhogò ni Apo Hisos, ya wana, “Manigè kawo ta ihandà moyoy pamamangan tamo para ha Pistan Pamamanemtem.”

⁹ “Ayri ya labay mon paghanda-an nawen nin pamamangan?” wanla.

¹⁰ Tinombay konla hi Apo Hisos, “Pamakalob moyo,” wana, “ha siyodad ay makahakbat kawo nin mihay lalaki ya ma-in gitan ya bangà ya ma-in lanom. Homono kawo kona ha bali ya lo-oben na, ¹¹ ta halita-en moyo ha ma-in bali ya ombayri: ‘Ampastangen nin mangangaral, Ayri ya kowartoy panganan kon pangaponan kalamoy aw-alagad ko?’ ¹² Hapa-eg, i-olì na kawo ha tag-ay ha malhay ya kowarto ya nakahandà ana nin para kontamo. Bayro kawo mangihandà nin pangaponan tamo.” ¹³ Hapa-eg, nako hilayna; nakit la baytoy kaganawan bagay ya ombayro ha hinalità konla ni Apo Hisos. Kayà nangihandà hila nin pangaponan la nin para ha Pistan Pamamanemtem.

Kalampohan pangapon ni Apo Hisos kalamoy aw-alagad na

(Matiyo 26:26-30; Markos 14:22-26; 1 Korinto 11:23-25)

¹⁴ Hin oras ana nin pamangan, hi Apo Hisos boy aw-alagad na ay dinomoyong ha lamisawan ta mangan. ¹⁵ Hinalità ni Apo Hisos konla, “Talagi,” wana, “nin masyadoy kalabayan kon magkalamo katawo nin mangapon hapa-eg Pistan Pamamanemtem biha ko magdanas nin kadyadya-an; ¹⁶ ta anhalita-en ko komoyo: habayti ya pamakilamo ko komoyo nin mangapon hapa-eg Pistan Pamamanemtem ay agkoyna ma-oman anggan ha matopad ya labay totolen nin habayti do ha dogal ya ampag-ari-an nin Diyos.”

¹⁷ Hapa-eg, nangwa hi Apo Hisos nin mihay basoy alak nin obas, biha na pinasalamatan ha Diyos. Hin nayari nan pinasalamatan bayto ay hinalità na, ya wana, “Kowen moyo bayti boy pi-a-atagan moyon inomen; ¹⁸ ta anhalita-en ko komoyo ya pa-ibat hapa-eg ay agkoyna minom nin ombayri ya alak nin obas anggan lomateng ya pamomo-on nin Diyos.”

¹⁹ Hapa-eg, nandampot ya nin mihay tinapay ta pinasalamatan na ha Diyos, biha na binibi-hil nin inggawà konla boy ombayri ya hinalità na: “Habayti ay nawini ko ya igwà ha kamatyan para ikalibri moyo; ombayri ya pamititipon ya gaw-en moyo nin pamanemteman kongko.”

²⁰ Ombayro itaman, hin nayari lan kinan baytoy pangaponan la ay inggawà konla ni Apo Hisos baytoy baso ya ma-in alak nin obas biha na hinalità, “Habayti ay katibayan nin bayoy

kasondo-an nin Diyos ya hay dayà ko ay mantolò nin para komoyo. ²¹ Piro tanda-an moyo! Hay miha bayri ha kalamo kon ampangan ay mangisapakat kongko! ²² Hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay talagan mati, ta ombayro ya kalabayan nin Diyos kongko; piro ka-i-ingalo ya tawoy mangisapakat kongko.” ²³ Hapa-eg hay aw-alagad na ay ampipapastang no hino konla ya manggawà nin ombayro.

Nididiskosyon ya aw-alagad ni Apo Hisos

²⁴ Hay aw-alagad ay ampidadiskosyon no hino konla ya lalò ampaka-igit. ²⁵ Hinalità konla ni Apo Hisos, ya wana, “Hay aw-arì bayri ha babon lotà ay ma-in kapangyariyan mamilit nin tawta-woy angkasakopan la, boy hay ampipamo-on ay ampanggawà kahampatan emen hila ingaten mabibi-iyen. ²⁶ Piro komoyo ay alwan ombayro. Hinoman komoyo ya labay maka-igit ay mag-in nin bilang ha pinakamalagò, boy hay ampamo-on ay mag-in nin bilang ha ampagsirbi. ²⁷ Hinoy lalò ampaka-igit, hatoy ampiknò nin ampangan o hatoy ampagsirbi? Alwa nayì nin hatoy ampiknò ya ampangan? Piro hiko ya anti komoyo ay ampagsirbi.

²⁸ “Ha pagdanas ko nin pawpanobok ay hikawo ya pirmi kon kalamo ya tapat kongko. ²⁹ No pangno inggawà kongko nin Tatay koy Diyos ya karapatan nin mamò-on ay ombayroy gaw-en ko komoyo. ³⁰ Lano ay makapakilamo kawo kongko nin mangan boy minom ha lami-sawan ya anti ha dogal ya ampag-ari-an ko,

boy miknò kawo ha tawtrono ta manosga ha labinloway lipi ni Israyil.”

Hinola-an ni Apo Hisos ya ipogla-oh ya ni Simon Pidro

(Matiyo 26:31-35; Markos 14:27-31; Howan 13:36-38)

³¹ “Simon, Simon,” wani Apo Hisos, “hi Satanas ay pinayagan nin manobok komoyo nin bilang ha mamaliyan ya ampanalangan nin pali ha apah. ³² Piro impanalangan kata, Simon, ya ahè dayi ma-alih ya pantotompel mo ha Diyos; paghehe mo boy pagbira mo kongko ay kailangan pakhawen moy pantotompel nin pawpatel mo.”

³³ Tinombay hi Simon Pidro, “Pangino-on,” wana, “handà akon makilako komo ha pirisowan boy maski ha kamatyan.”

³⁴ Piro hinalità ni Apo Hisos kona, “Pidro,” wana, “anhalita-en ko komo ya ahè mangkati ya manok anggan agmo ko ma-ipogla-oh nin katatloy bisis nin halita-en ya agmo ko balay.”

Impapahandà ni Apo Hisos ya gawgagamiten-nin aw-alagad na

³⁵ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos ha aw-alagad na, “Hin inhogò katawo,” wana, “nin mangi-aral nin Mahampat ya Balità ya ayin kawon bawon ya kowalta, pambiyanan pamamangan, o sapatos, nagkakolang kawo nayì nin anyaman ya bagay?” “Ahè,” wanlan kaganawan.

³⁶ “Piro hapa-eg,” wani Apo Hisos, “no ma-in kawon kowalta o pambiyanan pamamangan ay gitan moyo; boy no ayin kawon otak ay ilakò

moyoy dolo moyo ta panaliw moyon otak moyo.
³⁷ Anhalita-en ko komoyo ya dapat matopad kongko bayti ya nakaholat ha Kaholatan nin Diyos: 'Hiya ay imbilang nin miha ha tawtolisan.' Hay hinolat ya tongkol kongko ay ampagkapeteg ana."

³⁸ "Pangino-on," wanlan aw-alagad na, "ma-in kayi bayrin loway otak."
 Tinombay hi Apo Hisos, "Tamà ana ba-in," wana.

*Hi Apo Hisos ay nakon nanalangin
 (Matiyo 26:36-46; Markos 14:32-42)*

³⁹ Hapa-eg, nog-alih hi Apo Hisos ta nako ya ha Bakil nin Aw-olibo ta ombayroy panggaw-en na. Hay aw-alagad na ay nakilako kona.
⁴⁰ Hin ni-abot hila bayro ay hinalità ni Apo Hisos konla, "Ipanalangin moyo," wana, "ya agkawo matoksò."

⁴¹ Hapa-eg hi Apo Hisos ay nako ha ma-in amò ya distanya konla ta nanalimokod yan nanalangin. ⁴² "Tatay ko," wana, "no kalabayan mo ay alihen mo bayti ya kadya-dya-an ya andanasen ko. Ombayro man ay alwan kalabayan koy mahonol no alwan kalabayan mo." ⁴³ Hapa-eg, napakit kona ya anghil ya nangibat ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos ta pinakhaw na ya.
⁴⁴ Banà ha masyadon mabiyat ya angkatanam ni Apo Hisos ay lalò yan nanalangin; kayà hay hayngat na ay bilang dayà ya ampantolò ha lotà.

⁴⁵ Hapa-eg, hin nayarì yan nanalangin ay nagbira ya ha aw-alagad na. Nalatngan na hila ya ampikatoloy ta napagal hila nin banà ha kalele-an la. ⁴⁶ Hinalità ni Apo Hisos konla, "Antà

angkatoloy kawo?” wana. “Mibangon kawo ta manalangin emen agkawo matoksò.”

Dinakep hi Apo Hisos

(Matiyo 26:47-56; Markos 14:43-50; Howan 18:3-11)

⁴⁷ Mintras ampaghaltà et hi Apo Hisos ay ma-in nakalateng ya malakè ya tawo. Hi Hodas ya miha ha labinloway alagad ya ampangona konla ay napakarani koni Apo Hisos ta inalekan na ya. ⁴⁸ Piro hinalità ni Apo Hisos kona, “Hodas,” wana, “haba-in nayì ya alek mo ya pangisapakat mo ha an-ingaten Anak nin Tawo?” ⁴⁹ Hin nakit bayto nin aw-alagad boy na-intindiyan la ya ma-in mangyari ay hinalità la koni Apo Hisos, “Pangino-on,” wanla, “tabtaben nawen hila nayì?” ⁵⁰ Hapa-eg hay miha ha aw-alilà nin pinakapo-on pari ay napongohan nin wanan tolih ta tinabtab nin miha ha aw-alagad.

⁵¹ Piro hinalità ni Apo Hisos, “Itegen moyoyna ba-in,” wana. Hapa-eg, ginap-an nay tolih nin hatoy alilà ta pinakahampat na.

⁵² Hay nipampakon mandakep koni Apo Hisos ay pawpo-on nin pawparì, pawpo-on magbantay ha bali nin Diyos kateng mawmato-ay mangama-in katongkolan. Hinalità konla ni Apo Hisos, “Warì tolisan ako ta nipaghondang kawo boy nipagpapatok ya mandakep kongko? ⁵³ Allo-allo ay kalamo moyo ko ha lo-ob bali nin Diyos piro agmoyo ko imparakep. Hapa-eg ay oras ana nin hay kapangyariyan nin karegleman ya anggomi-it.”

*Hi Apo Hisos ay impogla-oh ni Pidro
(Matiyo 26:57-58, 69-75; Markos 14:53-54, 66-72; Howan 18:12-18, 25-27)*

⁵⁴ Dinakep la hi Apo Hisos biha la ya gintan ha bali nin pinakapo-on nin pawpari. Hi Pidro ay hinomono nin ma-in karayo-an. ⁵⁵ Do ha kolob nin hatoy bali ay ma-in namagket nin apoy ta panengyan. Hi Pidro ay niknò bayro ta nakipanengy konla. ⁵⁶ Hapa-eg, miha ha awalilà ya babayi ya nakakit bayro koni Pidro ya ampiknò nin ampanengy. Tinegteg na hi Pidro biha na hinalità, “Habayti,” wana, “ya tawo ay kalamo ni Hisos.”

⁵⁷ Piro nagpogla-oh hi Pidro, “Agko ya balay,” wana.

⁵⁸ Amò papa-inghan, ma-in ana et nin mihay nakakit kona ya naghalità nin, “Miha ka,” wana, “ha kawkalamowan na ah.”
“Alwan peteg!” wani Pidro.

⁵⁹ Ma-in mihay oras ya nalabah ay insigoro nin kanayon ya tawo, ya wana, “Talagan habayti ya tawo ay kalamowan ni Hisos, ta hiya ay taga Galiliya simpri.”

⁶⁰ Piro tinombay hi Pidro, “Agko,” wana, “tandà ba-in ya tongkol bahen ha anhalita-en mo.” Mintras anhalita-en na bayti, antimano, nangkati ya manok. ⁶¹ Inomarp hi Apo Hisos koni Pidro ta tinegteg na ya. Hapa-eg, napanemteman ni Pidro baytoy hinalità kona ni Apo Hisos ya ombayri: “Biha mangkati ya manok ay ipogla-oh mo kon katatloy bisis.” ⁶² Hi Pidro ay nog-alih bayro ha kolob boy masyadoy pamitangih na.

*Hi Apo Hisos ay pinagsistiyan boy binogbog
(Matiyo 26:67-68; Markos 14:65)*

⁶³⁻⁶⁴ Hi Apo Hisos ay pinagsistiyan nin hatoy hawhondalò ya ampagbantay kona. Pinerengan lay mata na, bayo la ya pinoniti biha la hinalità kona, ya wanla, “Banta-an mo pa no hinoy namoniti komo.” ⁶⁵ Malakè et ya bawbagay ya hinalità la ya pangingsolto kona.

*Hi Apo Hisos ay in-arap ha ampipamo-on
(Matiyo 26:59-66; Markos 14:55-64; Howan
18:19-24)*

⁶⁶ Ika-ibokah, hay mawmato-ay mangama-in katongkolan, kateng mawmangitorò nin kawkapanogo-an, boy pawpo-on nin pawparì ay nititipon. Hapa-eg hi Apo Hisos ay gintan nin in-arap konla. ⁶⁷ Hinalità la kona, “Ibalità mo,” wanla, “konnawen no hika hi Kristo ya impangakò nin Diyos.”

Tinombay hi Apo Hisos, “No halita-en ko,” wana, “komoyo ay agmoyo pinto-owen; ⁶⁸ boy no pastangen katawo ay agmoyo ko tobayen. ⁶⁹ Piro pa-ibat hapa-eg, hiko ya an-ingaten Anak nin Tawo ay miknò ha bandan wanan nin Diyos ya Pinakamakapangyariyan.”

⁷⁰ Hapa-eg, hilay kaganawan ay naghalità kona, “Hika awod,” wanla, “ya Anak nin Diyos.”

Tinombay konla hi Apo Hisos, “Awò,” wana, “peteg ba-in ya anhalita-en moyo ya hiko ya Anak nin Diyos.”

⁷¹ Hapa-eg, hinalità la, “Anya et ya pamapteg ya angka-ilanganen tamo? Mismon hitamoynay

nakalengè boy mismon ha bebey na nin nangibat ya hawhalità ya nalengè tamo.”

23

Hi Apo Hisos ay in-arap koni Pilato ya gobir-nador

(Matiyo 27:1-2, 11-14; Markos 15:1-5; Howan 18:28-38)

¹ Hapa-eg, nipampireng baytoy kaganawan ampipamo-on ta hi Apo Hisos ay gintan la nin in-arap koni Pilato. ² Inompisawan lay riklamo la nin kontra koni Apo Hisos. “Nakit nawen,” wana, “ya habayti ya tawo ay ampangihogonhohon nin tawtawo laban ha gobirno tamo, boy anhalita-en na ya aghila mamayad bo-ih koni Arì Sisar. Anhalita-en na et ya hiya ay arì boy hiya hi Kristo ya impangakò nin Diyos.”

³ Kayà pinastang ni Pilato hi Apo Hisos, ya wana, “Hika nayì ya Arì nin Hawhodiyo?”

Tinombay hi Apo Hisos, “Awò,” wana. “Tamà ba-in ya hinalità mo.”

⁴ Hapa-eg, hinalità ni Pilato do ha pawpo-on nin pawparì boy do ha kalak-an tawo, “Ayin ako,” wana, “nin nakit ya bara-nan para sintin-syawan bayti ya tawo.”

⁵ Piro lalò lan an-ipilit nin halita-en, ya wana, “Ha pawpanonorò na ay ampangapigogoloy tawtawo. Nag-ompisa ya ha probinsyan Galiliya, biha ya nako ha kaganawan angkasakopan nin probinsyan Hodiya, boy hapa-eg ay nako ya bayri ha Hirosalim.”

Hi Apo Hisos ay in-arap koni Arì Hirodis

⁶ Hin nalengè ni Pilato baytoy hinalità la ay nagpastang ya konla no taga probinsyan Galiliya hi Apo Hisos. ⁷ Hin natanda-an na ya hi Apo Hisos ay taga Galiliya ya angkasakopan ni Ari Hirodis ay impagtan na hi Apo Hisos koni Ari Hirodis ya anti ha Hirosalim hin habayton pananon.

⁸ Nagtowà hi Ari Hirodis hin nakit na hi Apo Hisos ta naboyot na yaynan labay makit. Banà bayro ha nalengè ni Ari Hirodis ya tongkol koni Apo Hisos ay an-omasa yan makit nay papag-ispantawan ya gaw-en ni Apo Hisos. ⁹ Hapag, malakè ya pinastang ni Ari Hirodis koni Apo Hisos, piro ni mihay halità ay ahè tinombay hi Apo Hisos. ¹⁰ Hay pawpo-on nin pawpari boy mawmangitorò nin kawkapanogo-an ya anti bayro ay ampangibolyaw nin bawbingga la ya kontra koni Apo Hisos. ¹¹ Hi Ari Hirodis kateng hawhondalò na ay ampanginsolto koni Apo Hisos boy ampagsistiyen la ya. Pinaholotan la ya nin maganday dolon arì biha la ya impabira koni Pilato. ¹² Hin habayton allo, hi Ari Hirodis boy hi Pilato ya da-an mikontraryo ay napi-amigo.

Kamatyan ya insintinsya koni Apo Hisos

(Matiyo 27:15-26; Markos 15:6-15; Howan 18:39-19:16)

¹³ Hapag, iningat ni Pilato ya pawpo-on nin pawpari kateng ampipamo-on ya Hawhodiyo boy kanayon ya tawtawo, ¹⁴ ta hinalità na konla, “Gintan moyo kongko,” wana, “bayti ya tawo ta anhalita-en moyo nin hiya ay ampanorò ha tawtawo nin komontra ha gobirno. Piro ha

panlitis ko kona hapa-eg bayri ha arapan moyo ay ayin akon nakit ya bara-nan nin pangidimandawan moyo kona. ¹⁵ Maski hi Ari Hirodis ay ayin nakit ya kasalanan nin habayti ya tawo; kayà impabira na ya bayri kontamo. Habayti ya tawo ay ayin nagawà ya dapat pamatyan kona. ¹⁶ Ombayro man, ipabarog ko ya pon biha ko ya palwahan.” ¹⁷ Hinalità bayti ni Pilato ta kailangan mamalwah nin mihay piriso no Pistan Pamamanemtem nin Hawhodiyo.

¹⁸ Hapa-eg, nisasabay nin nambo-angaw ya kaganawan tawo ya hay hinalità la ay ombayri: “Patyen ya ba-in ta hi Barabas ya palwahan mo konnawen.” ¹⁹ Habayti hi Barabas ay napiriso banà ha pangihogonhohon na nin kawkagolowan ha Hirosalim boy banà ha pamati nan tawo.

²⁰ Hi Pilato ay naghalità nin oman do ha tawtawo ta labay nan palwahan hi Apo Hisos.

²¹ Piro hatoy tawtawo ay nipambo-angaw, ya wanla, “Ipakò ya ha koroh! Ipakò ya ha koroh!”

²² Hin ikatlon bisis nin pamaki-ilgo konla ni Pilato ay hinalità na konla, “Antà?” wana. “Anyay kala-etan ya ginawà na? Ayin akon nakit ya bara-nan ya dapat nin pamatyan kona. Ombayro man, ipabarog ko ya pon biha ko ya palwahan.”

²³ Piro sigisigi ya pangibolyaw nin tawtawo ya hi Apo Hisos ay dapat ipakò ha koroh. Napatalo baytoy kalabayan ni Pilato nin banà ha pami-bobolyaw la. ²⁴ Kayà sinintinsyawan ni Pilato hi Apo Hisos nin patyen ta habaytoy andawaten la. ²⁵ Pinalwahan na hi Barabas ya napiriso nin

banà ha pangihogonhogon nin kawkagolowan boy banà ha pamatin tawo, ta hiya ya labay lan palwahan. Piro hi Apo Hisos ay inggawà konla ni Pilato emen la magawà ya labay lan gaw-en kona.

Hi Apo Hisos ay impakò ha koroh

(Matiyo 27:32-44; Markos 15:21-32; Howan 19:17-27)

²⁶ Hapa-eg, gintan layna hi Apo Hisos. Mintras anti hila ha daan ay nakahakbat hilan mihay lalaki ya taga Sirini ya nagngalan Simon ya nabit ha likol nin siyodad. Pinilit la hi Simon nin pinabalatay nin koroh ni Apo Hisos biha la ya pinahono koni Apo Hisos.

²⁷ Hay lakè nin tawoy anhomono koni Apo Hisos; ma-in bayron bawbabayi ya ampi-panangih boy ampi-a-anito banà ha kalele-an la ha ampangyari koni Apo Hisos. ²⁸ Piro nagpeyeh hi Apo Hisos ta inarap na baytoy bawbabayi biha na hinalità konla, ya wana, “Pawpatel ya tawtaga Hirosalim, agmoyo ko tangihan, no alwan hay tangihan moyo ay sarili moyo boy aw-anak moyo; ²⁹ ta lomateng ya pana-on ya halita-en nin tawtawo ya makalmà ya bawbabayi ya ba-og ya ahè nakaranas nin namoktot boy ahè nakaranas nin namanonò. ³⁰ Ha pana-on ya habayto ay halita-en nin tawtawo ha bawbakil ya, ‘Dag-anan moyo kayi,’ boy halita-en la ha bawbakilbakil ya, ‘Taphonan moyo kayi emen kayi mati.’ ³¹ No hay ombayri ya bawbagay ya ginawà la kongko ya ayin kasalanan ya kowinta kayoy hariwà,

anyay gaw-en la komoyon mawmakasalanan ya kowinta kayoy nayangoh?"

³² Ma-in et loway tolisan ya gintan nin patyen ya kalamo ni Apo Hisos. ³³ Hin ni-abot hila do ha dogal ya an-ingaten Bongò, bayro ay impakò la ha koroh hi Apo Hisos kateng hatoy loway tolisan. Hay miha ay ha bandan wanan ni Apo Hisos. Hay miha ay ha bandan oki na. ³⁴ Hapa-eg, naghaltà hi Apo Hisos, ya wana, "Tatay ko, patawaren mo bayti ya tawtawoy nangapisosondò nin mamati kongko ta agla tandà ya anggaw-en la." Hin nayarì bayto, hay ginawà nin hatoy hawhondalò ay kinwa lay dolo ni Apo Hisos, ta inatag-atag lan pinibobonotan.

³⁵ Malakè ya tawoy anti bayro nin ampipamantay. Hay ampipamo-on ya anti bayro ay ampagsistiyon la hi Apo Hisos, ya wanla, "Nangilibri ya nin kanayon. Kayà ilibri nay sarili na no talagan hiya hi Kristo ya impangakò boy pinilì nin Diyos."

³⁶ Kateng hawhondalò ay ampagsisti koni Apo Hisos. Ampakaraniyan la ya ta ambiyan la yan hokà ³⁷ biha la hinalità, "No hika," wanla, "ya arì nin Hawhodiyo ay ilibri moy sarili mo."

³⁸ Ombayri ya nakaholat ha koroh ha bandan tag-ay nin olo ni Apo Hisos: "HABAYTI YA ARÌ NIN HAWHODIYO."

³⁹ Hapa-eg, hay miha do ha tolisan ya nakapakò ha koroh ay nanginsolto koni Apo Hisos, ya wana, "No hika hi Kristo ya impangakò nin Diyos ay ilibri moy sarili mo kateng hikayi."

⁴⁰ Piro hina-ad ya nin hatoy mihay tolisan, “Agka nayì,” wana, “angkalimo ha Diyos? Hitamo ay pariparikhon kaparosawan. ⁴¹ Hita ay nararapat patyen banà ha ginawà tay kawkalatan, piro habayti ya tawo ay ayin ginawà ya mala-et.”

⁴² Hapa-eg, hinalità na koni Apo Hisos, “Apo,” wana, “panemtemen mo ko no hikayna ya ampamo-on.” ⁴³ Tinombay kona hi Apo Hisos, ya wana, “Anhalita-en ko komo ya kaptegan, hapa-eg et allo ay kalamo katayna ha pinakamaligay dogal.”

Hay pagkamati ni Apo Hisos

(Matiyo 27:45-56; Markos 15:33-41; Howan 19:28-30)

⁴⁴ Hin ni-ogtoy-allo ay dinomeglem ya babon lotà anggan alas tris nin mahilem. ⁴⁵ Hay allo ay na-alihan hawang, boy hay makodpaw ya dolo ya pinagkortina ha lo-ob bali nin Diyos ay nawakwak nin napigitnà. ⁴⁶ Hapa-eg, nambolyaw hi Apo Hisos nin pagkahokaw, ya wana, “Tatay ko, hay ispirito ko ay an-ipahimalà ko komo.” Hin nayari nan hinalità bayti ay naboyto-an ya nin inawawen.

⁴⁷ Hatoy kapitan nin hawhondalò, hin nakit na baytoy pangyayari ay namori ya ha Diyos biha na hinalità ya ombayri: “Talagan habayti ya tawo ay ayin kasalanan.” ⁴⁸ Hapa-eg hatoy kalak-an nin tawoy anti bayro nin nititipon ya naka-imaton nin nangyari koni Apo Hisos ay ni-pamporong nin andogdogen lay nebneb la ya hay labay totolen ay an-ikalelè la ya kawkasalanan

la. ⁴⁹ Piro kaganawan nin hatoy magbalay koni Apo Hisos kateng hatoy bawbabayi ya hinomono kona hin na-ibat ya ha probinsyan Galiliya ay ampireng ha ma-in amò ya karayo-an, ta ampangimaton nin bawbagay ya ampangyari.

Hay pananabon koni Apo Hisos

(Matiyo 27:57-61; Markos 15:42-47; Howan 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Ma-in mihay lalaki ya nagngalan Hosi ya taga Arimatiya ya banowa nin Hawhodiyo. Hiya ay mahampat ya tawo boy kagalanggalang ya ampanganti nin pamomo-on nin Diyos. Maski miha ya ha gropon mangatag-ay ya katongkolan ay agya inomayon ha disisyon ya patyen hi Apo Hisos angga hin ginawà la. ⁵² Hapa-eg, nako ya koni Pilato ta pinastang nan kowen ya bangkay ni Apo Hisos. ⁵³ Hin na-i-aypà ni Hosi ya bangkay ni Apo Hisos ay pinotot na nin maganday klasin dolo ya mapotì, biha na impahok ha kowibay bato ya panabonan ya bayro ay ayin et intabon. ⁵⁴ Hin habayto ay allon paghahandà para ha allon pama-inawa, boy habayton mahilem ay ompisayna nin allon pama-inawa la.

⁵⁵ Hatoy bawbabayi ya kahono ni Apo Hisos hin na-ibat ya ha probinsyan Galiliya ay nakilako koni Hosi. Nakit lay pinangitabonan koni Apo Hisos boy no pangno impahok ya bangkay na. ⁵⁶ Hapa-eg hatoy bawbabayi ay nipamporong ana ta ha ka-ogali-an la ay naghanda hila nin pabangoh ya igwà la ha bangkay ni Apo Hisos.

Hin habayto ay allon pama-inawa; kayà napa-inawa hila ta hinomonol hila ha kawkapanogan la.

24

Hi Apo Hisos ay nabiyay oman

(Matiyo 28:1-10; Markos 16:1-8; Howan 20:1-10)

¹ Hay hambak nin allon Domingo, hatoy bawbabayi ay nipampako do ha pinangitabonan koni Apo Hisos, boy gintan la baytoy pabangoh ya inhandà la. ² Hin ni-abot hila bayro ay nakit lay natolid ana baytoy malhay ya bato ya pinanarà nin hatoy poltan pinangitabonan koni Apo Hisos. ³ Kayà nilomo-ob hila piro agla nakit bayro ya bangkay ni Apo Hisos. ⁴ Mintras angkagoloy ihip la nin tongkol bayri, ha dani la ay biglà hilan nakakit nin loway lalaki ya nakadolon ampanginangkinang. ⁵ Hatoy bawbabayi ay nipanlokob ha kalimowan la. Hapa-eg, naghaltà konla baytoy loway lalaki, ya wanla, “Antà nin hay angkabiyay ay antikapen moyo bayri ha pangitabonan nin nikati? ⁶ Hi Apo Hisos ay ayin ana bayri ta nabiyay yan oman. Ihipen moyo baytoy hinalità na komoyo hin anti ya ha probinsyan Galiliya ya ombayri: ⁷ ‘Hay aningaten Anak nin Tawo ay ka-ilangan igwà ha gamet nin mawmakasalan, ta ipakò ha koroh, biha ha ikatlon allo ay mabiyay yan oman.’ ”

⁸ Hin na-hipan nin hatoy bawbabayi baytoy hinalità ni Apo Hisos ⁹ ay nog-alih hila bayro ha pinangitabonan ta norong hila. Kaganawan

pangyayari ya nakit la ay imbalità la do ha labimmihay alagad boy ha kaganawan nin hatoy kanayon et ya kalamowan la. ¹⁰ Hatoy bawbabayi ya nako bayro ha pinangitabonan ay hi Mariya ya taga Magdala, hi Howana, hi Mariya ya nanay ni Santiyago, boy ma-in et kanayon ya bawbabayi ya kalamowan la. Hila ya nangibalità ha aw-alagad nin tongkol ha nangyari. ¹¹ Piro hatoy aw-alagad ay ahè ninto-o do ha imbalità nin hatoy bawbabayi ta andap la no gawa-gawà bongat. ¹² Ombayro man, hi Pidro ay nowayon nako bayro ha pinangitabonan. Hin ni-abot ya bayro ay inelewan nay lo-ob nin hatoy pinangitabonan. Nakit na baytoy dolo ya pinamotot koni Apo Hisos ya ayin anan nakapotot. Hapa-eg, norong yan angkagoloy ihip nin tongkol ha nangyari.

*Hay pamowakon palako ha banowan Ima-os
(Markos 16:12-13)*

¹³ Hin habayto et allo, lowa ha kawkalamowan ni Apo Hisos ay ampowakon palako ha banowan Ima-os ya labimmihay kilometroy dayò pa-ibat ha siyodad nin Hirosalim. ¹⁴ Mintras ampowako hila ay ampi-ilgowan la ya tongkol ha kaganawan bagay ya nangyari. ¹⁵ Ha pami-ilgo la nin tongkol bayro, hi Apo Hisos ay napakarani konla boy nakisabay ha pamowako la. ¹⁶ Maski angkakit la ya ay agla ya nabalayan.

¹⁷ Hapa-eg, pinastang hila ni Apo Hisos, “Anyay ampi-ilgowan moyo?” wana.

Tinonggen hila nin hay lopa la ay malelè.
¹⁸ Hay miha konla ya nagngalan Kliyopas ay nag-pastang koni Apo Hisos, ya wana, “Hikan bongat nayi ha kaganawan nin ampa-iri ha siyodad nin Hirosalim ya ahè magtandà ha bawbagay ya nangyari bayro hin ongnoy allon bongat ya nalabah?”

¹⁹ “Anyay bawbagay ya nangyari?” pastang ni Apo Hisos.

Tinombay hila, ya wanla, “Hay bawbagay ya nangyari koni Apo Hisos ya taga Nasarit. Hiya ay propita ya ha tegteg nin Diyos boy ha tegteg nin tawtawo, hay hawhalità na boy gawgawà na ay ma-in kapangyariyan. ²⁰ Piro hay pawpon nin pawpari boy ampipamo-on konnawen ay nandakep kona, biha la ya inggawà ha tawtaga Roma ya ampipamo-on ya nanintinsya kona nin kamatyan. Kayà hiya ay impakò ha koroh. ²¹ Anasawan nawen pa et nin hiya ya mambeh konnawen nin aw-inalalak ni Israyil; piro ikatloynan allo hapa-eg pa-ibat hin nangyari bayto. ²² Ma-in ongno ha bawbabayi ya kalamowan nawen ya nahambak nin nako ha pinangitabonan kona. Hin nagbira hila ay nag-ispanta kayi ha pangyaryari ya imbalità la konnawen; ²³ ta hinalità la ya agla nakit ya bangkay ni Apo Hisos, balè ta nakakit hila nin aw-anghil ya nangibalità konla nin hi Apo Hisos ay nabiyay oman. ²⁴ Ma-in kayi et kanayon ya kalamowan ya nako bayro ha pinangitabonan, boy nakit la bayto ya bilang ombayro ha hinalità nin hatoy bawbabayi. Piro agla simpri nakit ya bangkay ni Apo Hisos.”

²⁵ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos konla, ya wana, “Hay kapey nin pangingintindi moyo, boy hay irap moyon papinto-owen ha kaganawan hinolat nin pawpropita hin hato. ²⁶ Alwa nayì nin hi Kristo ya impangakò nin Diyos ay ka-ilangan magdanas nin kadya-dya-an biha ya magkama-in nin karangalan?” ²⁷ Impalinaw konla ni Apo Hisos baytoy tongkol kona ya impaholat nin Diyos; inompisawan na ha hinolat ni Moysis angga ha hinolat nin kaganawan propita.

²⁸ Hin andomani hilayna ha banowa ya lalaken la, nagkanwarì hi Apo Hisos nin magdiritso; ²⁹ piro kinatotol la ya, ya wanla, “Bayri kayna pon konnawen ta anyomabi ana.” Kayà hi Apo Hisos ay nilomo-ob nin kalamo la ta bayro yayna pon konla.

³⁰ Hin nikhò hilayna ta mangan, hi Apo Hisos ay nandampot nin tinapay biha na pinasalamatan ha Diyos. Hin nayarì nan pinasalamatan bayto ay bini-hil na biha na inggawà konla. ³¹ Hapa-eg, hatoy agla pon pamakabalay koni Apo Hisos ay nabalayan la yayna, piro biglà yan na-anam ha tegteg la. ³² Ni-ilgo hilay lowa nin ombayri: “Kayà awod,” wanla, “nin maligay nakem ta hin ampaki-ilgo ya konta ha daan boy hin an-ipalinaw na konta ya nakaholat ha Kaholatan nin Diyos.”

³³ Hapa-eg habayto et oras ay nanigè hila nin nagbira ha siyodad nin Hirosalim. Bayro ay natalngan la baytoy labimmihay alagad ya nititipon boy hatoy kanayon et ya kalamowan la, ³⁴ ya ampahalità nin, “Talaga bay awod,

nabiyay oman ya Pangino-on boy napakit ya koni Simon Pidro.”

³⁵ Hapa-eg, imbalità nin hatoy loway na-ibat ha banowan Ima-os baytoy pangyayari konla ha daan ya hi Apo Hisos ya nakisabay konla ay agla nabalayan boy no pangno la ya nabalayan hin bini-hil nay tinapay.

*Hi Apo Hisos ay napakit ha aw-alagad na
(Matiyo 28:16-20; Markos 16:14-18; Howan
20:19-23; Gawgawà 1:6-8)*

³⁶ Mintras ampi-i-ilgowan la baytoy pangyayari, hi Apo Hisos ay biglà napakit konla ta hinalità na, “Magkama-in kawo nin katinekan,” wana.

³⁷ Piro nabiglà hila boy nalimo ta andap la no molto ya nakit la. ³⁸ Hapa-eg, hinalità konla ni Apo Hisos, “Antà,” wana, “nin angkagoloy nakem moyo boy ampagdoda kawo? ³⁹ Helken moyoy gamet ko boy bitih ko emen moyo matanda-an ya talagan hiko. Gap-an moyo ko emen moyo matanda-an ya hiko ay alwan molto. Hay molto ay ayin laman boy ayin bot-o nin bilang ombayri ha angkakit moyo kongko.”

⁴⁰ Hin nayari hinalità bayti ni Apo Hisos ay impakit na konla ya gawgamet na boy bawbitih na. ⁴¹ Halos aghila et minto-o banà ha masyadoy kaligawan la boy pag-ispanta la. Kayà pinastang hila ni Apo Hisos, “Ma-in nayi bayri,” wana, “nin ma-ekan?” ⁴² Binyan la ya nin poton konà ya iniyaw. ⁴³ Kinwa na ta kinnà na bayto nin angkakit la.

⁴⁴ Hapa-eg, hinalità ni Apo Hisos konla, ya wana, “Hin hato et hin ampilalamo tamo ay hinalità koyna komoyo ya ka-ilangan mangyari kongko baytoy hinolat ni Moysis, boy hinolat nin kanayon ya pawpropita, boy hatoy nakaholat ha libron Kawkanta.”

⁴⁵ Hapa-eg, binyan na hila nin pangingintindi emen la ma-intindiyan ya Kaholatan nin Diyos.

⁴⁶ Hinalità na konla, “Ombayri ya nakaholat: hi Kristo ya impangakò nin Diyos ay ka-ilangan magdanas nin kadya-dya-an boy mati biha mabiyay oman ha ikatlon allo; ⁴⁷ boy ha ngalan na, hay balità ya tongkol ha paghehehe boy pamatawad nin kasalanan ay ka-ilangan i-aral ha kaganawan dogal pa-ibat ha siyodad nin Hirosalim. ⁴⁸ Hikawoy nakakit ya mamapteg nin habayti. ⁴⁹ Hiko ya mangihogò bayri komoyo nin hatoy impangakò nin Tatay ko. Piro manatili kawo bayri ha siyodad angga ha mag-aypà bayri komoyo ya kapangyariyan ya mangibat ha katatag-ayan.”

Hi Apo Hisos ay gintan ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos

(Markos 16:19-20; Gawgawà 1:9-11)

⁵⁰ Hapa-eg hatoy aw-alagad ay gintan ni Apo Hisos angga ha banowan Bitanya, biha na intag-ay ya gamet na ta binindisyonan na hila.

⁵¹ Mintras ambindisyonan na hila ay ampitag-ay ya ta gintan ya ha katatag-ayan ha kama-inan nin Diyos. ⁵² Hatoy aw-alagad ay hinomamba kona, biha hila nagbira ha siyodad nin Hirosalim

ya ma-in nin masyadoy kaligawan, ⁵³ boy hila ay
pirmi ha bali nin Diyos nin ampamori ha Diyos.

clix

**Hay halitá nin Diyos hay kawkanta boy
kawkahalita-an (The New Testament Psalms
and Proverbs)**

**Sambal, Botolan: Hay halitá nin Diyos hay kawkanta
boy kawkahalita-an (The New Testament Psalms and
Proverbs) New Testament+**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Botolan Sambal

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

062b5b5e-5dc7-52fd-b99b-efadb471edf5